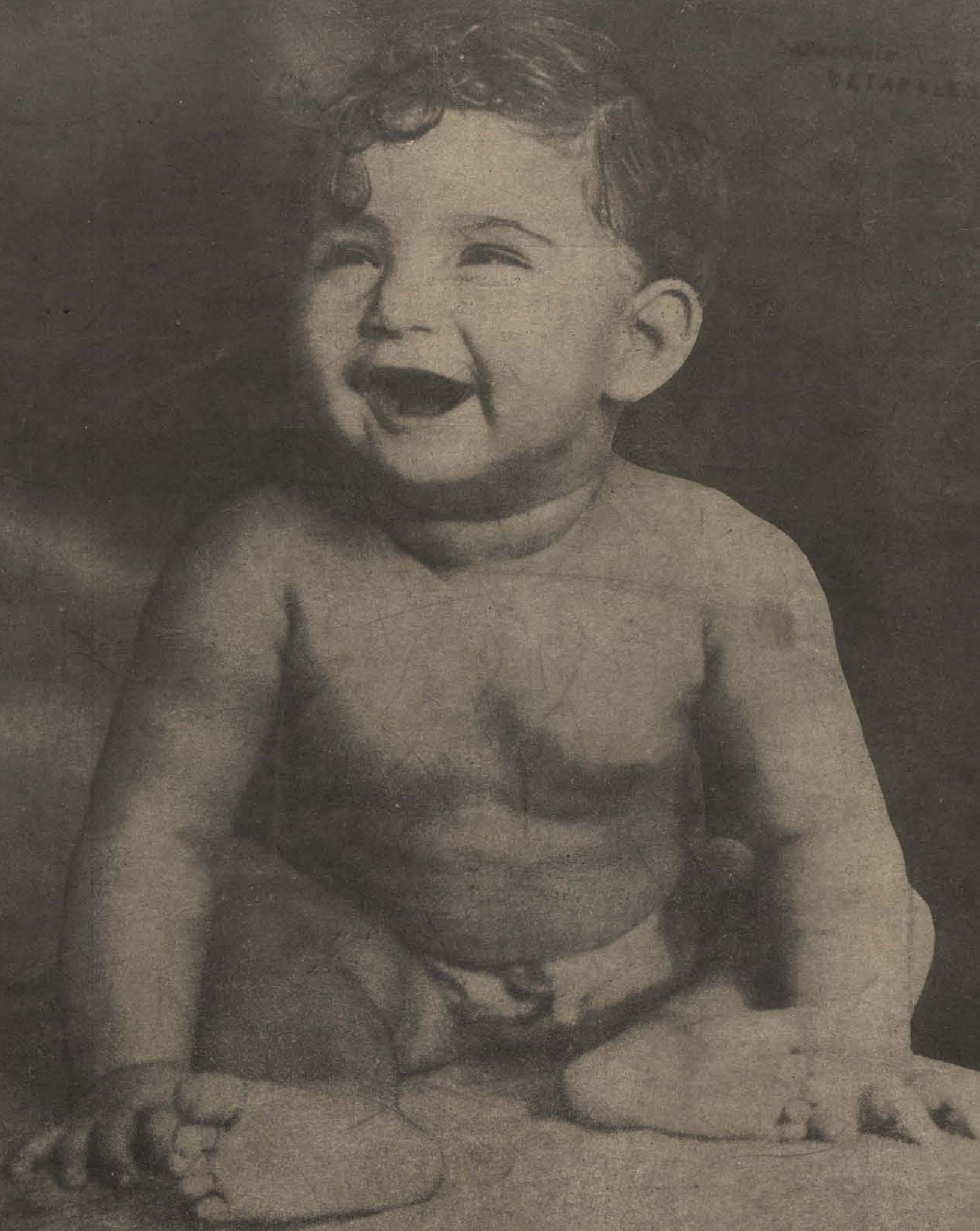

ఆంధ్రపత్రిక

సచితవారపత్రిక

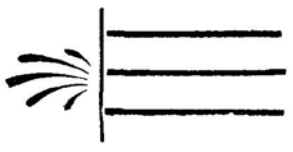

“పని నవ్వులు”

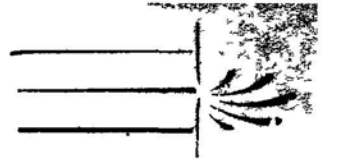
29-10-1947

ANDHRA PATRIKA ILLUSTRATED WEEKLY

నెం 4 అణలు

వార్తలు - విశేషాలు

గమనిక

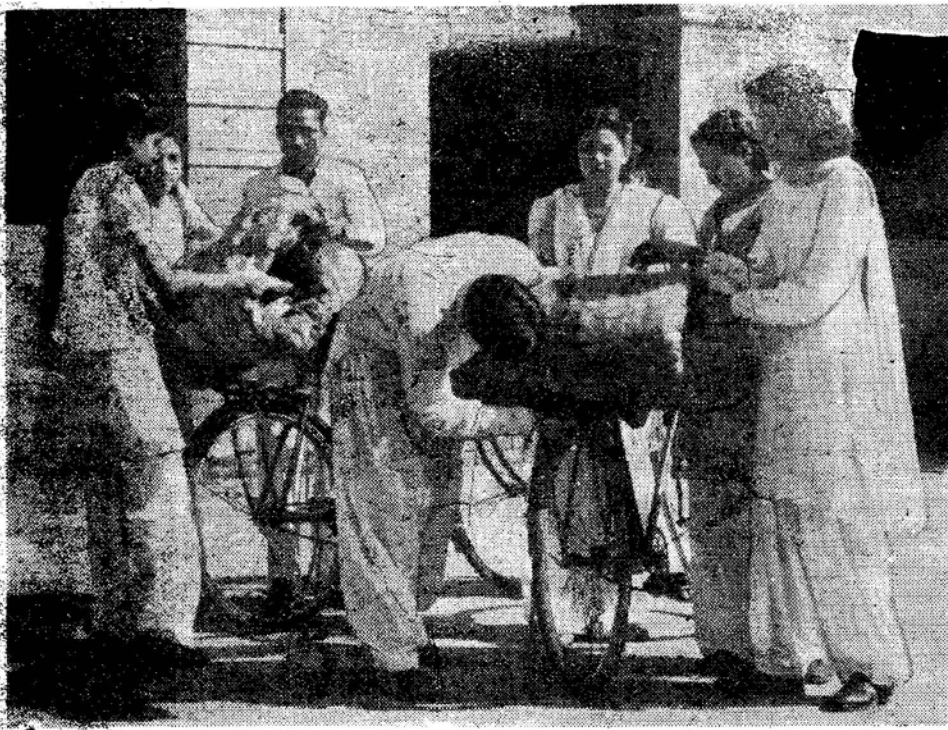
ఛాయాచిత్రకారులు, చారి
త్రిక పాఠశాలకు, నిత్యజీవిత
విషయాలలో నూత్నత్వమూ
కుతూహలమూ కల్గింపచేసే,
చిత్రములను (ఒకశీర్షిక క్రిందకు
చెందేటగాని, లేక విడిచితాలు
గాని) తాము స్వంతంగా తీసిన
ఛాయాచిత్రాలు, అందమైనవి
పంపితే ఉత్సాహంతో వార
పత్రికలో ప్రచురించగలము.

సంపాదకుడు.

రాజమండ్రి మునిసిపాలిటీ
జ్యోతుగా ఎన్నిక అయిన
శ్రీ ఎ. బి. నాగేశ్వరరావు

అఖిలభారత ఖాదీకళా ప్రదర్శన భాగంగా జరిగిన అఖిలభారత చిత్రకళా ప్రదర్శనాంత
మంద, అధ్యక్షురాలుగా, శ్రీమతి లీలాచిట్టిను, ప్రదర్శనలో ఎన్నిక గన్న
చిత్రాల చిత్రకారులకు బహుమతు లిస్తూన్న దృశ్యం

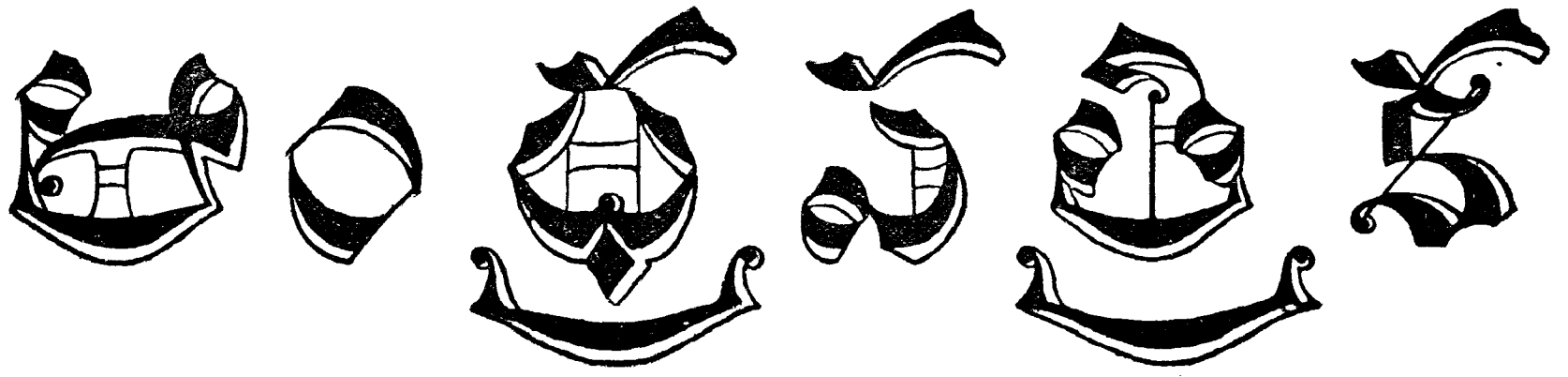

ఢిల్లీలో కాండీకీకులకై, ఉన్ని కంబళ్లు, వస్త్రాలు వలంటీర్లు కేకరిస్తూన్న దృశ్యాలు. స్త్రీలు, పురుషులు, విద్యార్థులు వలంటీర్లుగా చేరి,
ఈ సేవలో అధికంగా వాల్గొంటున్నారు.

రాజమండ్రిలో శ్రీ రంగాగారికి పురవాసులు సన్మానమిస్తున్న దృశ్యం.

షేక్ అబ్దుల్లా, పట్టాభి శీతారామయ్యగారలు' సంస్థానప్రజామండలి
స్థాయిసంఘ సమావేశంలో పాల్గొనివస్తున్న దృశ్యం.

సంవత్సర చందా రు. 12-0-0

విడిపత్రిక అకౌంట్లు 0-4-0

ప్రతిబుధవారమున ప్రకటింపబడును

ఒరు లేయవి యొనరించిన నరవర ! యప్రియము తన మనంబున కగు దా

నొరులకు నవినేయకునికి పరాయణము పరమధర్మ పథముల కెల్లక. (మహాభారతము)

సంపుటము 40

సంచిక 7

Founder: K. NAGESWARA RAO.

సర్వజిత్తు సంవత్సర ఆశ్వయుజ శుద్ధ పూర్ణిమ బుధవారము

శ్రీమతి లలిత

“భరతనాట్యం”లో ప్రసిద్ధి వహించిన తిరువాన్కూరు సోదరీ త్రయంలో జ్యేష్ఠురాలు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1947-వ సం॥ అక్టోబరు 29-వ తేది బుధవారము

శ్రీ జిన్నా గారి నిందలు

గత బుధవారము పాకిస్థాన్ గవర్నరు జనరల్ కాయీదే జిన్నా ప్రతికూలలేఖరుల కిచ్చిన ప్రకటన ఆంతర్యము, విదేశీయులను మధ్య పుచ్చుటకు తప్పవేరుకాదు. లేనియెడల పాకిస్థాన్ శక్తిహీనముచేయు దురుద్దేశముతోనే అల్లరులు ప్రారంభించబడినవని, రెండురాజ్యములు తిరిగి ఏకమగుట అసంభవమని, అట్టి ప్రయత్నమును నిరోధించవలెననుటలో అర్థ సందర్భములు లేవు. భారతదేశమున అట్టి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవను దురభిప్రాయమును కలుగజేయుట ఆయన పూర్వహము. పాకిస్థానును భారతదేశమును బాంధవ్యముగా ఏకము చేయవలెనను ప్రయత్నమును ఎవరు చేయుచున్నారో శ్రీ జిన్నాగారు విశదము చేయలేదు. ఇతరులను నిందించుటకు గాను లేని కారణములను స్పష్టించుచున్నారు. భారత నాయకులెవ్వరూ కూడ బాంధవ్యముగ ఉభయరాజ్యములను ఏకము చేయవలెనని చెప్పలేదు. విభజన తప్పదమని కొందరినియుండవచ్చును. ఆ విషయమును వారేగాక, ఇప్పుడు కొందరు ముస్లిములీగు నాయకులుకూడ అనుచుండిరి. పాటియాలా యందు సర్దార్ పటేల్ ఉపన్యాసమునుబట్టి వారి వైఖరి పూర్తిగా వెల్లడి కాగలదు. “అభివృద్ధిని నిరోధించే ఆటంకములనునని లేకుండ, మన సాధనామార్గములను మన మనుసరించుటకుగాను, దేశవిభజనను అంగీకరించితిమి. అప్పుడు కూడా పాకిస్థాన్ అభివృద్ధి చెందవలెనని ఆశీర్వాదించియుంటిమి. షరిఫ్థులు శాంతించిన పిమ్మట వారు మనము వాస్తవమునకు సోదగులమని, రెండు భిన్నజాతులకు చెందిన వారము కామని గ్రహించి మనతో చేరదరని ఆశించితిమి” అని సర్దార్ పటేల్ చెప్పెను. దీనిని, పాకిస్థాన్ బలవంతముగా భారత దేశమున చేర్చుటకు కుట్ర అని, భారత ప్రభుత్వము దానిని సహించి ఊరుకొనకూడదని చెప్పట సాహసము. అసలు

సమస్యనుండి దృష్టిని తప్పించుటకు ఇది యత్నము. ఈ కుట్రగాక, దానితోపాటు భారతదేశములోని ముస్లిములను, లీగును, పాకిస్థాన్ ప్రభుత్వమునకు వ్యతిరేకముగా వ్యవహరించవలెనని ప్రేరేపణకూడ సాగుచున్నదని జిన్నాగారనిరి. ఇతరుల మాట ఎటులున్నప్పటికీ ఈ నింద భారత ముస్లిములకు అతి అవమానకరమైనదనవచ్చును. మొన్నటివరకును పాకిస్థానుకు ఉత్త నిచ్చినవారు నేడు దానికి ఒకరు ప్రేరేపించినంత మాత్రమున ప్రత్యర్థులగుచురా? అలా ప్రత్యర్థులుగా తిరిగిన, లీగు ద్వితీయసిద్ధాంతము, అది తెచ్చి పెట్టిన దేశ విభజనే మూలము. ఆ సంగతి గ్రహించిన భారత ముస్లిములకు జిన్నాగారు సంశ్లేషకమైన సమాధానము చెప్పలేక, ఈ నిందకు దిగిరి.

జిన్నాగారు ఇప్పటికి కూడ ద్వితీయ సిద్ధాంతమును సమర్థించుచున్నారు. భారత ప్రభుత్వము పాకిస్థానుండి, హిందువులను రప్పించటమే అందుకు నిదర్శన మనుచున్నారు. దానివల్ల కాంగ్రెసు కూడ ద్వితీయసిద్ధాంతమును ఆమోదించినట్లు ఆయన నిరూపింపవలెను. కాని తమవాదము, సత్యమును కప్పి పుచ్చు లాయరువాదమువలె నున్నట్లు ఆయన గ్రహించలేదు. ఒకవేళ తెలిసికూడ అలా వాదించియుండవచ్చును. ముస్లిమేతరులను పాకిస్థానుండి రావలసినదిగ భారత ప్రభుత్వము కోరలేదు. వారి స్థితి అక్కడ దుర్భరమయి ఆస్తిపాస్తులను వదలి, కేవలము మానప్రాణములను రక్షించుకొనుటకు బయలుదేరి వచ్చినవారికి భారత ప్రభుత్వము రక్షణ ఇచ్చుచున్నది. అలా రాదలచినవారికి సదుపాయముల నిమ్మని అడుగుచున్నది. దానిని పురస్కరించుకొని భారత ప్రభుత్వము ద్వితీయ సిద్ధాంతము నంగీకరించినదనీ, హిందువులను రప్పించుచున్నదనీ అనుట ఎంత అర్థరహితమో వేగ చెప్పవలసినదని వేరు. కారణమొకటై నపుడు దానిని కప్పిపుచ్చి ఫలితమును

మాత్రము పెద్ద చేసి దానికి అపార్థమును కల్పించజూచుట జిన్నాగారికే తగినది. వాని చెప్పినదే నిజమైన, భారతదేశములో అన్నిప్రాంతములగు ముస్లిములందఱు కూడ పాకిస్థానుకు తరలిపోవుట ప్రారంభించవలసినదే కదా? ఢిల్లీనుండి కొంతమంది, తూర్పుపంజాబు నుండి తప్ప భారతదేశమునుండి ముస్లిములెవరూ కదలలేదే? అయినా ద్వితీయ సిద్ధాంతము ప్రకారము పాకిస్థాన్ కేవలము ముస్లిము రాజ్య మగుచున్నది. అప్పటిక హిందువులు వెల్లిపోవుచున్నారనుటలో అర్థములేదు. పాకిస్థాన్ విభజించబడిన, ముస్లిము ప్రపంచమంతటితోపాటు పాకిస్థాను అరబులకు సాహాయ్య మొనర్చునని వారే చెప్పుచుండిరికదా? ఆ విషయముగ జాతిశూన్యము, అంతర్జాతీయముగ మౌద్వక్యమే ప్రాధాన్యము వహించుచున్నది.

గతమును విస్మరించి ఉభయ రాజ్యములు మిత్రులుగా మెలగవలెనని జిన్నాగారు చున్నాడు. భారతదేశమందుకు ఎప్పుడును సిద్ధముగ నేయున్నది. కాని, పాకిస్థాన్ వైఖరే అందుకు అనుగుణముగ లేదు. భారతదేశము నెడల భారత ముస్లిములు భక్తితత్పరై యుండవలెనని గాని, -కొన్ని ప్రజలతో వికృతమయిపోవలెనని సూచించలేదు. వాస్తవమునకు, పాకిస్థాన్ స్థాపనతో భారతదేశములో లీగు అంతరించి పోవలసినది. ఒకవేళ ఉన్నప్పటికీకూడ “ముస్లిములకు, ఇతర సంఘములకు సామరస్య భావమును పెంపొందించుటకు సాగవచ్చును.” కాని ద్వితీయసిద్ధాంతమును విస్మరించుటగాక, బయటి సంస్థలతో ఎట్టి సంబంధమును పెట్టుకొనకూడదని దేశ విభజన మూలమునూ, లీగు పూర్వ వైఖరినట్లునూ భారత ముస్లిములు కొన్నిప్రాంతములందు ఎదుర్కొనవలసిన సమస్యలగురించి పాకిస్థాన్ ప్రభుత్వము చర్చించవచ్చును. అంతే కాని, ముస్లిములను కారణమున విదేశీయులని పాకిస్థాన్ ప్రభుత్వము ప్రత్యేక హక్కులను అడుగుటగాని, వారి రక్షకులుగా ఉండవలెననుటగాని అసాధ్యము. విభజనవల వచ్చిన స్వాభావిక షరిఫ్థిని శిరిసావహించుట తప్ప గత్యంతరములేదు. మహమ్మదాబాద్ రాజా నినట్లు భారతముస్లిములకు సంబంధించినంతవరకు ఇక లీగువల్ల వారికి నీలేదు. ఆయన దానిలో తన సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చి “భారత ముస్లిములు, పాకిస్థాన్కు వ్యతిరేకముగా నయినా సరే, భారత యూనియన్ కొరకు పోరాడ నిశ్చయించుకొన్నాడు.” అని ఆయన ప్రకటించెను. మిగిలినవారూకూడ ఈయనను అనుసరించవలసియున్నది.

రాయలసీమ - ఆంధ్ర రాష్ట్రము

తమిళులు, కెరళులు, కర్ణాటకులు ప్రత్యేక రాష్ట్రము అడుగుట మూలమున వారి రాష్ట్రములు వచ్చిన ఇక ఆంధ్ర రాష్ట్రము తప్పదని రాయలసీమ మహాసభ విదవ సమావేశమున తమ అధ్యక్షుపన్యాసములో శ్రీ నీలం సంజీవరెడ్డి గారు విస్పష్టము చేసిరి. రాయలసీమ వారు వద్దనినా, ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము ఆగదని వారి వ్యాఖ్యాన తాత్పర్యము. అంతేకాక, రాయలసీమకు ప్రత్యేక రాష్ట్రముగా నిలబడే ఆర్థిక శక్తి లేనికారణమున, చట్టరీత్యా పొందిన హక్కులతో ఆంధ్రరాష్ట్రములో చేరడమే ఉత్తమ ముఠి. వైగా “ఆంధ్రరాష్ట్రము రావడమే విశ్వ ప్రయత్నమైనపుడు మనకు ప్రత్యేక రాష్ట్రము రావడమంటే ఎంతకాలం పడుతుందో ఆలోచించండి” అని కూడ హెచ్చరిక చేసిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు వ్యతిరేకులుగ నున్న రాయలసీమ వారికి వాస్తవపరిస్థితి తెలిసి వారి వైమనస్యమును తొలగించుటకు వారి వాదములు బహుశత్యముగ నున్నవి. వారందుకే ఉద్దేశించిరేమో కూడ! అదీకాక ప్రత్యేక రక్షణలతో ఆంధ్రరాష్ట్రములో చేరిన ప్రయోజనకరమని అపేక్షకూడ కలిపింపదలచిరేమో?

కాని ఉదాత్తమైన భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధాంతము ననుసరించి ఆంధ్ర రాష్ట్రమును కోరుచున్న వారికి ఈ వాదములు కటువుగ కనుపడకమానవు. ప్రత్యేకముగా చట్టయుక్తమైన హక్కులతో “ఆంధ్రరాష్ట్రములో ఉండా మన డం” రాయలసీమవారు విభిన్నులనీ, వారిని ఎలాగైనా సర్కారు ఆంధ్రులు ఆంధ్రరాష్ట్రముకి విడిచిడిలో పట్టదలచినట్లు స్ఫురింపక మానదు. ఆంధ్ర రాష్ట్రమునునది కేవలము సర్కారులకే తలపెట్టబడినది కాదు. సమస్తాంధ్రమునకు సంబంధించినది. రాయలసీమ ప్రజకూడ ఆంధ్రప్రజ అనుభావముతోనే ఆంధ్రరాష్ట్రమునందు చేరవలెననిగాని, వారిని ఆర్థికముగా ఉపయోగించుకొనవలెనని కాదు. అలాంటి భావమునకు ఆ స్కారము లేదు. సర్కారు జిల్లాలవారికి ఆదురుద్దేశమును అంటగట్టబూనుట అన్యాయము. అది ప్రత్యేక రాష్ట్రముయొక్క పరమావధి కాదు.

రాయలసీమ అన్నివిషయల వెనుక బడినమాట నిజము. దానికి ఉత్తరాది ఆంధ్రులదే పూర్తి బాధ్యత కాదు. వారు తగినంత శ్రద్ధవహించనప్పటికీ, రాష్ట్రము నడుపు బాధ్యత ఉభయలకు లేనపుడు, చెడు అంతను సర్కార్ల వారివైన వేయుట ఉచితము కాదు. శ్రీబాగు ఒడంబడిక రాష్ట్రపరిపాలనయందు అమలు జరుగకపోయిన, రాష్ట్రము లేకపోవుట అందుకు కారణము. అప్పుడు అమలుజరుగక పోయిన

వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యము

లూ యీ విషయ

ఆధునిక కాలము భీకరంగా ఎదుర్కొంటున్న సమస్య అటు బాంబూ కాదు, యుద్ధమా కాదు, అమెరికా రష్యాలు కావు; “వ్యక్తి స్వాతంత్ర్య సంబంధమైన సమస్య ఇది. వ్యక్తి స్వాతంత్ర్య మనేది లేకపోయిన పక్షంలో, జాతికి స్వతంత్రత వచ్చినా, ప్రపంచానికి శాంతి వచ్చినా, వృథాగానే పరిణమిస్తుంది. అన్నము, బట్ట, ఇల్లు, కూలికి పనీ, ఇవన్నీ జీవితావసరాలే! కాని కారాగారంలో కూడా ఇవి లభ్యమే అవుతాయి. విస్తృత ప్రజాశాసనాన్ని “స్వేచ్ఛ” సమకూర్చు కలిగేందుకే అనేకులు కారాగారాలకు వెళ్ళారు. కాని ఇవి ఉంటాయిగదా అని యావత్ప్రపంచాన్ని ఒక కారాగారంగా చెయ్యటం ఏమంత తెలివైన పని గాదు.

‘వ్యక్తి స్వాతంత్ర్య మా’, ‘నియంతృత్వ మా’ అనే తర్కంలో, అనేక ప్రత్యక్ష ఆధిపత్య రాజకీయ సమస్యలు ఇవిడి ఉన్నాయి.

వ్యక్తికి “స్వంత ఆస్తి” అనేది ఉండటం వ్యక్తి స్వేచ్ఛకు మూల బీజమని, అనేకులు—ముఖ్యంగా అమెరికనులు, వాదిస్తారు. సోవియటు రష్యాలో స్వంత ఆస్తులంటూ లేవు. వ్యక్తులకు పౌరసత్వపు స్వేచ్ఛలూ లేవు. కాబట్టి ధనిక విధానమే (Capitalism) స్వేచ్ఛకు పట్టు గొమ్మ అని బూగువా ఆదర్శవాదు లంటారు. వృత్తి వాణిజ్య వ్యాపారాలలో స్వేచ్ఛ వ్యవహారానికి తావు లేని నాడు అది స్వతంత్రమే కాదు. అని వారి నినాదము.

స్వంత ఆస్తులు, ఈ ధనిక విధానంలో ఉండటమే ‘స్వతంత్రత’ అన్న పదానికి రూపాంతరాలయితే, ప్రజా స్వామ్య వాదులంతా, ధనిక వాదానికి ప్రసక్తలైపోవాలి. “వ్యక్తి పెట్టుబడిదారీ విధానాన్ని కొంత పల్లనచేసి, ప్రభుత్వాన్ని కూడా భాగస్వామిగా చేర్చాలి.” అనే ఆశయాలను, అపేక్షలనూ పూర్తిగా వదులుకోవాలి. వ్యక్తి స్వంత పెట్టుబడిదారీ విధానమే విశ్వంఖలంగా సాగుతుంటేనే, “స్వతంత్రత” అని నమ్మే అడుగవచ్చును మంత్రవర్తము లందు మూడువర్గాయములు రాయల సీమకు తగిన ప్రాతినిధ్యము రాక పోయినమాట నిజము. సర్కారు జిల్లా నాయకులు విమర్శనీయు లనుట నిస్సందేహము. అయితే పరిసితులకు, కొంత వరకు రాయలసీమ నాయకులుకూడ బాధ్యులని అనవలసియున్నది. “మన డిమాండు లేవో హక్కు పూర్వకంగా ఉద్ఘాటించి విశదపరచడానికి ఇదే అదను. అవి శాసనరూపకంగా రావడానికి రాష్ట్రీయ రాజ్యాంగంలో తగిన వసతులు కల్పించవలెను.” అని శ్రీ సంచీవరెడ్డిగారనిరి. శ్రీ బాగ్ ఒడంబడికకు తరువాత కట్టుబడియుంటారో, ఉండరో నను భయముతో వీరి సూచనను చేసినట్లున్నది. అలా రాష్ట్ర రాజ్యాంగములో వ్రాయటకు, అది రావలెను కదా? రాజ్యాంగ పరిషత్తు నిర్ణయించిన కమిటీ రాష్ట్రముల రాజ్యాంగమును వ్రాయవలసి యున్నది. పరిషత్తు సభ్యులైన శ్రీ రెడ్డిగారికి ఈ అంశము తెలియకపోదు. వారడిగిన ఘరతులలో అనేకము శాసనసభద్వారా జరుగవలసినవిగాని రాజ్యాంగ నిర్మాణమవుదు కాదు. శ్రీ బాగు ఒడంబడికను ఇంత వరకు సర్కారు ఆంగ్రులవరూ కాదనలేదు. వారు దానికి పూర్తిగ కట్టుబడి యున్నారు. శ్రీ రెడ్డిగారు చేసిన హెచ్చరికలు కేవలము, రాయలసీమ వారికి ఆంధ్రరాష్ట్రము నెడల అపేక్ష కలిపించుటకే నని నమ్ముచున్నాము.

త్రత” అని నమ్మే అమెరికను లున్నారు. “బానిస విధానము” అంటూ రష్యా ఆధిపత్య విధానాన్ని వాళ్ళు పోసి వుచ్చుతారు. దాంతో పాటు ఇప్పుడు ఇంగ్లండు, ఫ్రాన్సు, పర్షియన్, జపాను, తదితర దేశాలలో బయలుదేరుతున్న ప్రభుత్వము, ప్రజ్ఞేక వ్యక్తులూ సమ్మిళితమైన పెట్టుబడిదారీ విధానాన్ని కూడా పనికి రాదనే అంటున్నారు. అందుచేత “స్వతంత్రము” “పెట్టుబడిదారీ విధానము” అనే ఈ సమస్యలపై అమెరికనుల అభిప్రాయాలు, “మాన్డేట్ ప్రణాళిక”, “జర్మనీ అభివృద్ధి” “బ్రిటన్ సహాయం”, “రష్యాలో విరోధము” ఇల్లా ఒక లేమిటి, అంతర్జాతీయ విషయాలన్నిటిమీద కూడా, తమ ప్రభావం పరపించు కొంటున్నాయి.

కాబట్టి ఈ విషయాన్ని, “నిఖిలైన ధనిక వాదమే వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యానికి జీవగర్భ” అనే వాదాన్ని, కొంత విపులంగా పరిశీలించుట చాలా అవసరం.

ప్రభుత్వాల అధికారంలో ఉండి, వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యాన్ని ఊడ్చి పెట్టేస్తూనే, ధనిక వ్యక్తులకు ఆసరా యిచ్చి ప్రోత్సాహము కల్పించాయి. మహా ధనిక వ్యాపారసులూ, మధ్యమ తరగతి జనానీకమూ, కలిసి వామపక్ష వాదుల బాధను, ప్రేడ్ యూనియన్ల అలజడిని అణచి వెయ్యాలనే కోర్కెతో హిట్లరును అధికారంలోకి తెచ్చారు. హిట్లరు వాళ్ళ కోర్కె తీర్చాడు. అయితే వాళ్ళ లాభాలు ఒక్కొక్కప్పుడు వాళ్ళకు మిగిల్చినా, ఆ ధన స్వాముల స్వాతంత్ర్యాన్ని కూడా హరించేశాడు.

ఈవిధంగా, పెట్టుబడిదార్లు, స్వంత ఆస్తుల వారు ప్రోత్సాహ మిచ్చినచోట నియంతృ ప్రభుత్వాలలో స్వేచ్ఛ లేకుండా పోయింది. ఆ పెట్టుబడి దార్లను, స్వంత ఆస్తిదార్లను, నెడకి పేటాడిన చోటా, నియంతృ ప్రభుత్వాలలో స్వేచ్ఛ లేకుండా పోయింది.

ధనికవాదులూ, కమ్యూనిస్టులూ, ఇద్దరూ

బ్రిటన్ జాతీయ బాగు సంఘానికి రిసర్చి డైరెక్టరు జనరల్ గా నియమితుడయిన డాక్టర్ డబ్ల్యు. ఐడ్లిస్ జోన్సు. వీరు 13 ఏళ్ళనుంచే వివిధ బాగు సంస్థల పరిశోధన శాఖలలో డైరెక్టరుగా ఉంటూవచ్చారు.

అసలు యీ మాటల అర్థమేమిటి? ఏ జాతిలో ఒక ఆరవైమంది చేతుల్తోనో, లేక ఆరు పందలమంది చేతుల్తోనో, లేక ఒక యరవై ప్రైవేటు సంస్థల ఆధిపత్యంలోనో, దేశంలోని ధనమంతా ఉంటే, ఆ దేశంలో వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యం ఉంటుందనా అర్థం? కాదు; ప్రతి వాడు స్వతంత్రుడుగా ఉండాలంటే ప్రతివాడికీ ఆస్తి ఉండాలనా? ప్రపంచంలో ఒక కొయ్య నాగలో, ఒక దుక్కి ఎడ్లలో, ఒక సవారి బండిమీద, గాడిదా, గుడ్డనూ ఒంటె, ఎడ్లు ఇల్లాంటి మోత జంతువో, సమాత్రం ఆస్తి ఉన్న వాళ్ళు లెఖకు కొందరు దొరక వచ్చును. అంత మాత్రంతోనే అది ధనిక విధాన మాతుందా? వాళ్ళ దరిద్రంలోనైనా పోనీ, వాళ్ళకు కొంతైనా స్వేచ్ఛ ఉందా? మానవ జాతిలో అధిక భాగం, దుర్భర దారిద్ర్యంలోనూ, దుస్సహమైన స్థితిలోనూ నేడు బ్రతుకువలసిరావటంకంటే ప్రజాస్వామ్య ప్రపంచానికి తలవంపులేదు. ధనికవాదాని కంతకన్నా చీత్కారము లేదు.

పోనీ, సర్వాధిపత్య నియంతృత్వాలను దరి జేరనియకుండా అరికట్టుకొనేందుకు వ్యక్తి పెట్టుబడి దారీ విధానము పెట్టుకొంటుగా పని చేసాండా అంటే, అది సత్యమారమే. నాజీ జర్మనీ, ఫాసిస్టు ఇటలీ, జపాన్, ఫ్రాన్స్ పాలిత స్పెయిన్ దేశాలలో, ఏకపక్ష నియంతృ

కూడా ఈ ఫాసిస్టు దురాగతులకు, విదేశీ నిరంకుశ ప్రభువులకు, ద్వితీయ ప్రపంచ సంగ్రామంలో పాడునూ, చూపిస్తూ వచ్చిన సానుభూతి వల్లనూ, చేసిన సహాయం వల్లనూ, కూడా, వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యము, దేశ స్వాతంత్ర్యము, ఈ భావాల కండగా వీరు నిలుస్తారనే నమ్మకం ప్రపంచంలో సన్నగించింది. ఇంకా ఏమైనా నమ్మకం మిగిలి ఉంటే ప్రభువుల వర్గాలకు చెందిన ఫ్రెంచి విషీ నాయకులు, విదేశ నియంతృత్వ ఎల్లా చేతులు కల్పించి జైల్లకి తెచ్చుకొంటే చాలును; వ్యక్తి స్వాతంత్ర్య మన్నా తత్సంబంధి సంస్థలన్నా ధనిక వర్గాలకుండే భక్తి తాత్పర్యాల విషయంలో రాను రానూ అనమానాలకే తాచక్కవౌతూ వస్తోంది. స్వేచ్ఛవాణిజ్యాదు లుండాలని వాళ్ళు పట్టుబట్టటము. “విశ్వస్వేచ్ఛా విధాన ఆదర్శం” అనటం కంటే “ప్రభుత్వ ప్రమేయం లేని ఇచ్చాధనిక వ్యాపారం కావాలనే అపేక్ష” అన్న అపవమ్యకమే ఎక్కువ మందికి ఉంది.

ప్రభుత్వ సహాయం కావాలి. కాని ప్రభుత్వ జోక్యం ఉండ కూడదని ఈ ధనిక వర్గాలు చూడటం కూడా ఈ అపవమ్యకానికి దోహద మిస్తోంది. అసలు దేశాల స్వాతంత్ర్యాల అంతర్జాతీయ బలాబలాల సమత్వము మీద ఎక్కువ ఆధారపడి

ఉన్నట్టే, దేశంలో వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యంకూడా స్వేచ్ఛా వ్యాపార అవకాశాలమీద కాకుండా, దేశంలో ఆంతరంగిక బలాబలాల తూకంమీదే ఎక్కువ ఆధారపడి ఉండవచ్చు నేమో నన పిస్తుంది. నియంతృ ప్రభుత్వాలలో అధికార మంతా ప్రేడ్ యూనియనులకూ, ప్రజ్ఞేక వ్యక్తులకూ ఎవరికి చెందకుండా, అంతా ప్రభుత్వానికి చెందినచోట, వ్యక్తి స్వాతంత్ర్య మనేది లేదు. అయితే, ఇండియా చైనాలలో, శ్రమించి తిండితేక అల్లాడుతున్న కర్షకునికి కూడా ఏ స్వాతంత్ర్యమూ లేక, ఋణదాతకో, భూస్వామికో, బానిసత్వం మాత్రమే దక్కు తూంది. ఇటూ అటూ, కూడా అస్వతంత్రులు గానే ఉన్నారు.

అటు ప్రభుత్వం చేతుల నైనా, ఇటు ప్రజ్ఞేక ధనిక స్వాముల చేతులలో నైనా సంపూర్ణంగా అధికారం ఉండటం, స్వతంత్రత మీద దబ్బుగానే పరిణమిస్తాయి.

సోవియట్ రష్యాలో ధనమంతా ప్రభుత్వ హస్తాలలో ఉంది. ప్రభుత్వ ప్రబలాధికారాని కిది మూలకందంగా ఉంది; కాని ఇంతతో చాలదన్నట్లు, ప్రభుత్వము, ప్రజలను బీభత్స పరచే విధానాలూ, రహస్య రక్షకభటాఖిలూ, జైలు కాంపులు, ప్రచారమాగ్గాలు, ఇత్యాది అనేక అధికార విధానాలు ప్రయోగిస్తుంది. ప్రభుత్వ ప్రబల మహత్వానికి అడ్డునిలచే ఏ గడ్డి పోచనూ కూడా, స్టాలిన్, ఫ్రాంకోల నియంత్తృ ప్రభుత్వాలు సహించవు. పోలే, ఇతర దేశాలలో, వ్యక్తి స్వాతంత్ర్య స్వరూప, స్వభావ పరిమాణాలు, ప్రభుత్వ ప్రాబల్యము; ప్రజ్ఞేక ధనికుల ప్రాబల్యాలూ, వ్యక్తికిచ్చే రక్షణమీదా, స్వేచ్ఛ మీదా ఆధారపడి ఉన్నాయి.

సాధారణంగా, కార్మిక సమూహాలు తమ తమ స్వాతంత్ర్యాన్ని జీవన పరిమాణాలను ధనిక స్వాములు కొల్ల గొట్టకుండా కాపాడు కొనేందుకు సృజించుకొన్న సంస్థలు గానే ప్రేడ్ యూనియన్లు, గణనకు వస్తాయి. ఇక్కడ కార్మికుడు, తన కృషి సామర్థ్యాన్ని, సంఘభావనకాన్ని, ధనిక స్వాముల ప్రాబల్యానికి ప్రతి ఆయుధంగా ఉపయోగిస్తాడు. ఏకాకిగా ధనిక స్వామి వీరి కదులై నిలవవలసి ఉంటుంది.

ప్రతి నియంతాకూడా, ఈ ప్రేడ్ యూనియన్ ఉద్యమం వేళ్ళుపాతుకోకుండా అణచేసేందుకే ప్రయత్నిస్తాడు. కారణం: ఈ సంస్థలు ప్రజాస్వామ్య సాధానికి మూల స్తంభాలవటమే. ఒకసారి కార్మికుల హక్కులను తుడిచిపెట్టుకో గలిగితే ఇక తక్కినవారిస్వేచ్ఛను ఊడ్చివెయ్యటం అతి సులభమే. మరి ప్రేడ్ యూనియన్లు, స్వంత ఆస్తి అనేది స్వల్పంగానో, అసలు లేకనో పోయిన వ్యక్తుల సమూహాలే. ఎక్కువ ఆస్తి ఉన్న వ్యక్తుల అధికారాన్ని ఒడ్దికొంటే ఉంచటమే వాళ్ళ ముఖ్యోద్దేశము.

ప్రజాస్వామ్యము స్వేచ్ఛకు మూలనూత్రము, ఇల్లా, ఎక్కడిక్కడ, అధికారానికి అడ్డు కట్టలు, ఒడుపులు కట్టుకురావటమే. శాసనాధికారాన్నీ, న్యాయ స్థానాధికారాన్నీ కూడా ఢిక్కరించి బెదిరించే, సర్వాధిపత్య ప్రభుత్వము ప్రజాస్వామ్యాని కంత ఆపత్కరమో, బాధ్యతా హీనమై రాజ్యాంగ చట్టాన్ని త్రోసిపుచ్చుతూ నీరవంగా పనిచేసే ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక వర్గంకూడా, ప్రజాస్వామ్యాని కంతటి ఆపత్కరమే.

అలాగే, ప్రభుత్వంగాని, ప్రజ్ఞేక ధనిక వర్గాలుగాని, ప్రేడ్ యూనియన్లు, సహకార సంస్థలు, ఇవేమీ, అతి ప్రబలమైపోయి, తక్కిన వారిని కాల రాస్తూ పోయినా, అంతటి ఆపత్కరమే. సంఘంలో ఏఒక్క విశిష్టభాగమూ, సంఘాన్నంతనూ శాసించ బూనుకొంటే, వారికి బుద్ధి చెప్పేందుకు సంఘాని కాస్తాగ్ర ముండాలి. జీవిత రహస్యమే, ఈ సమత్వ సూత్రంమీద ఆధారపడిఉంది. భౌతిక శరీరానికి ఈ సమత్వ మవసరము. మనోవ్యాపారంలో ఈ సమద్వైత అవసరం. సంఘ వికసనానికి ఈ సమత్వవ్యవస్థ అవసరము. ఏ ఒక్క వర్గము, మతము, జాతి పక్షము, ఏ ఒక్కవ్యక్తి ప్రబలులై పోయినా కూడా, స్వాతంత్ర్యము, స్వేచ్ఛ భంగపడి పోయి, సంస్కృతి, అభ్యుదయమూ కుంటువడి పోతవి.

నా గాథ

నవల

న్న నారాయణుడు బాణాపాత్రుడై వజ్జీయ ప్రాంత భవనములో చికిత్స పొందుచున్న నాటిరాత్రి రాజమహేంద్రవరమునందుండియు, పరిసరములనుండియు జనములు సాంగధగుని మెట్ట సంఘారామమునకు తిండిములు తిండి ములుగా మూగుచుండిరి. గాథా ప్రవణుడని ప్రసిద్ధికల నాగరాజోకడు ఆ రాత్రి యక్కడ గాథ చెప్పనను వార్త యంతట ప్రాచీనమైనది. ఆ చేరడి జనుల కోలాహలమున కుధిలేదు.

గాథాశ్రవణమున కచ్చట కెన్నివేలమంది కూడిరో తెల్లంప నలవికాదు. ఆ జనసమూహ మొక మహాప్రవాహము ననుకరించుచుండెను. ఆంధ్రవాణి యొకను 'ఉదాత్తరసాన్నిత కావ్య నాటకక్రమము' లెరుంగదు. తెలుగు వారు 'గానబీనశే చదివి గాథలు త్రవ్వించుకొని' సంఘారామ మధ్యమందలి యాపసానాంగణము బహువికాలమైనదైనను అంత మహాజన మచ్చట పట్టదు. కాన సంఘారామ గోపురద్వారమునకు ముందున్న మైదానములో కూర్చుండి టెంట్లకు నిర్ణయించిరి. అచ్చట నెందగు జనము వచ్చినను పట్టదురు.

గాథ చెప్పవారు నిలుచుండుటకు గోపుర ద్వారముముందు దానికి సమీపములో నన్నత మగు వేదిక యొకటి నిర్మించినది. దానికి గొండు ప్రక్కల పక్షములవలె వేదిక పెంచిరి అంగోక పక్షమున నున్న తాళములపై జేతారి నాగడా, వజ్జీరి ఇత్యాది జాన్మశ్రమణులు ఉపవిష్టులైరి. రెండవ పక్షమున నాగసమీపమైన రావణిశత్రయ ఇత్యాది రాష్ట్రకూట ప్రముఖు లుండిరి. గోపుర ద్వారము నాచ్చాదించుచు బహుచిత్రకర్మము లతో రమణీయముగా చిత్రించిన యావనిక యొకటి వ్రేలుచుండెను. అందు చిత్రించిన చిత్రములు మాడే. మధ్య వికాలమైన బోధి ద్రుమము. దానికి దక్షిణమున ధర్మచక్రము, వామభాగమున బుద్ధుడాకారముగల చైత్యము

గాథ వినవచ్చిన మిగిలినవారందరూ ఎవరి కున్న యవకాశముకొని ఎట్టి వివక్షయు లేకుండ నేలమీద కూర్చుండవలసిందే. వారిలో ధన వంతులు వేదలు, అగ్రవర్ణులు పంచములు, అట విరులు మేచ్చులు—అన్ని విధములవారు నుండిరి. గాథాశ్రవణ కాలములో దేశ జాతి వర్ణగ్రాది వ్యవస్థ లుండువు. కాని చేరినవారిలో నెక్కువ మంది పనిపాటులవలన జీవించివారు శిల్పులు, నేతపనిచేయువారు, ఆయుధకారులు, చిత్ర కారులు, రథకారులు, ఖనకులు నెక్కువ. కీర భటులును నెందరో కలగు. చిదరలు, చాపలు, గోనెలు తెచ్చి పలువురు వానిపై గూర్చుండిరి. కొందరు తమ పై నుత్తరీయులై పరచుకొని నుఖాసీనులైరి. ఎక్కువభాగము నేలమీదనే కూర్చుండిరి.

స్త్రీలకు ప్రత్యేకస్థానము నియమితము కాకు న్నను వారక్కడక్కడ గుంపులుగా గూర్చుండి, వారిచుట్టును కొంతదూరము వదిలి ఇతరులు కూర్చుండిరి.

కూడిన జన మొకరినొకరు నెట్టుకొనుచు, నిలుచున్నవారిని కూర్చుండ మని వెనకనున్న వారు కేకలు వేయుచునుండిరి. కొందరు ఉత్సాహవశమున కేకలు వేయుచుండిరి. మరి కొందరు ప్రక్కనున్నవారితో పోరాడుచుండిరి.

గాథ చెప్పటకు నిర్ణీతమైన వేదికకు చుట్టును మహావారమైన పిడుగుల కరదీపికలు పట్టుకొని నాగిను లెందరో పరివేష్టించి యుండిరి. వారి శిరోజములు నాగములవలె జలగాగా దీర్చి వానిపై పూసలపేరు లలంకరించుకొనిరి. శిరస్సుపై నాలు కలు తెరచుకొని పడగయెత్తిన పామువంటి యాధరణమొకటి ప్రతినాగినియు ధరించెను. దాని యగ్రమున నున్న మణిపై కరదీపికల వెలుగు ప్రతిఫలించగా నదిరెండవ కరదీపికవలె ప్రకాశించు చుండెను. వారు చెవులకు బరువైన తాటంక ములు, మెడలో లాచైన పూసలపేరులు, దండ లకు మణిబంధములకు పెద్ద కంకణములు, కాళ్లకు గూలములగు మంజీరములు ధరించిరి. కట్టిప్రదేశ ముపై ధరించిన చీరపై బిళ్ల మొలనూలు బిగించి, దానిపై నుత్తరీయును నడుముకు చుట్టి మనోజ్ఞ ముగా వ్రేలగట్టిరి. ఆ నాగిను లీ వేషములతో వేదికకు చుట్టునున్న నిమ్మ బొకమున నిశ్చలముగా నిలిచి గండారపు బొమ్మల దలపింపుచుండిరి.

వారి కరదీపికలతో వేదిక సమగ్రముగా వెలు గుచు నశేషజనము నాకరించుచుండెను. జను లందరు నాగుబయట వెన్నెలలో నుండిరి.

ఇంతలో సంఘారామమధ్యమునుండి మనోజ్ఞ మగు ఘంటారావ మొకటి వచ్చి శ్రవణపర్వ మొనర్చెను. ఆ ఘంటాధ్వని పాతాళకుహార ములో బుట్టి, మరల పాతాళకుహరములో నుప శమించిన సంఘారామములో నడిగిపోయెను. ఆ శబ్దము నిశ్శేషముగా నడిగిపోయిన యుత్తర త్తణముననే ముగ్గురు నాగరాజులు గజైలు ఘుల ఘుల లాడించుచు సమకప్రకృతుల వేదిక మీదికి వెళున నొక్క గంతువేసి దూకిరి.

వారిలో ముఖ్యుడు మధ్యనుండెను. అతడు పడగలెత్తిన మాడుతలల నాగము నాకృతిగలిగి మణులతో ధగధగలాడు నుష్ణీమ మొకటి ధరించెను. అతని నెవుల రవ్వలతాటంకములు కరదీపికల వెలుగులో మిలమిల మెరయుచుండెను. ఆతని మెడలో రత్నఖచితమైన బంగారుపట్టు వ్రేలుచుండెను. దండలకు కేయూరములు, మణిబంధములకు కంకణములు కలవు. మొలకు బంగారు మొలత్రాడు, కాళ్లకు గలగలలాడు గజైలు లుండెను. అతడు ధరించిన వస్త్రము పాము కుబుజముతో జేయబడిన ట్టున్నది. అది యతడు పీర్భలులవలె వెనుకకు దోపి కట్టుకొనెను. ఆతని భుజములనుండి యుత్తరీయును చివరలు రెండును వ్రేలుచుండి రెండు తలలు గల నాగ మున్నట్లు తోపజేయుచుండెను. ఆతడు కుడిచేత మ్రోగించుటకు తంబురావంటి తీగల జంత్రి మున్నది. ఎడమచేతి వ్రేల్లకు గలగలలాడు కంచు కడియ ములు కలవు.

మిగిలిన యిద్దరు నాగులవేషములకూడ సతని వేషమునే అనుకరించుచున్నవి. కాని వారి తల లపై ఉష్ణీమమున నొంటిపక పాములే కలవు. వారు ధరించిన భూషణములకూడ సంతతిలవ గలవికాని, కాంతిగలవికాని కావు. చేతులలో వారి కిద్దరికిని నుమ్మటము లుండెను.

ఆ ముగ్గురును నాగలోకమునుండి పైకెగిరి వచ్చిన నాగరాజులే యనిపించుచుండిరి. వారు రాగానే ముందువంగి, దక్షిణభాగమున నుపవిష్టులైన శ్రమణుల సమాహమునకు నమస్కరించిరి. ఆ పిమ్మట వామపక్షమునగల రాష్ట్రకూట ప్రముఖులకును, ఆ తర్వాత నెదుటగూడిన మహా జనమునకును నమస్కరించిరి.

ఒక్కసారిగా జనములో ఘోష ప్రారం భించెను. వారిని చూచుటకును, వినుటకును పిలు చేసికొనుటకు చేయునందడి యడి!

ప్రధాన నాగరాజు శిరస్సుపైకెత్తి ప్రార్థన ప్రారంభించినాడు. ఒక్కసారి ఆ మహాజన సమాహమంతయు మంత్రముగ మైనట్లు నిశ్చల మయ్యెను.

“ధర్మమే మూలము ధరిత్రీ కంఠకు,
ధమ్మం శరణం గచ్ఛామి!
భూచక్రంబున బుద్ధులై బోధలు,
బుద్ధం శరణం గచ్ఛామి!
సంఘమే బోధికి సమాశ్రయశ్చి,
సంఘం శరణం గచ్ఛామి!”

ప్రక్కను నుమ్మటములు వేయుచు ఇద్దరు నందుకున్నారు. ఒక్కసారి గా సాగతధర్మ మా సభ నావేశించి జలదరింపజేసినది.

దేవానాం ప్రియదర్శి గాథలే
దివ్యులు వింటారు;
నాగలోకమున నాగరాజులా
నాదమే వింటారు;

నారాయణభట్టు

శ్రీ నేరి నరసింహ శాస్త్రి

దేవానాం ప్రియదర్శి గాథ లవి
తిమిరము పోద్రోలు;

తక్కిన గాథలు తలంచరాదో
ధర్మము వ్యభి నాండుక!

ధమ్మం శరణం గచ్ఛామి!

బుద్ధం శరణం గచ్ఛామి!

సంఘం శరణం గచ్ఛామి!

చందాశోకుని చంకి మండిత

పాంకితి ముందు వినండి;

ధర్మాశోకుని దయాదృగ్గీతల

దానము లట్లుపై విననే!

ధమ్మమే మూలము ధరిత్రీ కంఠకు

ధమ్మం శరణం గచ్ఛామి!

బుద్ధం శరణం గచ్ఛామి!

సంఘం శరణం గచ్ఛామి!

ప్రధాన నాగరాజు నాగనాట్య మను కరించుచు, గంతులు వేయుచు, ముందుకు వెనుకకు మెలికలు తిరుగుచు, ప్రక్కల కూగుచు, వంగుచు లేచుచు, ల యా ను కూ ల ము గా చిందులు త్రొక్కుచు గాథ పాడుచుండెను. తక్కిన యిద్దరు నాగులు, నుమ్మటములు వాయించుచు సతనితోపాటు వెంటతిరుగుచు వంత పాడు చుండిరి. వారిక్కడసారి ప్రధాన నాగరాజు కున్న మరి గొండు తలవలెను, ఇంకొకసారి రెండు తోకలవలెను కనుపించుచుండిరి.

“ధమ్మం శరణం గచ్ఛామి, బుద్ధం శరణం గచ్ఛామి, సంఘం శరణం గచ్ఛామి”—అని త్రిశరణములు వారనుచున్నప్పుడెల్ల నక్కడ సమావిష్టుమయిన జనమంతయు నావేశముతో చప్పట్లుకొట్టి తాళము వేయుచు తామును ఆ త్రిశరణములు వంత పాడజొచ్చిరి

ఆ కథ కొంత పాట, కొంత వచనము. గాథ పాటవలెను, వచనము మృదంగవాద్యమువలెను వినిపించుచు నశేషజనమును ముగ్ధులనుగా జేయు చుండెను.

ఆ నాగరాజు గొంతుకూడ నత్యద్భుతమైనది. అంత మహాజనములో చివరనున్న వానికిగూడ చెవులలో చెప్పిన ట్లాతలి కంఠము స్పష్టముగా వినిపించుచుండెను. కంఠము గంభీర మధుర మైనది. సముద్రతరంగములవలె కథాసంవిధానము ఆ నాగుడు చెప్పుచుండగా జనము నానంద ములో ముంచివేయుచుండెను.

ఆరాత్రి యాతడుచెప్పిన కథ జగద్విదితమైన యశోక చక్రవర్తి గాథ. బిందుసారుడు మగధ చక్రవర్తి. ఆతని భార్య సుభద్ర యను బ్రాహ్మణ వనిత ఆమె బహు రూపలాక్షణ్యవతి అందర రాణులకు నామె ప్రియురాలు. కొంతకాలమున కామెకు అశోకుడు జన్మించెను. అశోకుడు వికృతాకారుడు. ఆ కుర్రవాడు పుట్టినసమృద్ధుల బిందుసారునికి సుభద్రద్రమిదికూడ నవహ్యము కలి గినది. అతడు కుమారాశోకుని దగ్గరకు రానిచ్చు వాడుకాడు. అమసానకాలములో నశోకుని మారమున నున్న తక్షశిలా నగరమునకు పంపివేసి, మరి యొకరాణి కుమారుడగు సుషేముని యువ రాజుగా నభిషేకించెను. అంత బిందుసారుడు పరలోకగతు డయ్యెను.

అశోకుడు రాజధాని వార్తలు విని, అగ్రహార దగ్గర డైనాడు. వెంటనే ప్రచండ వైస్యములు కూర్చుకొని మగధ రాజధానియగు పాటలిపుత్ర మునకు వచ్చినాడు. ముందతడు సుషేముని వధించినాడు. ఆపై వరుసగా జ్ఞాతిశేషము లేకుండ తొంబది తొమ్మిదిమంది సోదరులను సమబుంబరివారముగా హత్య చేయించినాడు. మగధరాజ్యములో అశోకుని జ్ఞాతిరక్తము ఏరుతై ప్రవహించి

అయ్యో, ఏమని యా కథ చెప్పుదు నాలకింపుండి!

రాజరక్తమున రంజితమయ్యెను

రాష్ట్రపు నదులన్నీ!

అచ్చపు నీరది యబ్బక కరవై

యల్లల్లాడిరి జనులు!

మాగ్ధాలలో నరమాంసపురాములు

మర్త నిగోధము చేసెన్!

రాజాశోకుని రాక్షసచేష్టలు

రాదు చెప్పకోను!—అబ్బా!

ధమ్మం శరణం గచ్ఛామి!

బుద్ధం శరణం గచ్ఛామి!

సంఘం శరణం గచ్ఛామి!

జనసమాహము చేతులతోడను కాళ్ళ తోడను తాళమువేయుచు త్రిశరణము లందు కొనెను.

నిమ్మరూముగా ఈ రీతిని శత్రుశేషము లేకుండ జేసి అశోకుడు తానే మగధరాజ్యము నకు పట్టాభిషిక్తు డయ్యెను. రాజగురువులైన రాధానువుడు—ఆ బ్రాహ్మణోత్తముడు— అప్పుడు ఏమి చేసె నంటే—

అత్తున్నత సింహాసనముందున
అశోకు గూర్చొబ్బెట్టె!

వేదవామశా విప్రుల బృందము

సాగువాదములు చేసెన్!

అమోఘమంత్రముల యాశీర్వచనం

బన్నిదిక్కులకు మ్రోసెన్!

అఖిలరీతుల నఖిలవాగులను

ఆనీతంబా శుభవారిన్!

రాజరాజుగా నభిషేకించెను

రాధానువు డశోకున్!

రాష్ట్రకూటులు ముఖములు చిట్టించిరి.

రావర్తి శత్రయ యొక్క త్తణము సంచలించి

మరల ప్రయత్నలార్యకముగా సంయమనము చేసికొనెను.

అది యెవ్వరు గమనించువానిలేదు. నాగరా జంతట నశోకుని దిగ్విజయ యాత్ర లభి వర్ణించెను. కాంభోజము, కాశ్మీరము, గాంధారము, పాంచాలము, సింధుదేశము, మాలవ ఘూరర మహారాష్ట్రములు, పులిందదేశము వరుస వరుస జయించినాడు.

అంగవంగములు నాంద్రమండలము
అవలీలగ నె జయించెన్

కలింగ మొక్కటై కండ్లెరనగా
కానిపించి నిలిచెన్.

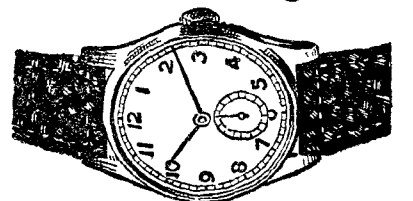
ధమ్మం శరణం గచ్ఛామి,
బుద్ధం శరణం గచ్ఛామి,
సంఘం శరణం గచ్ఛామి!

ఆ కలింగప్రభువు బల మెట్టిదంటే, అని యెత్తుకొని సేనాబలము అతిశయముగా వర్ణించి

నాడు. కాని కలింగపతి కంత సేనాబలమున్నన అంతకంటె సమూల్యమును మరియొక బలమున్నది.

(22 వ పేజీ చూడుడు)

యుద్ధానికి పూర్వపు దరలకన్న తక్కువ

5 వ మేడ్. 2 రిగా టంచాపును. క్రతిడి
8 వకు గాగరంటి. రాకు అమర్చబడినది.
గుండ్రం లేక చతురంక్రొమియంకేసు రు. 20/8
.. .. మేలిరకం రు. 25/-
బల్ల పరుపు ఆకారం క్రొమియంకేసు రు. 30/-
.. .. మేలిరకం రు. 38/-
రోడ్లగోల్లు (10 సం గాగరంటి) రు. 55/-
రెడ్లంగుల్ల. టాను. వంపుగండి
బైల్ల క్రొమియం కేసు రు. 42/-
రోడ్లగోల్లు (10 సం గాగరంటి) రు. 60/-
15 రంకు రోడ్లగోల్లు రు. 80/-

అలారిం ట్రైగివీను
దర రు. 18/-, రు. 22/- మేలిరకం రు. 25/-
విగ్ బెన్ రు. 45/- పోస్టేజి అదనము

H. DAVID & CO.,
Post Box No. 11419, CALCUTTA.

అంతర్జాతీయ రాజకీయాలు

[లాండ్స్ సభ అధికారాన్ని బ్రిటిష్ కార్మిక ప్రభుత్వం తగ్గించేయదలచిందని పార్లమెంటు సంయుక్త సమావేశంలో బార్బిరాజు, కామక్ సభలో ప్రధాని అట్లీ ప్రకటించడం, టోరీ ప్రముఖులు ఆ ప్రతిపాదనను ప్రతిఘటించడం; దక్షిణ అమెరికాకు చెందిన బ్రెజిల్, వైట్ దేశాలు సోవియట్ రష్యాతో రాజకీయ సంబంధాలను తెగతెంపులు చేసుకోవడం; యుద్ధప్రచారాన్ని అరికట్టడానికి తీవ్రచర్యలు అవసరమని సోవియట్ రష్యా తెచ్చిన ప్రతిపాదనను ఐక్య రాజ్య సమితిలో అమెరికా, బ్రిటిష్ కామన్వెల్త్ దేశాలు పట్టుతరంగా ప్రతిఘటించడం; సోవియట్ రష్యాతో జరిగిన పెట్రోల్ ఒడంబడికను పర్షియన్ పార్లమెంటు గోసీరాజు చేయడం; బ్రిటిష్ వారు ప్రతిపాదించిన రాజ్యాంగ సంస్కరణల పట్ల మలయా అంతటా పెద్ద పెట్టున ప్రతిఘటన ప్రదర్శనలు జరగడం; వైనా అంతర్భుద్ధంలో కమ్యూనిస్టుల విప్లవభావం— ఇవి ఈ వారం అంతర్జాతీయ రాజకీయ రంగంలో ఎన్నదగిన విశేషాలు.]

బ్రిటిష్ కార్మిక ప్రభుత్వం లాండ్స్ సభ అధికారాన్ని పరిమితం చేయడానికి సంకల్పించి నట్లు, బార్బిరాజు ఉభయ శాసనసభల సంయుక్త సమావేశంలోనూ, ప్రధాని అట్లీ కామన్వెల్త్ సభ లోనూ ఈ వారం ప్రకటించారు. ప్రస్తుతము ఉభయ శాసనసభల పత స్ఫుర సంబంధాలు, ప్రత్యేకాధికారాలు 1911 నాటి పార్లమెంటు చట్టాన్ని బట్టి నడుస్తున్నవి. పార్లమెంటు స్పీకరు, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించే ఏ బిల్లునైనా ఆర్థిక సంబంధమైన బిల్లుగా నిర్ణయించేపక్షంలో, లాండ్స్ సభ ఆటంకం ఏ విధంగానూ అడ్డుపడటానికి వీలేదు. మిగతా బిల్లుల విషయములో ఆంతులేకుండా చర్యలు సాగించి రెండు సంవత్సరాల వరకూ ఆ బిల్లు చట్టం కాకుండా కాల విలంబనం చేయవచ్చు. 1911 పార్లమెంటు చట్టం ప్రకారం లాండ్స్ సభకు ఆ అధికారము వున్నది. లాండ్స్ సభ ఏ బిల్లునైనా సరే ఒక సంవత్సరం కంటే ఎక్కువ కాలం ఆలస్యం చేయకుండా చూడాలన్నది బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ ఉద్దేశం. ఇందుకోసం 1911 పార్లమెంటు చట్టములో కావలసిన సవరణను అట్లీ ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించ వోతున్నది.

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం తమ అధికారాన్ని పరిమితం చేయబోతున్నదనే విషయం తెలిసేసరికి టోరీ ప్రభువులకు ఎక్కడలేని ఆగ్రహం వచ్చింది. ప్రభుత్వం తలపెట్టే ప్రతిబిల్లును మెరుగు పెట్టి ఎక్కువ ఆచరణయోగ్యం చేయడానికి ప్రయత్నిస్తూ వచ్చామేగాని, ఎన్నడూ దానికి అడ్డుపడలేదని లార్డు సాటిస్బరీ ప్రభుత్వ జైరిని విమర్శించాడు. తమ అధికారాన్ని పరిమితం చేయడం ఉన్మాదజనితమైన చర్య సమా అని హెచ్చరిక చేశాడు. మాజీ ప్రధాని, టోరీ నాయకుడు వికటోరీ చర్చిల్ ఇది కేరలం సాంఘిక మరాక్రమతే నని ప్రధాని అట్లీని, అట్లీ ప్రభుత్వాన్ని ప్రతిఘటించాడు.

దేశం ఘోరమైన ఆర్థిక విపత్తు నెదుర్కొని వున్న ఈ సమయంలో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ఈ సంస్కరణను తలపెట్టడంలో ఆంతర్య మేమిటన్న ప్రశ్న రావడం సహజం.

లాండ్స్ సభ్యులు తమ ప్రత్యేకాధికారాలను ఉపయోగించి, ప్రభుత్వ శాసన నిర్మాణ కార్యక్రమం కొనసాగకుండా రెండు సంవత్సరాల పాటు అడ్డుపడ్డారా అన్నది కూడా మరొక ప్రశ్న.

లాండ్స్ సభలో దాదాపు 840 మంది ప్రభువులున్నారు. వీరిలో 800 మంది కార్మిక ప్రభుత్వ విధానాన్ని ప్రతిఘటించే ప్రతిఘట టోరీ పక్షానికి చెందినవారే. ప్రతి సమావేశానికి తప్పకుండా హాజరయే వారి సంఖ్య ఒక వంద మందికి మించి వుండదు. వీరిది సహజంగా 'మా కాయుష్యం— మా కారోగ్యం' అనే స్వాధ్యోగోరణేగాని, దేశం గొడవ పట్టదు. ఈ వందమందిలోనూ ప్రతి సమా

వేశానికి పది మంది కార్మిక ప్రభువులు మాత్రం హాజరవు తుంటారు.

1910 సంవత్సరం వరకూ లాండ్స్ సభకు పార్లమెంటు చేసే ప్రతి శాసనం విషయంలోనూ విస్తృతాధికారాలువుండేవి. 1892 మొదలు 1910 వరకూ కామన్వెల్త్ సభకు, లాండ్స్ సభకు మధ్య శాసన నిర్మాణ కార్యక్రమంలో హోరా హోరీ సంఘర్షణ సాగుచుండేది. ఏ ఆభ్యుదయ సంస్కరణనూ టోరీ ప్రభువులు ఒక పట్ల శాసనం కానిచ్చే వారుకాదు. 1910 లో బ్రిటిష్ ప్రజల పురోభివృద్ధిని కాంక్షించి ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలను ప్రభువుల సభ ఆమోదించడానికి నిరాకరించింది. చివరకు 1911 లో పార్లమెంటు చట్టం ద్వారా లాండ్స్ సభ ఏ బిల్లుకూడ రెండు సంవత్సరాలకు మించి అడ్డుపడడానికి వీలేదని శాసించారు. అప్పటి నుంచే తగినంత మంది కార్మిక పక్ష సభ్యులకు ప్రభువుల హోదా ఇచ్చి ప్రభుత్వం ఆ సభకు పంపడం ప్రారంభించింది.

బ్రిటుకుల కార్మిక ప్రభుత్వం ఏర్పడి, ఇప్పటికి రెండు సంవత్సరాలైంది. మరొక మూడు సంవత్సరాల పాటు మాత్రమే రాజకీయంగా ఏ వదులుడుకులా లేకపోతే ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలో వుంటుంది. సాధ్య మైనంత త్వరలో దేశంలోవున్న ఇసుము, ఉక్కు పరిశ్రమల బాతీయం చేసి స్వాధీన పరుచుకోవడానికి అట్లీ ప్రభుత్వం సంకల్పించింది. ఈ సంస్కరణకు టోరీ పక్షం వీలైనా ప్రతిఘటించే మాట నిజం. ప్రస్తుతం వున్న అధికారాలతో లాండ్స్ సభ అడ్డుపడడం ప్రారంభిస్తే, ఇసుము, ఉక్కు పరిశ్రమ ప్రభుత్వపరం కావడానికి రెండు సంవత్సరాల వ్యవధి నిస్సార్థంగా పడుతుంది. ప్రభువుల సభ ఈ విధంగా అడ్డుపడకుండా చేయడానికి 1911 పార్లమెంటు చట్టాన్ని సవరణ చేసి గడువును సంవత్సరానికి తగ్గించడానికి ప్రభుత్వం ప్రామాణోబోతున్నది. టోరీ ప్రభువులు తమకున్న ప్రత్యేకాధికారాన్ని ఉపయో

గించే ఉద్దేశం లేకపోతే, ఆ అధికారాన్ని కొంత పరిమితంచేసినా ప్రమాద మేమీ లేదని, ప్రధాని అట్లీ కామన్వెల్త్ విమర్శకు బదులు చెప్పాడు. ఆ ప్రత్యేకాయుధాన్ని ఉపయోగించే ఉద్దేశమే వారికి వున్నట్లయితే, కొంత నిష్పంతుకొనిపోయేవరకూ వేచి వుండటం దామందుగానే జాగ్రత్త పడి ఆ ఆయుధాన్ని లాక్కొనడం మంచిదనికూడా అట్లీ ఒక భావోక్తి విసిరాడు.

ఏది ఏమైనప్పటికీ కార్మిక ప్రభుత్వం తలపెట్టిన ఈ సంస్కరణ విషయంలో బ్రిటిష్ రాజకీయాలలో పెద్ద గందరగోళం, తుపాను, చెలరేగకమానదు. టోరీ పక్షం తీవ్రప్రతిఘటన ఫలితంగా కామన్వెల్త్ సభకు ఈ సమస్యపై కొత్త ఎన్నికలు వైతం వచ్చినా జరగవచ్చు. వాస్తవానికి ప్రధాని అట్లీ రాజకీయంగా, ఏదైనా పెద్ద ఎత్తుననే దీనికి ఉపక్రమిస్తున్నాడేమో చెప్పలేదు. రెండు శాసనసభలు వున్నందువల్ల కొంత శాసనసభ తొలగించాటును సవరించడంలో ప్రశాసనసభ ఎంత ప్రయోజనకారి అయినప్పటికీ, లాండ్స్ సభ చట్టకావాలనే బ్రిటిష్ కార్మిక పక్ష సభ్యులు లేకపోలేదు. ఆణిముత్యాల ప్రభువుల సభ నిరసనకొనసంధ అని, బాతి పురోభివృద్ధికి ఆటంకాలు కలిగించడానికి తప్ప మరెందుకూ పనికిరాదని వాదించేవారున్నారు. ఈ సారి బ్రిటుకుల సాధారణ ఎన్నికలే అవసరమైతే, లాండ్స్ సభ భవిష్యత్తు తేలజమేగాక బ్రిటిష్ కార్మిక ప్రభుత్వం తన బలాన్ని పునఃస్థాపించుకొన్నదికూడా అవుతుంది. అట్లీ వేసిన ఎత్తకూడా ఇదేనేమో!

దక్షిణ అమెరికాకు చెందిన బ్రెజిల్, వైట్ దేశాలు సోవియట్ రష్యాతో రెండు రాజకీయ సంబంధాలను తెగతెంపులుచేసుకొన్నవి. బ్రెజిల్ విదేశీకాని ఈ విషయాన్ని ప్రకటించింది. మాస్కోలో బ్రెజిల్ వ్యవహారాలను తాము

ఆరవబార్బి రాజు

మాసి పెవతామని అమెరికా ప్రభుత్వం బ్రెజిల్ కు మాట ఇచ్చింది. అమెరికా దుర్బోధి వల్లనే బ్రెజిల్ ఈ విధంగా చేసివుంటుందని తవ్యకాల అనుమానం. వాస్తవానికి బ్రెజిల్ లో కమ్యూనిస్టు ప్రచారం, ప్రాబల్యం ఎక్కువై పోయినవి. అక్కడ కమ్యూనిస్టు పార్టీ లో దాదాపు ఆరు లక్షల మంది సభ్యులు వున్నట్లు తెలుస్తున్నది. కమ్యూనిస్టు ప్రాబల్యంవల్ల బ్రెజిల్ లో తీరగ్ధ అశాంతి, ప్రభుత్వానికి అనేక ప్రతిఘటనలు ఏర్పడినట్లు ప్రభుత్వ ప్రకటన తెలుపుతున్నది. ఆ మాటకు వస్తే ప్రతిదేశంలోనూ కమ్యూనిస్టుల ప్రాబల్యం కొద్దిగానో గొప్పగానో లేకపోలేదు. బ్రెజిల్ అధ్యక్షుడి పరిపాలన నాజీ నియంత హిట్లర్ పరిపాలన కంటే ఘోరంగా వున్నదని మాస్కో పత్రికలు తీవ్రమైన ఆరోపణలు ఇటీవల చేసినట్లుకూడా వార్తలు వచ్చినవి. ఏది ఏమైనప్పటికీ, ఇవి రెండు దేశాలమధ్య రాజకీయ సంబంధాలను తెగతెంపులు చేసుకోవలసి సంత పెద్ద కారణాలు కావేమో ననిపిస్తున్నది. అసత్యాచారాలను ప్రచారం చేయడంలో సావి యెట్ పత్రికలై పెట్టినపేరు. ఆ విషయంలో వాటికి అవే సాటి. ఇంతమాత్రంచేత రాజకీయ సంబంధాలను తెగతెంపులు చేసుకోవలసి వస్తే, సోవియట్ ప్రభుత్వానికి బాహ్యప్రపంచంలో సంబంధమే వూర్తిగా వదలిపోతుంది.

బ్రెజిల్ ప్రభుత్వం కమ్యూనిస్టులను అనుమానించడానికి కారణాలు లేకపోలేదు. 'పెసిడెంట్' డుర్రా ప్రభుత్వాన్ని కూలదోయడానికి, దేశమంతటా విరివిగా సమ్మెలు లేవదీసి, కార్మిక ఆశాంతి చెలరేగేట్లు చేయడానికి కమ్యూనిస్టు కుట్రలు పన్నినమాట నిజం. గత మే మాసంలో కమ్యూనిస్టు పక్షానికి వున్న రాజకీయ హక్కులన్నిటినీ బ్రెజిలియన్ ప్రభుత్వం రద్దుచేసి వేసింది. ఇది జరిగిన ఐదు నెలలకే ఇప్పటి రష్యాతో రాజకీయ సంబంధాలను తెంచితేడవుతున్నది.

వైట్ ప్రభుత్వం రష్యా, యుగోస్లావియాలు రెండిటితోనూ రాజకీయ సంబంధాలను తెగతెంపులు చేసుకొన్నది. దేశంలో కమ్యూనిస్టు గూఢచారుల సంఖ్య ఎక్కువై, వారు పెద్ద పెద్ద కుట్రలు పన్నుతున్నారన్నది వైట్ వాదన. ఈ గూఢచార సంస్థకు ఇద్దరు యుగోస్లావ్ రాజకీయజేతలు డైరెక్టుగా కూడా వున్నారు. వీరిద్దరినీ వైట్ ప్రభుత్వం దేశం నుంచి బహిష్కరించింది.

వైట్ రాజధాని అయిన కాంటియాగోలో రష్యన్ రాయబారి కార్యాలయంపై ఈమధ్య మరణిరంగి కాల్పులు వైతం జరిగినట్లు వార్త వచ్చింది. ఇందులో అన్యరాజ్యాల ప్రమేయమేదో వుండేరీతిలాని సోవియట్ ప్రభుత్వం అనుమానం. ఏనాటికైనా దక్షిణ అమెరికా రాజ్యాలు అమెరికా సహాయసంబద్ధతె ఆధారపడి వుండకరవచ్చు. ప్రాచ్య యూరప్ లో 'లిటిల్ కోమింటర్న్' స్థాపనద్వారా కమ్యూనిస్టువలె ఐక్యత బలపడుతున్న ఈ సమయంలో దక్షిణ అమెరికా రాజ్యాలకూ, రష్యాకూమధ్య వ్యవహారాలు ఈ విధంగా బ్రెజిని పోవడంలో ఆశ్చర్యపరచవలసిన అగత్యం ఆటే లేదు.

(18-వ పేజీ చూడుడు.)

చర్చిర్

అట్లీ

ఎత్తాపైగడ

శ్రీ శ్రీ వారణాసి శ్రీనివాసరావు

[పాకనాటి సీమలోని గుడ్డూరులో శివా
లయంనుండిరం మీద కూర్చున్న యెత్తా
ప్రేమ, వినికిడి మరల రాగానే నన్ను—
ఎ—వచ్చావ్ నాయనా, వచ్చావ్!
ఇంకా రాలేదేమో అనుకుంటున్నా!
నే—(చిరునవ్వుతో) నే వస్తానని మీ కేం
దెలుసు నండీ. న న్నెరుగున్న వారికిమట్లే అం
టున్నాను. ఎట్లా యెరుగున్నారండీ?
ఎ—పది రోజుల్లాను మీ తిక్కన్న
గారు చెప్పారు, నీ విట్లా పనిమీద వస్తావని.
ఇక యెరుగునడదానికి, వెనకటికి—యెవరో
‘యోహా’ పంతులూ, పంతులూ! అని పిల్చుకున్నారు.
‘నా’ పేరు మీకెలా తెలుసునంటే, నీ మొగం
చూస్తే తెలిదా అన్నాడట. అట్లా కొంటె
తనం తోటికిసలాడే కండ్లు, వెక్కిరింపు విలుపు
పెడవి, పుట్టుమచ్చు, ఒడ్డుపాడుగూ, సహజ
కళాకాండీయైన తిక్కనార్యుడు వర్ణించుంటే,
కొన్నింటి ప్రజలూగూడా నిన్ను శ్రీలింగా
యొడబడితే వాడు పోల్చుకోలేక పోతాడా?
నే—మొత్తానికి కవులండీ! ఇంకా యే
మేం చెప్పాకేమి టండీ?
ఎ—అదంతా యెందుకు లేస్తా! నీవు
క్రమపాత అంశక్కుండా కొన్ని చెయితా విను.
నేనే భారతాన్ని పూర్తిచేసిన యెత్తాను.
నన్నే ప్రబంధపరమేశ్వరు డంటారు. నా
‘మెల్లొరుదా’నుమల, నుడుటి విధూలీ నేను
శివభక్తుణ్ణి చెప్పక చెయితాయ్. నే కొండవీటి
ప్రభుత్వ అనవేమరెడి ఆశ్రమస్థి, బీదవాణ్ణి.
ఇంకా యే మడుగుతావో అడుగు.
నే—ప్రక్క తిప్పుకుండా చెప్పారే,
కావలసినవి తప్ప!
ఎ—అ, నే వ్రాసిన గ్రంథాలు.
నే—అక్కర్లే, అక్కర్లే! నాకు తెలుసు.
కాని నన్నయ్యగారు, తిక్కన్నగారు ఎప్పుడో
పరంపడిస్తే అన్ని గ్రంథాలు వ్రాసిం తర్వాత
భారతం పూర్తిచేసారే, ముందే వ్రాయక?
ఎ—అదండం బహుమర్యాదగా అడుగుతా
జేమీ యెరుగనట్లు; లోపల వుండేం మట్టుకు
పెర్చిది. అయినా చెప్పా; ఎందుకంటే, అప్పుడు
చెడ్డామని తోచింది కా బట్టి.
నే—అట్లాగూముందే యెందుకు తోచలా?
ఎ—(మొండి తనంగా) తోచలేదు కాబట్టి.
నే—ఎందుకండీ యిట్లాటి మాటలు?
ఎ—అబ్బబ్బ! పట్టుకుంటే బీడివని తిక్క
న్నగారు చెప్పనే జెప్పారు. నీ రం ధేమిటంటే
ఆరణ్య పర్య రచన మరణాంతకం, అది వ్రాస్తే
తేమ కా చున్నితి తట్టిస్తుండేమో నని తిక్కన్న
గారు దాని జోలికి పోలా. మనకు దాన్నంత
పూర్తి చేద్దామని వున్నా, అన్నీ పుడిగి, కాటికి
కాళ్ళు చాచిన్నాడు వ్రాస్తే బాగుంటుందని
నే ననుకొని చివరకు వ్రాసానా, లేదా అని కను
క్కుందామని నీ రంధి కాదా? వ్రాస్తూ
వ్రాస్తూ కాలంతో ఆయన బాయ. వ్రాయడాని
కవకాశంలేక యాయన బాయ. అదొక పెద్ద
వదంత్తెబాయి. దానికి యుడిసి నేనూ ముందే
వ్రాయక వెనక వ్రాసిని. ఒక్క మాటడుగుతా
చెప్పు—ఆరణ్య పర్య రచనం మరణాంతక
మేలే నేను వ్రాస్తూండగా పోలేడే? పూర్తి
చేసి రెండేండ్లయిందా కా వున్నానే?
నే—నా కేం తెలుసండీ? చెప్పగలిగితే,
మిమ్మల్నడగడ మెందు కండీ!
ఎ—(చిరునవ్వు నవ్వుతూ)మంచి గడు
సరివి! అసలు మీ కాలం వాళ్లంతా గడుసు
వాండే! గడుసుతనంతో లేని బండార ముందని
పించుకుంటున్నారు. చెప్తా విను. ముందే
యెందుకు వ్రాయ లేదంటే వారిద్దరు, నన్నయ
తిక్కనలు, బ్రహ్మ కల్పలు, మహాకవులు;
గ్రంథంశోకాత్మరమైంది. ఆరి తోరిన కవిత్వాని
కొంగేడికాని, సాధారణ రచన కండేది కాదు.

కాబట్టి నా కవిత్వం గడు పెక్కిలేగాని
వ్రాయగూడదని అని చివరకు వ్రాసా. సలేనా?
నే—చిత్తం: అట్లా చేస్తుండి, సమంజ
సంగా వుంది. కాని ఆహా యెంతవసుత్కారండీ!
నన్నయగారిలాగా సంస్కృత మెక్కు వ్యాసక,
తిక్కనగారికల తెలు గెక్కువ్యాసక రెండు
భాషల్న సమ పాళ్ల గలిపి కూర్చారు?
ఎ—అదిగో! అందుకుంచిందీ మళ్ళీ పూర్వ
బాధ్యం? నన్నయగార్ని, తిక్కన్నగార్ని
కూడా యిట్లాగే అడిగావట. అది నా రచన
వైఖరికాని సంకల్పంగాదు. నావ్రాతే రెప్పడూ
అదే.
నే—బాగుంది. మీ రుత్తర హరివంశంలో
‘నన్నయ భట్టుకుంజు’ మన్నారే?
ఎ—(అమ్మ చతురకొంటూ ఆశ్చర్య
పడుతూ)ఆరి సాహసుడా! ‘ఎట్లా టాక్టేషణ
చేసావ్? ఆయ న్నేనునతో బోల్చారేం,
తిక్కనంతువుతోననా? ఆ పాదమింకా కొంత
చుడవ్వే? వారి కవిత్వాన్ని వర్ణిస్తూ ‘నన్నయ
భట్టు కుంజరం పురయ నిరంకుశోక్తిగతి’ పోవడ
మెరుగూ అన్నా; అంటే వారిమాక్కు ధారా
శరీగా, ఏలాటి అడ్డూరాకుండా సాగుతుందన్నా
గాని అయిన్నాక జంతువుతో బోల్చులా.
నే—చిత్తం. నన్నయగారి చివరి ‘కాలవ
రాత్రు లుడ్డలలనతర్చు తారక హరపంతులకా’
పద్యా న్నందుకుంటూ, తామూరాసిన ‘స్మర
దరుణాంతు రాగుచి పొంకిరివోప నిరస్త నీర
దావర...’ అన్న పద్యం ధార దాన్నునడరించిన
‘దానాంభా పటలంబునం’ అన్న పద్యంలో పడి
పోయిందే?
ఎ—ఏ మోయే నీతో సంకటమే! నన్నయ
గారి ధారను సాగించడం నా తరమేగాదు,
ఎవరితర మీ ఆంధ్రంలో! ఏదో పది పద్యా
లంటే, అక్కడక్కడ సుచ్చలంగాని చివరెట్లా
అట్లా నడిపించడాని కాయనగారే మళ్ళీ రావాలి.
ఇంతకూ ఆయనకంటే, తిక్కన్నగారి కంటే
నే నెక్కువవాణ్ణి అనుకుంటేగా?
నే—అదేం మాట్లాడి: మీరు వారితో
సమానులని జగమంతా ఘోషిస్తూంటే! అది సరే,
వైంధవుడు ద్రౌపది నవమానించిన ఘట్టం కూర్చే
టప్పడు వెనుకనుంచి రథంమీద నామ నెక్కుకు
పోతూన్న వైంధవుణ్ణి నిరాకరింపిస్తూ, నామ
చేత పద్యాల జంటలు చెప్పించారే? అట్లాగే
అక్కడక్కడ కనబడుతూంటాయ్.
ఎ—ని జ మే వాటిని చూచి నీ వే
మనుకున్నావ్?
నే—ఏమీలేదు. ఈ కవిత్యరుడికి భారత
మంతా వ్రాయలేక పోతిమికదా అని నోరూరి,
‘సమయం వచ్చింది. ఆధికశ్య ఆధికం ఫలం’ అని
వాక్కును రూపింహారా అనుకున్నా.
ఎ—(నా విపులచరుస్తూ)నే ననుకుంటున్నట్లు
గట్టివాడవే! భారతం వ్రాయలేక పోతింగదా
యిదే సమయమని వ్రాయలేదు కాని, వ్రాసే
టప్ప దావేళంచేత వ్రాశా. మళ్ళీ చదివినప్పుడు
నీకు హాచిస్తే తోచి, ఎక్కువైనవి కొట్టి
వేద్దామా అనుకుని వ్రాసింది తీసియలే
కూరుకున్నా.
నే—బాణ్ణండీ, అది కవుల కందరికీ వుండే
లక్షణమే. మీరు కాబట్టింతమాత్రమేనా ఒప్పు
కుని చెప్పారుగాని, మా కాలంలో విశ్వనాథ
సత్యనారాయణలే వ్రాసింది తీసియమంటావా
అని వైనబడి కరిచేవాడే!
ఎ—ఏ మిటా! కొందరి కట్లా గనుపిస్తుంది.
అది పాటించ వగ్గది కాదు!
నే—సప్తమాత్యసం చివర రమరు
వ్రాసారు సీసమొకటి, కందమొకటి. సీసంలో
‘సురగరిష్ఠుడు’ ‘ధర్మైకతత్పరాత్ముడు’ నని
మిమ్మల్ననుకున్నారు. నన్నయభట్టుగారి
అంశ చేతడంచేత ననికందంలో—

“ధీరవిచారుడు తత్కవి
తారీతియు గొంతదోప దద్రచనయకా
నారణ్య పర్యకేమము
పూరించె కవీంద్రకృష్ణులపేయముగాకా”
అని వ్రాశారు...
ఎ—(అదేం తగిలి)ఒక్కో శంక చల్లగా
వుండ! అన్నాడు కదా నన్నయ తర్వాత
తిక్కనగారు చూపించని గర్వం చూపించారని
కామా నీ బాధ? నన్నయగారి ఆంశ ప్రవేశించ
ట్టి అనందంలో, సాధుజన హర్షస్థితి గోరి అన
దంలో, తద్రచనయకా అనందంలోనున్న మహా
వివయా న్నాదరించక, సురగరిష్ఠుణ్ణి, ధర్మైక
తత్పరాత్ముణ్ణి, కవీంద్ర కృష్ణులపేయంగా
వ్రాస్తాను అనుకోవడంలో నీకు పాద కడ్డన్న
కించిర్వార్వాన్ని పురస్కరించుకుని బాధపడు
తున్నావుగాని, నాయనా, నిజానికి తెలిక

శ్రీ సాహిత్యము:

పాండిత్యం

శ్రీమతి సమయమంత్ర రాజ్యలక్ష్మిదేవి

పూర్వకాలం సాధారణంగా ప్రతీ బ్రాహ్మ
ణుడూ సంస్కృత పండితుడై యుండే
వాడు. స్త్రీలుకూడా విద్యావతులై యుండే
వారు. మనం సాధారణంగా చెప్పుకొనే మైత్రే
యి, గార్గి, గౌడసరస్వతి, మొదలయిన వారే
కాక, ప్రతిగృహిణీ కూడా, కొలది గొప్పలు
పాండిత్య ప్రతిభ కలిగియుండే వారట.
నిగమశర్మ బ్రాహ్మణుడు, వేదాధ్యయన సం
పన్నుడేకాక పండిత ప్రవరుడుకూడా. అట్టి
సరస్వతి లక్ష్మణోడండ్రవుటలకాబోలు, ఆ
ద్విజాడు ధనాధిపతుకాడు. ఏదో ఆపూటకు
చారు, పచ్చడితో గౌరవంగా కాలక్షేపం చేసే
కలిమి. భార్య సీతమ్మ చాలా వుత్తమయిల్లాల,
సాధ్య, మంచి విద్యావతి. సీతమ్మల సురక్షలు.
శిష్యువర్గం లెక్కకు మిక్కిలిగా ఉంది. నిగమ
శర్మ విద్య బోధించేటప్పుడు సురువుగానూ, యితర
సమయంలో తండ్రిగానూ; సీతమ్మ, శిష్యులను
పనులకు నియోగించేటప్పుడు, సురుపల్నిగా
వున్నా, అన్నపానాదుల విషయంలో తల్లిగా
నూ, ఆదరించేవారు.
అది ఉదయం. కాలకృత్యాలూ, సంభ్యా
వందనాది వైదికకార్యాలూ, పూర్తిచేసినతర్వాత
నిగమశర్మ వీధి ఆరుగురినాద, తాటిపల చూప
వైన కూర్చుండి, శిష్యులకు విద్యా ప్రబోధం
చేస్తున్నాడు. బ్రహ్మశ్రేణుస్సు వెలుగుతూ వుం
దతని ముఖంలో. లేగ ఆవునాడ తనివిలీరా మా
తృక్షిరాన్నిగ్రోలి, ద్రేవుకుంటూ, ప్రాంగణం
లో గంతులు వేస్తూవుంది. ప్రకృతి ఆనందంతో
విహరిస్తూండా ప్రదేశంలో.
అంతలోకేనే ప్రత్యక్షమయ్యాడు అతిథి
దేవుడు-అంగవస్త్రం, నారపంచా ఒకచేతిలోనూ,
మెరుక్కున్న రాగి బారీచెంబు రెండవ చేతిలో
నూ ధరించి, పసలు పారాయణచేస్తూ, చటాలున
సామగాన మాగింది. అర్చనపాద్యసాదిఅరంభ
గౌరవా లయాయి. మశలప్రశ్నలు ముగిశాయి.
అతిథి పండితవరుడే. ఇరువురు పండితులు కలుసు
కుంటే ఫలితం, పండిత గోష్ఠేగా. శిష్యులు,
నిశ్శబ్దంగా, ఆకునతతో, ఆస్తితో వింటున్నా
రా తీయని వాదం. ప్రశంసం మంచుపట్టులోకి
దిగింది. ఇద్దరూ ఆవేశపూరితులయారు. ఇంత
ట్లోకే చూడబోని లోగుమ్మం తెలుపుచాటు
నుంచి, కడియాల రవళి వినవచ్చింది. సంభా
షణ సాగుతూనే వుంది. నిగమశర్మ క్రండిల్లోకం
చదివాడు:
మక్కుణం నదిసంయుక్తం
గోవత్నీ సింహసంయుతం,
విచారఫలసంప్రాప్తం
గ్రామచూర్ణంతు సంభవం.
అతిథిదేవాని కి శ్లోకంచదవడం, అసంద
ర్భంగా కనుపించటమేకాకుండా అర్ధసందర్భం
కూడా, అవగాహన కాలేదు. మాటలమధ్య ఏదో
పాడుకుంటూ వుండడం ఆ గృహస్థ కలవాటే

లోపా శ్లోకానేమా, ఎప్పుడూ దేవుని మొగం
జూచి ప్రవర్తించా. చేతనైసంతవరకు న్యా
యాన్నే పాటించా. కవులందరు మెచ్చుకోవా
ల్ననే అవధి జెట్టుకుని వ్రాసా.
నే—(నమస్కరిస్తూ)అయ్యా, నన్ను చివ
రెట్లా చెప్పకీకుండా చెప్పాను. పెద్దల కడ్డం రా
కూడదని ఆగా. తమనట్లాటివారని యెరుగున్నా,
నే నడగొచ్చింది అట్లాంటివారు స్వతంత్రించ
కుండా వారి రచనే అని యెందు కనుకున్నా
రని అడగ బోయినా.
ఎ—అదా, ఐతే సరే. నాయనా నన్నయ
భట్టుగారు పెద్దలు; వారిముందు నే నెంత
వాణ్ణి. ప్రార్థన స్రుంకుతుంది (లేస్తాను).
నే—ఎంత వివయమంది స్వామీ! మీరు!
(నిమ్మ) మణం)

మో అని అనుకున్నా అర్థం చేసుకునేందుకు
ప్రయత్నిస్తూనే వున్నాడు, సంభాషణ
సాగిస్తూ.
మధ్యాహ్నం పన్నెం డయింది. వంటలయా
యని కయిరుపెట్టారు శిష్యువర్గం. మడి కట్టుకుని
యిద్దరూ భోజనాని కాసీనలయారు.కందిపల్నా,
చింతచిగురూ, పూసండి, చాయూ విస్తల్ల
వడ్డించి వున్నాయి అన్నపూర్ణతోసహా. సీతమ్మ
వడ్డిన చేమా వుంది.
అతిథిగృహస్థమధ్య ఇష్టాగోష్ఠి అతిగా
సాగుతుంది. ‘శారదాధాత లవతరించిన ట్లున్నా
రే యిచ్చట’ అన్నా డలిథిదేవుడు పూరుబిండికిలి
విన మొదటిముద్ద నమరుతూ ‘పెద్ద ఆశీర్వ
చనం’ అన్నాడు నిగమశర్మ. నెయ్యి వడ్డిస్తూ
వున్న సీతమ్మ సునుసిగ్గుతో వంటయింటిలోనికి
వెళ్లిపోయిందిచటాలున.భోజనానంతరంకాస్తేపు
విశ్రమించి,అతిథిదేవు డా విద్యద్దంపతుల సాశీత్య
దించి తదుపరి ప్రయాణం సాగించాడు.
ఈఘట్టంలో కడియాల సర్యడికీ, గోష్ఠి
మధ్యలో నిగమశర్మ చదివిన శ్లోకానికీ, పూరు
పిండికీ, అతిథిదేవుడు భోజనసమయమందు
చేసిన ప్రశంసకూ గల్గ సంబంధం చాలా సున్ని
తమూ ఆహ్లాదకరమూ,అయివున్నది.
సామగాన మాగిపోగానే, లోన పని చేసి
కుంటూవున్న గృహిణి, సావడిలోనికి తచ్చి,
అతిథిరాక నరంచేసుకుంది. ఇప్పట్లుల్లా అప్పుడు
వీధికి రెండు హోటళ్లు లేవు. ఉన్నప్పటికీ
నిష్కలవారు తినేవారు కాదు. ఆ కారణంచేత
అతిథి భోజనానికి తప్పనిసరి. వంటకా లేవో
ఇదివరకే భర్తతో ఆలోచనచేసింది. సప్తచారు
తప్ప, పచ్చడి లేదా పూటకు. అతిథిరాక,అందు
చేత, ఆమె భర్త కర్మ మయ్యేట్లు మంజీరధ్వని
చెయ్యటం, అపరబ్రహ్మఅయిన శర్మ, దాని
అర్థం తెల్పుకుని జబాబుగా చదివాడు.
[మక్కుణం=నల్లని, నదిసంయుక్తం=ఏరుతో
కలిపి=నల్లలేరు గో=ఆవు, పత్నీ=ఆలు=ఆవాలు,
సింహం=పుష్ప, సంయుతం=కలిపి, విచార=చింత,
ఫలం=పండు=చింతపండు, సంప్రాప్తం=చేర్చితే
గ్రామం=పూరు. చూర్ణంతు=పిండితో=పూరుపిండి,
సంభవం=పుట్టుకు, అనును.]
ఆమె విద్యావతికనుక, చటాలున, తీరం
గ్రహించి, ఆ పద్యాన్ని తయారుచేసి తీసు
కాపురంయొక్క గౌరవాన్ని నిలబెట్టింది.
అతిథిదేవుడు, పూరుపిండిముద్ద నమలినప్పుడు,
అశ్లోకార్థం తెల్పుకుని, ఆమంధానందకందలిత
హృదయారవిందుడయి, ఆనందం పట్టలేక ఆ
దంపతులను కారదాధాతలతో పోల్చాడు. ఆ
ప్రశంసతాత్పర్యం క్షణంలో ఆదంపతుల, కవగా
హస కావటమూ, గృహస్థ మరియాదగా ఆ
గౌరవాన్ని, పెద్దలకు వదలటం, గృహిణి సును
సిగ్గుతో వంటయింటిలోనికి వెళ్లటమూ జరి
గాయి.

కాత్ర నాయకుల సేర్వరచు కొనవలసిన దని సలహా యిచ్చారు. పాక్స్టాన్ సాధనకు ఎంతో ఉత్సాహంతో కృషిచేసిన భారత ముస్లిముల కిది, హాపం! అతని పోరాటాలే వచ్చియుండును. ద్వితీయ సిద్ధాంతమునందు విశ్వాసమున్న ముస్లిములు భారత యూనియన్లలో పుండటమే అనర్హమని హిందూమహాభక్త చేస్తున్న ప్రచారమును సయ్యద్ అలీహుస్సేన్ వంటి ముస్లిం నాయకుడు మంజుషేన నాన్నాడు. ఈనాడు భారత ముస్లిముల లీగ్ నాయకత్వమును త్రోసిపుచ్చి, పాక్స్టాన్, భారత యూనియన్ల పునైక్యత కై నను పాటుపడవలెను. లేదా, సర్వమునకు సంస్కృతై పుండవలెను. అదే వాతి ద్వితీయ సిద్ధాంత ఫలము. బరిష్టా లీగ్ నాయకుడు లబ్ధిపుక్ రహమాన్, బీహార్ మంత్రి, అబ్దుల్ కాయం అన్సారీగారు లీగ్ నాయకత్వమును త్రోసివేయాలని ముస్లిములకు హెచ్చరిక చేస్తున్నారు. త్వరలోనే భారత ముస్లిములు ఒక కొత్త రాజకీయ పక్షమును ఏర్పాటు చేసుకొనవచ్చును.

భారత యూనియన్, పాక్స్టాన్లలోని సామ్య లక్ష్యే అధికారం వహించే స్పష్టం కమాంహ్ పదవిని, నవంబరునెల ప్రారంభమునుండి రద్దు చేయవలెనని భారత ప్రభుత్వం కోరినది. కాని స్వప్రయోజనార్థం, ఆ పదవిని ఇప్పుడే రద్దు చేయవద్దని పాక్స్టాన్ కోరుటవలన, నవంబరు నెలఖరుకు రద్దు చేయుటకు నిశ్చయంపబడినది. కామ్రేడ్ నోవికోవ్ భాగ్యతేశింగ్ లోరెన్సో రాయబారికా నియమింప బడినాడు.

పార్లమెంటు కేంద్రపాదమునకు రద్దుపరచుచు భారతరాజ మార్గము, భారత యూనియన్, పాక్స్టాన్లు సఖ్యతతో మెలగగలవనీ సంసానాలు ఏదో ఒక ఆధినివేళలలో జేరిపోయవనీ తా నాశ్చర్యంగా తెలియజేశాడు.

ఆహారధాన్యముల విషయమై భారత ప్రభుత్వానికి సలహా యిచ్చుటకు పురుగుల్తేమదాను రాహూర్ దాసు అధ్యక్షతననియమింపబడినసంఘం ఆహారధాన్యముల దిగుమతులు తగ్గించి, దేశములోనే అధికౌత్పత్తి కృషి చేయవలసిందిగా సలహా యిచ్చినట్లు తెలుస్తుంది.

ఆంగ్లరాష్ట్రం రానున్నదని బెర్యూలు చాల భయపడుతున్నారు. రాష్ట్రం ఏర్పడేలోగానే అచ్చటి ఆంగ్లముల ఏర్పడుగానైనా లొంగ దీరివేయటమో, పంపించివేయటమో జరగాలని వీరి దురాశ. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమే అధికారంలో వుండగా ఇటువంటి దురువిధానం అనుసరించటం అనాథ్యం. ఏ ప్రాంతమైనా నిజముగా ఆంగ్లప్రాంతమని సరిహద్దుసంఘం నిర్ణయిస్తే బెర్యూలు ఒప్పణోరుకీబరిస్సాలో ఆంగ్లప్రాంతమే లేకపోతే, మరి ఈ ఆర్జుటం ఎందుకొనవలసినదృష్టితో; పరస్పరసామై నా గమనించక యిటువంటి దురాగతాలకు పుడమకొనవలసి కేవలం అనవసరమని బెర్యూలు గ్రహించవలసి. తుంగభద్రా ప్రాంత నిర్మాణం విషయంలో మద్రాసు ప్రభుత్వానికి, హైదరాబాద్ ప్రభుత్వానికి వచ్చిన వివాదాలకు, విచారించి ముగియవర్తులు తీర్పు చెప్పారు. నీటిమట్టం అడుగున హైదరాబాద్ సూచించినట్లు, హైద్రాబాద్ ప్రభుత్వం సూచించినట్లు కట్టడం జరగవలసిగింతని వారి తీర్పు. ఈ తీర్పు ఉభయవర్గాలు ఆనందించి, త్వరలోనే ప్రాంత నిర్మాణం ప్రారంభించవలెను. విశాఖపట్నం జిల్లాలోని గోస్తానదిపై ప్రాజెక్టు కట్టడం కష్టసాధ్యమనీ, అందువలన ఆ ప్రసక్తి విరమింప బడినదనీ మంత్రిగారు తెలియజేశారు.

హైదరాబాద్ సంసానములకు ముస్లిముల అమాయక హిందూ ప్రజలపై జరుపుచున్న చర్యలకు ప్రతీకారము మట్టుప్రక్కల పట్టణములలో జరుగవలెనని ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఈ విషయమై ప్రభుత్వము నెమ్మదిగా శ్రద్ధ తీసుకొని మన రాష్ట్రంలోను, పాక్స్టాన్ రాష్ట్రంలోను ఎట్టి మతకలహములు జరుగకుండా నట్లు కట్టాదిట్టములు చేయవలసి యిచ్చునని కర్నూలులో దసరా ఉత్సవముపై ముస్లిముల దురాగతం జరిగి, కల్లోలం ప్రారంభించినందు వారి ఆత్మ వినాశకర విధానమును, ముగియవలసి నున్నది. గుంటూరు, హుబ్లీ లలో ప్రారంభమైన కల్లోలములు కంట్రీ అగించేయవలెనని

ఒక కథావిషయాన్ని తెరమీద వివిధ కథోపాంగాల ద్వారా పునర్వీక్షణ చెయ్యటం జ్ఞాత అవసరమే. పునర్వీక్షణ అనేటప్పటికీ, ఆసలే ఉన్న కొద్ది స్థలంలో చెప్పిన విషయమే మళ్ళీ చెప్పి "పాడింది పాటరా" అన్నట్లు చేసి తగలబెట్టాలి! పిలులేదు అని అనిపించవచ్చును. కోని వివిధోపాంగాల ద్వారా కూడా ఒక విషయాన్ని గెండు మూడుమార్లు చెప్పటాని కున్న అవసరంకూడా కొంత పరిక్షించుకుని గుర్తులో ఉంచుకోవలసి వస్తుంది.

విషయగ్రహణంలో చిక్కులు ఎక్కువయిన కొద్దీ, అర్థం చేసుకోటంలో కూడా క్లిష్టత ఏర్పడుతుంది. అట్లాంటప్పుడు ఒకే విషయాన్ని గెండుమూడుమార్లు చెప్పటం అవసరమవుతుంది. ఈ సూత్రాన్ని నాటక రచయిత లెక్కవ పాలిస్తూనే వచ్చారు. నాటకరంగమీద, చెప్పుకోవలసిన విషయాలన్నీ ఏకసంఖ్యాగ్రాహ్యముగ, ద్రవ్యము అర్థంచేసుకోవటం కష్టమయి. కథ ప్రకారంగా అవగాహన మనటం, ఆ కాస్త కాలక్షేపంలో కష్టమూతూ వస్తుంది. మునుపటి నాటక రచయితలు, "ద్రవ్యము సంభార్యంగా అవగాహన కావాలనుకొన్న ప్రతి విషయాన్నీ మూడుమార్లు మళ్ళీ చెప్పవలసింది" దని ఒక పురాతన సూత్రాన్ని వలంబించేవారు. వేదికోపన్యాసాలకు కూడా ఇది వర్తిస్తుంది. మహావక్త్రులందరూ, ఈ సూత్రాన్నే అనుసరించేవారు. డిప్లియర్ రచించిన నీజరునాటకంలో మహావక్త్రులైన మార్కు ఆన్టోనీ, కల్బులకు సుబోధకంగా ఉండేందుకు భాషను చిత్రితచర్యణంగా చేశాడు.

అయితే సినిమా తెరమీద ఉపయోగించాల్సిన ఈ పునర్వీక్షణాన్ని 'కేవలం పాడినపాట' మళ్ళీ పాడటం వలనగా తీసికోనక్కరలేదు. కథ నోపాంగము. మారుస్తూ ఒకే విషయాన్ని చెప్పటంలో కొంతమార్పు, నూత్నత్వమూ ఉంటుందనే మునుగు ఈ విధానంలో ఉంది. కథనోపాంగాలు, మారుతూండడంవల్ల, ఒకే విషయం వివిధ రూపాలలో వ్యక్తమవుతూ, సవ్యంగానే ఉంటుంది. ఈ మార్పు ఉండవలసిన, సినిమా తెరమీద చెప్పే విధానాన్ని కేవలం పునర్వీక్షణం అనేకన్న ద్వైధీకరణమనో మరేదోమాటలోనో, (Duplication) అన్న అర్థంలో చెప్పకోవచ్చును.

సామాన్యంగా గారడీచాళ్ళను చూస్తుంటే ఈ విధానం లోని విశిష్టత మనకు బాగా గోచ

సినిమా కథనంలో ఓ, న, మా, లు.

పునర్వీక్షణము

రిస్తుంది. గారడీ అతను తను చేతులతో ఏదో పని చేస్తూ, ఆ పనినే నోటిమాటలతో వర్ణిస్తూ, హావభావవిలాసాది నటనలతో ఆ మాటలకు ఊత మిస్తూ ద్రవ్యము మనస్సుకు హస్తకొని పోయేట్లు చేస్తాడు. అతను చేస్తున్నది సరిగ్గా కనపడని వారికి మాటలవల్ల చేసేది వ్యక్తమవుతుంది. మాటలు వినబడని వారికి, కంటికికన్పించే సుగుణముంటుంది. గెండు తెలుస్తూన్న వారికి, విషయం మరింత ఘట్టుగా బుర్రకు ఎక్కుతుంది. రసాయన శాస్త్రోపాధ్యాయులు, ఇతర శాస్త్రోపాధ్యాయులూకూడా సామాన్యంగా ఈ ఘట్టానే అవలంబిస్తారు. "ఇదిగో ఈ టేబుల్ టాప్ లో ఉన్న తెల్లద్రావకాన్ని, ఈ టేబుల్ టాప్ లో ఉన్న పచ్చద్రావకంతో కలుపుతూన్నాను. ద్రావకం ఎల్లా ఎర్ర బడుతుందో చూడండి" అంటూ ప్రయోగాన్ని పాఠశాలలో జరచేసే చెప్పడంతో, విద్యార్థులకు బాగా తెలియ చెయ్య గలుగుతూంటారు.

ఈ విధానంవల్ల, చేస్తున్నది, చెబుతున్నది ఒకటైనా, ద్రవ్యము చిత్రిత చర్యగా మన్ను విసుగు రాక, మరింత బాగా విషయం బోధపడే సుగుణముంటుంది.

అట్లాగే సినిమా తెరమీదకూడా ఈ విధానం అవలంబించటం ద్రవ్యము విసుగుబుట్టించటానికి గానుండా, కథావస్తువును సుకరంగా గ్రాహ్యం చేసుకొనేందుకే ప్రయోజన కరమవుతుంది. ఢిక్కొక్కప్పుడు చిత్రం పాడుకున్నా మనస్సును కేంద్రీకరింపుకొంటూ చూడటం ద్రవ్యము కష్టమవుతుంది సంభాషణలలో కొన్ని భాగాలు ఒక్కొక్కప్పుడు వినబడకపోవచ్చును. చూడగా చూడగా, కన్ను ఒక్కొక్కప్పుడు చెదరి, కాస్త విశ్రాంతిగా కన్నులూ ప్రేరేపించాడటం కష్టమవుతున్నా. ఒక్కొక్కప్పుడు, కథావిధానంలో ఊహలంతా ప్రేమే తెలుసుకొన్న విషయాలన్నీ సంధించుకొని కథను బోధపరుచుకోవటం కష్టం కావచ్చును. అట్లాంటప్పుడల్లా కాస్త కథాసామగ్రి మార్పుతో ముఖ్యకథాంశలను మళ్ళీ చెప్పటం ద్రవ్యము చాలా సుఖదంగానే ఉంటుంది.

కథ మొదటిలో ఎప్పుడో ఒకసారి, చెప్పకొన్న విషయాలను మళ్ళీ చెప్పటానికీకూడా ఈ పునర్వీక్షణ విధాన మవలంబింపవచ్చును. కథా ప్రారంభంలో ఎంతగట్టిగా స్థూపపరిచి చెప్పిన విషయాలైనా కొనదాకా జ్ఞాపకం ఉంచుకోటం ద్రవ్యము కష్టమవుతుంది. మళ్ళీ మొదటి విధానంలోనే (అంటే, సంభాషణ ద్వారా చెప్పి వుంటే మళ్ళీ సంభాషణ ద్వారానే) ఆ విషయం చెప్పితే, ద్రవ్యము ఎప్పుట్టుగా కనిపించవచ్చును తప్ప, ఒకసారి సంభాషణలో చెప్పినదాన్ని, మళ్ళీ జ్ఞాపకార్థం దృశ్య విధానంలోనో, లేక ఇతర లంకరణాది కాలను ప్రయోగించి చూపటంలోనో, మొదటి విషయాన్ని జ్ఞప్తికి తెస్తూన్నట్టుగా మళ్ళీ చెప్పటంవలన, ద్రవ్యము కథ రంజకంగా మార్పులోనే నడుస్తూంటుంది.

ఈ విధంగా కథా విషయాలను పునర్వీక్షణ చెయ్యటంలో చాలా జాగ్రత్త వహించాల్సి ఉంటుంది. దౌచిత్య మన్నది కథకుడు చాలా ఎక్కువగా పాటించవలసి ఉంటుంది. ఉచిత మైన విషయాన్నే, ఉచితమైన సమయంలోనే జ్ఞప్తికి తెస్తూ ఉండాలి తప్ప, అన్ని వేళలా చూపిస్తూ రావటానికి ప్రయత్నించరాదు.

ఒక మనిషి మోటు వాడని ముందెప్పుడో ధృవపరిచిన విషయాన్ని మళ్ళీ ద్రవ్యము జ్ఞప్తికి తెవాలంటే, ఆ మోటు తనానికి సరిగ్గా పోయే సన్నితత్వాన్ని కూడా చూపించవలసిన మున్నప్పడే చూపించటం సరిఅవుతుంది. అంటే, ఆ తారతమ్యాన్ని స్ఫుటంగా వైటికి నేగలుగుతూ, పూర్వ విషయాన్ని స్ఫురణకు నేవటంలో పాటు కథా పురోగమనానికి మళ్ళీ మెట్లు కట్టు కొనేందుకు పిలుచే టట్లే స్ఫుటమవుతున్నట్టుగా వలసి ఉంటుంది. ఈ పునర్వీక్షణ విధానం దౌచిత్యం గ్రహించి ప్రయోగించి నట్లయితే, స్ఫుటమైన ప్రాధాన్యత కూడా

ఇనుముకేస్తుంది. రంగము, నటుడు, అలంకరణలు, వస్తువులు, సంభాషణలు, ఈ కథనోపాంగాలన్నీకూడా, నిత్యం కథను తెలుపుకుంటూనే వస్తువి గదా! అందులో పీటినీ, వివిధ కథాసామగ్రిలను ఆయా అవసరాలను బట్టి పునర్వీక్షణ మనకై వాడుకొంటే, కథకుకూడా బలం ఏర్పడుతుంది. అయితే, అతివృత్తి, అనావృత్తి, అనాచిత్య దోషాలవల్ల, ఈ విధానమే కథను అల్లకపాలు చేసే అవకాశమూ ఉంది.

ఒక్కటిమాత్రం జ్ఞాపకం ఉంచుకోవాల్సి ఉంటుంది. చిత్రం కంటికి కనపడుతూ ఉన్న కాలం, మాట వినబడుతూన్న కాలం బహుస్వల్పమై ఉంటుంది. "వాటికి కోపం వచ్చింది" అని తేలిగ్గా చెప్పకుపోతే, ద్రవ్యము తెలియ వలసినదంతా తెలియను. "భాగ్యశాలి" అని ఒక చిన్న ముక్క అనటంతో, విరివిగా అంతా తెలిసిపోదు. అతను కట్టిన బట్ట, ఉన్న యిల్లు, తనే తిండి, వ్యవహార, విహార విధానాలు, ప్రతిస్వల్పమన్నూ, దృశ్యమూ, అతని భాగాన్ని పాడుకున్నా చెప్పకూడా రావలసి ఉంటుంది. "అతిన్ని అంతా మెచ్చుకొంటున్నాడు" అని చెప్పితే చాలదు. కొన్ని చిన్నచిన్న చెబుకులతో కథకుడు ఆ "మెచ్చుకోటాన్ని" ద్రవ్యము బోధకం చేయవలసి ఉంటుంది.

అయితే ఈ పద్ధతికి అతివృత్తి, అనావృత్తి రూపాలరాకుండా జాగ్రత్తపడాలని ముందే తెలిపాను. వానలో తడుస్తూ వస్తున్నవాణ్ణి చూపే వానలో తడిశానా?" అని చిత్రంలో ఆడిగిస్తే కి! కే! తరితేల్చి రామరావుగాగు వ్యంగ్యచిత్రాలలో (అనవసరపు ప్రశ్నలనే అనుకొంటాను) చెప్పినట్లు నవ్వులపాలు కావలసినవి. వానలో తడవటం కాగితంమీద వ్రాతలో కనబడనివాడు కథకుడు "తడిశానా?" అని సంభాషణ వ్రాస్తూ కొని చదివితే బాగానే ఉండవచ్చును. కానీ చిత్రంలో తడవటంగా, వెంటనే ఈ సంభాషణమూ వుంటే, సంభాషణకు కాగితముమీద ఉన్న దౌచిత్యము కాస్తా తెరమీద పటాపంచలై పోతుంది. అదుచేత ఉపయోగించబోతున్న కథాసామగ్రిని మొత్తంగా మనస్సులో ఉంచుకొనే చలచిత్ర కథారచయిత వ్యవహరించవలసివుంటుంది.

రాధాకృష్ణ నృత్య భంగిమలు

భరతనాట్యం, కథాకళి, ఇత్యాది నృత్య ప్రదర్శనలలో ప్రసిద్ధిచెందిన తిరువాన్కూరు సోదరీమణులు, లలిత, పద్మిని.

కథానిక :

చీకటి పువ్వులు

శ్రీ వల్లమన్నాటి రామచంద్రరావు

కాకాంక ప్రసవవేదన వదుతోంది.... జగత్తు ఊరికీకాకాంక నిమగ్నమై యున్నది. మహారాజు మానవమయింది. రాత్రికి పురుడు పోతారు. బార పాలకి కాటోయి పక్షిసంతతులు విందుకి గూలు చేరుకుంటున్నాయి. చీకటి దాయి రాత్రికి చిచ్చికొట్టింది. రాత్రి మనసు దాయి కేం తెలుసు? మధ్యమధ్య ఉలిక్కిపడుతోంది. చీకటి పీపుకట్టింది. పసిపాప 'తెప్ప' మన్నది. అది బయలుపడేళం. ఆ ప్రక్కన చింత తోపు. పండిరాలిన ఆకులతో భూమి కప్పబడింది. వెన్నెల వెలుతురుకు భయపడి చీకటి ఆ తోపులో గూడుకట్టుకుంది. పాపం. వెరచే వస్తువు గడ్డిపోచ కన్నా తేలిక! క్రిమికీటకాడలుకూడ అల్పంగా తృణీకరిస్తాయి. నైశ్యంగా వక్కకి ఒడిగి ఉండక గత్యం తరం? పిల్లికి చెలగాటం. ఎలుకకి ప్రాణాంతకటం! గాలికి పరిహాసం! చీకటికి భయం! అలా నవ్వుతూ వెంటాడుతుంది. చింతరెమ్మల గుబురును వెదం చేస్తుంది. వెలుగు అదను కనిపెట్టి వైరిని మూలమూలా వెదకుతుంది. ఏచిది! చీకటి అమాయక పుది పాపం! దానిచెరగులో వానంచేయడానికి వెతకే వారిని విడిచి పారిపోతుంది. 'అబ్బ! ఏమిటి? యింత రాత్రివేళ! అంటూ విసుగుతో కనురుకున్నాయా రాలిన పండుటాకులు. "దయయుంచు తల్లీ" అని వేడుకుంటూ వాటినిద్రకి భంగం కలుగకుండా దాటి వెతుకుతూ నడిచివెళ్ళింది. ఓపాద ద్వయం.

గాయం తగిలిన హృదయం చీకటి కోణంలోకి ఒడిగితే మానదు. ప్రతిజీవి దానివంకే ఆకర్షణగా చూస్తాడు. దృష్టిదోషం తగిలి మరింత బాధ వదుతుంది. గాయం మానినా మచ్చపోడు. బాధకి జాలి కలిగి నిస్సృహచెందిన జీవిని నిద్ర ఒడిలో జోకొట్టుంది. అమాయకపు జీవుల ఆర్తనాదాలు విని చిలిపినవ్వు నవ్వుతుంది. అలా అర్థంలేని బాధనైనా డయకట్టు. కాని కటిక హృదయానికి కనికర మేమిటి? అనన్యమైన "అయ్యో" అంటుంది. "అజ్జ", "అది కారం" అంటూ దర్పంతో రెంటినీ పేసుకూ పసి గొంతుకకి ఉరితాడు పోసేవారికి జాలి వరదీశి. అంటుంది. నిద్రయ అలా వెంటాడి తరుముతుంది.

రాత్రియంతా అలా భయపడుతూ జంకుగా చూసే దృష్టితో ఆకాళం వంక చూస్తూ కాలయముని బాధ తప్పుకునేందుకు నిద్ర ఒడిలో ద్యానం చేసింది ఓ కన్నులజంట. నిద్ర వకావకా నవ్వింది. ఆ నవ్వుకి విశ్వమంతా మారుమ్రోగింది. ఆ జీవి వాలకం చూస్తే భయానికి భయమేస్తుంది. ఉరువైన కను రెప్పలలో భయం, విషాదం దాక్కున్నాయి. నిస్సృహ, కళావిహీనతా. తొంగి, దోబూచులాడుతున్నాయే అచక్షువులతో. అప్యాయంగా కౌగిలిండుతున్నాయే ఆ వదన సీమను. ఆన్నేహితులు అనిర్వచనీయమైన బాధవ్యముతో అవరింతుకొని యున్నా ఆ శరీరం అప్పుడప్పుడు వణుకుతుంది. ఉలిక్కి పడుతుంది. "ఘర్మానికి కాళ్లలేవు" అంటూకలవరించాడు. ప్రపంచంలో వాళ్ళల్లానికి, దయకి, బాధవ్యానికి అతను దూరుడయ్యాడు. దురదృష్టవేదక పొత్తిళ్ళలో గారాబంగా పెరిగాడు. ఆ పసి హృదయం అలా ఒంటరిగా విడనాడబడింది.

* * *

ఆ రోజు ఉదయం. 'అమ్మా అన్నమే' అని నోరు తెరుచుకు అడిగాడు. తల్లి గుడ్డలో నీరు కుక్కుకొని 'నన్నరాసి' అంది. పిథిలో మరమరాల అమ్మి కేకవేసింది. 'ఏమిటి? ఏ' అని నీరసంగా అడిగాడు తల్లిని. తల్లి దీనంగా ఆ పసికూనవంక చూచి వినిపించుకోనట్లుగా "నన్నా, మంచిసీక్లు తాగు పాపం. దాహం వేసినట్లుంది" అని తల నిమిరింది. 'అమ్మ.....అకరే అన్నం పెట్టా' అని తల వైతెత్తి తల్లి కళ్ళలోకి చూచాడుజాలిగా.

'పెట్టా....నన్న రావద్దూ!....' అని పీడిగుమ్మం కేసి చూచింది.

"ఇప్పుడే....రాదే" అంటూ తల్లి నడుం కావీచేసుకొని మారాము చేశాడు.

తల్లి తనచేతులతో పీపు నవరించింది. ఏంచేస్తుంది అంతకన్నా? పేదరికానికి ఓదార్పు లాభంలేదు. అవస్థ పడేవాళ్ళని మాటలతో నచ్చచెప్పాలని ప్రయత్నము చేస్తే నిష్ఫలం. ఆ విచారం ప్రపంచములో జాలి హృదయాల ఓదార్పులోని ఏర్పర్యతను నగ్నంగా బయలుపడేస్తుంది. నిస్పహాయక విచార సాగరాన్ని ఉసికొల్పుతుంది.

అలా తెరటాలు తెరటాలుగా లేచి కనురెప్ప తీరాన కొట్టుకుంటాయి. ఆ ప్రతి కన్నీటి బిందువు మానవ జీవిత చరిత్రలో ఒక్కపుటగా వెలుస్తుంది. ఆ బిందువు గర్భంలో ఎంతటి మూగ చరిత్ర దాక్కున్నది? అనాటి

హంపీలో ఉగ్రనరసింహస్వామి విగ్రహము. ఒక రాత్రిలో మలచబడినది.

ప్రపంచంలోని పరిస్థితు లందులో జీర్ణించియుంటాయి. కాని అర్థంచేసికొన్నందుకు ఆ భాష, ఆ పరిజ్ఞానం వేరు కాబోయి. కాకపోతే అవి అలా ఎందుకు అగాధమైన అర్థం కాని చేష్టలుగా ప్రతిక్రియారహితమై అంతరించి పోతాయి?

తల్లి లోపలపని చూచుకోలానికి వెళ్ళింది. ప్రక్కయింటవానికి సిండి వినరి పట్టుకువెళ్ళింది. అదను చూచి ఆకలి తీర్చుకోడానికి ఆ పసిచేతులు వణుకుతూ తండ్రి చొక్కా దగ్గరకి వెళ్ళాయి....

తల్లి తిరిగి వచ్చింది....అబ్బాయి మూలకి నక్కి తింటున్నాడు. నిష్ఠాంతపోయాడు.

కాని ఆకలి 'తిను, తిను' అని ప్రోత్సహించింది. పసి ఆవలేడు. "మితాయి ఎక్కడిది?" అని అడిగింది ఆకర్షణగా తల్లి. అదుర్దాతో సమాధానం కోసం ఎదురు చూచింది. కాని చిలిపిగా నవ్వి అందకుండా తప్పించుకొని పరి గెల్తాను—మరో జీణంలో? "వెదవా అంట్ల వెదవ" అంటూ తండ్రి, చేతిలో కర్రతో ఆ లేక పీపుమీద నాట్యం చేయిస్తున్నాడు. కాలికి బండకొయ్య తగిలించాడు. నగ్నంగా వాక్లోకి త్రోసి, నిలబెట్టి తన్నుతున్నాడు. "నన్నా".... "అమ్మా" "నన్నోయ్" అంటూ హృదయం

దహించుక పోమేటట్లుగా "తెప్ప" మని కేక వేస్తున్నాడు. తల్లి, భర్త కాననానికి గజగజ లాడింది. డిక్కరించే సాహసం లేకపోయింది. "అమ్మా...." అని కేకపెట్టాడు. కాని లాభం? "అబ్బా!" అని కొంగుతో కట్టు కప్పకొని లోపలికి వెళ్ళింది....

ఆ మండు పెండలో కర్కశహృదయంతో గుంటి తియించాడు.

"ఏం నన్న మాట వినకూడదా?"

"పోగయిపోతు వెదవ కాబోయ్"

"గాడిదలా ఉండి తప్పుచేసాను కాబోయ్...."

"తప్పులు చెయ్యడందేనికి? తన్నులు తీసిగా ఉన్నాయా?" అని తల్మాట అన్నది ప్రపంచం. లోకులకేం తెలుసు? చూచినది నమ్మేది.

* * *

తండ్రికి కొడుకు చేసిన పని జమారహితంగా తోచింది. కొడుకు, చుట్టకు మిగుల్చుకొన్న అజాదబ్బుతో మితాయి కొనుక్కున్నాడు.

తండ్రికి ఉగ్గబాధ. చుట్టకాలి. అర్థించినది బొటా బొటాగా తిడితే సరిపోదు. మరి మందుకు ఎక్కడ నుంచి తేగలదు? పేద ప్రపంచానికి సుకుమారత దేనికి? కొడుకుకి ఆకలి. మరి గత్యంతరం? * *

అరివాడు.. ధణ్యమని కట్టేపేడు చప్పిడి కొట్టచుటూ జనం మూగారు. 'ఎవ' 'ఎవరు...' అంటూ గిజగిజ లాడుకున్నారు. "ఏమిటి" "ఏమిటి" అంటూ తోసుకు ముందుకు వచ్చిన మూకజనం.. భయోత్పాతంగా కొట్టంతా నెత్తురు చిమ్మింది.

"అబ్బో...నాడు....దొంగ.... మితాయి తింటున్నాడు. పట్టుకోపోతే కొట్టి పారిపోయాడు...." అంటూ తెల్ల మరణ వాజ్రాలం.... "దొంగని పట్టుకొండి...." అంటూ పెద్దపెట్టన కేక. కేకల సందడిలో ఓ వ్యక్తి దూసుకు పారిపోయాడు. జనం వెంటదించారు. "అమ్మా....ఉ... ఉ...." అంటూ వణికినాయ్ ఆ పెదిమలు... "నా కోసమే....ఏమిటి?... అంటూ అమాయకంగా ఏడ్చాడు కలలో ఉలిక్కిపడి లేచి పీపు వరకుకున్నాడు. "అబ్బా!.. భయం వేస్తోంది.. నిజంగానా" అని నాడుగు దిక్కులా చూచాడు.... "అరుగ్....అరుగ్....నా కోసం".... ఆ దీపం.. ఏమిటి? అంటూ వెకిలిగా నవ్వాడు.... ఆ వత్సకి చీకటి గజగజ వణికింది....నిశ్శబ్దం త్రుళ్ళివర్చింది.... మిణుకుమిణుకుమంటూ దీపం ఆ రహస్య ప్రదేశంలోని చీకటిని చీల్చి వెతకుతోంది.... "అబ్బాయి" అన్న కేక స్థంభీభూతమైన గాలిని చెరచేసింది. విలిచినగొంతుక దగ్గరకు వచ్చింది.... కాని 'అబ్బాయి, కదలలేదు. పారిపోవడానికి ప్రయత్నించలేదు అలా కొయ్యబారి శిలావిగ్రహంలా నిలబడ్డాడు.

దీపం దగ్గరకు వచ్చింది. ఆ వెలుగులో కళ్ళ చింత నిప్పులలా మెరుస్తున్నాయ్.... "అ.... కర్ర. అడిగ్...." అంటూ వణికినాడు.. "కొట్టను.... నన్నా...." అన్నాడు తండ్రి. "అబ్బాయి...." అంటూ దగ్గరకు వచ్చింది తల్లి. "అమ్మ...." అంటూ ఆ చిరు పెడవులమీద తుడిసారి నాట్యం చేసినాయ్. "అమ్మ....అమ్మ...." అంటూ ఆ రెమ్మలు ఆ వదానికి ఆహ్వానం చేసినాయ్. అలా కరిగిపోయిన కలలా కిందకి కూలాడు.....

సాయంత్రం ఎవ్వరూ లేనప్పుడు అలా అందరినీ వదలివచ్చిన బిడ్డకోసం వెతుకుతూవచ్చిన తల్లిక వరక ఆనందం! అందుకోడానికి కాబోయి చేతులు జాచింది.

"అబ్బాయి...." అని అప్యాయంగా పిలిచింది. అలా భర్త కేసి చూచింది. మౌనంతో కలదింపు కున్నాడు.

'అబ్బాయి' తల నిమిరింది తల్లి... ఎత్తుకుని హృదయానికి హత్తుకుంది.

అమాయకపు జీవిని భోజనంగా స్వీకరించి తేన్పింది మృత్యువు.

రాత్రి కలక నిద్రలో లేచింది.... "తెప్పమన్నతీ".. పరిచిన వెన్నెల ముడుతలు పడింది. తనే వార్తకాన్ని అర్థంచేసికొని ఓ పక్కకి ఒడిగింది. తప్పు చేసిన దానిలా వెలావెలా పోయింది. అలా చీకటి అంచుల్లో నలిగి వాడిపోయింది ఆ జీవితకుసుమం. వాడిన ఆ పువ్వును చూచి తలవంచుకున్నది ఆ మహారాజు రాత్రి కట్టుకున్న వెన్నెల మానీపోయింది. ఆ తోటలో చీకటి నలుపుకి....రాత్రికి బాటకట్టారు....పక్షిసంతతి. యావద్ ప్రపంచానికి వేకువనమయం. వెలుగును ఆహ్వానించడానికి వజ్రం తియ్యటి స్వరాలతో ఆహ్వానగీతులు పాడుతున్నాయ్. అలా ప్రంగీతపు టంచులు చెరిగిపోకమునుపే అనంతసేమ వరాల్లోకి విహరించబోయింది ఆ జీవి.

తను మితాయికి 'దొంగతనం' చేసాడు. తండ్రికి బాధ కలిగింది. బాధకి ప్రతికారంగా పసి హృదయానికి సంతాపం కలుగచేశాడు....జతరాగ్ని కన్నా అవమానాన్ని దహించివేస్తుంది యావత్ మనిషి....

* * *

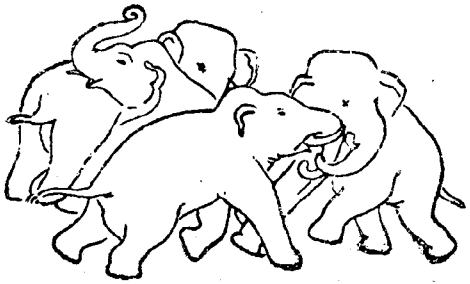
ఆ రోజు విసిగి వేసారిన జీవిలా నిమ్మరండు నీరసంగా ఉడయానికి న్వస్త్రీవాచకం చెప్పింది. సాయం కాలం తప్పుచేసిన దానిలా బెరకుబెరకుగా 'దిక్కు' మంటూ దిగాలుబడి వచ్చింది ప్రపంచంలోకి....

* * *

"దా య్.... ఎవరది.... పట్టుకో...." అని కేక.... పక్కకి నక్కాడు భయంతో....భయకంపిత హస్తాలతో దబదబా మింగుతున్నాడు.. తడుముకుంటూ ఓ వ్యక్తి చూచాడు దృశ్యం. తండ్రి కొట్టిన దెబ్బలు స్ఫురణకు వచ్చాయి.... ఉ!....ఉ!...." అని మూలిగాడు. 'అమ్మా' 'అంటూ దీపంకింద పడేసి పెద్ద పెటున

తల్లిండ్ల సాదంతో దివ్యజీవము.

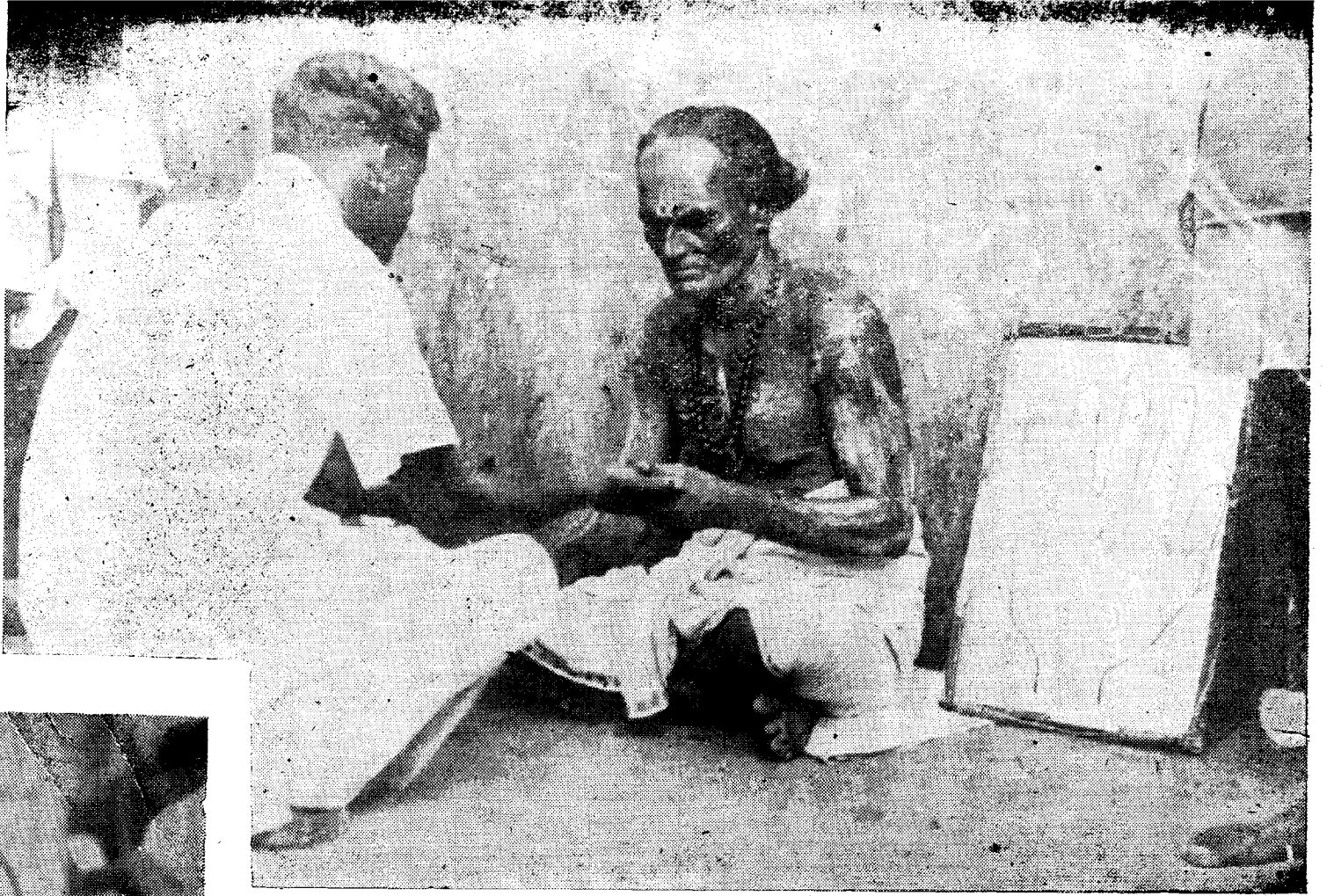
సముద్రంవద్ద పితృ

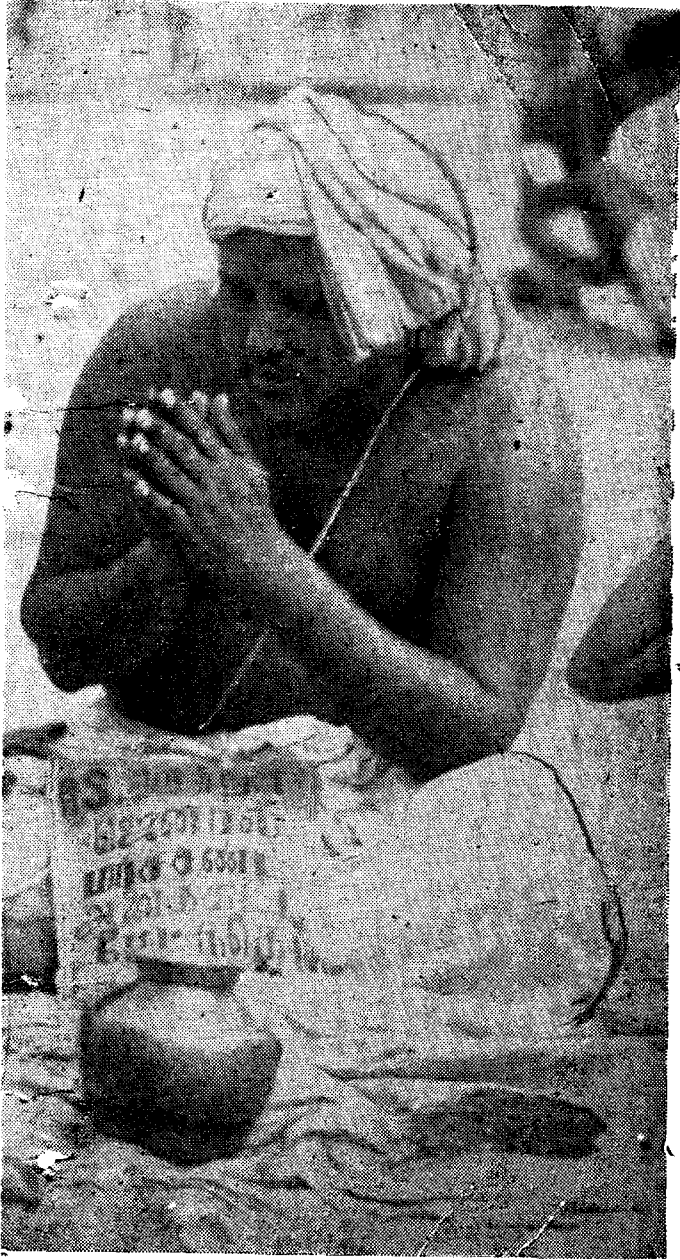
మట్టి వినాయకులచేసి పొట్టనింపుకో ప్రయత్నం.

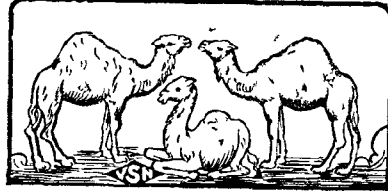
పట్టణం పట్టణం

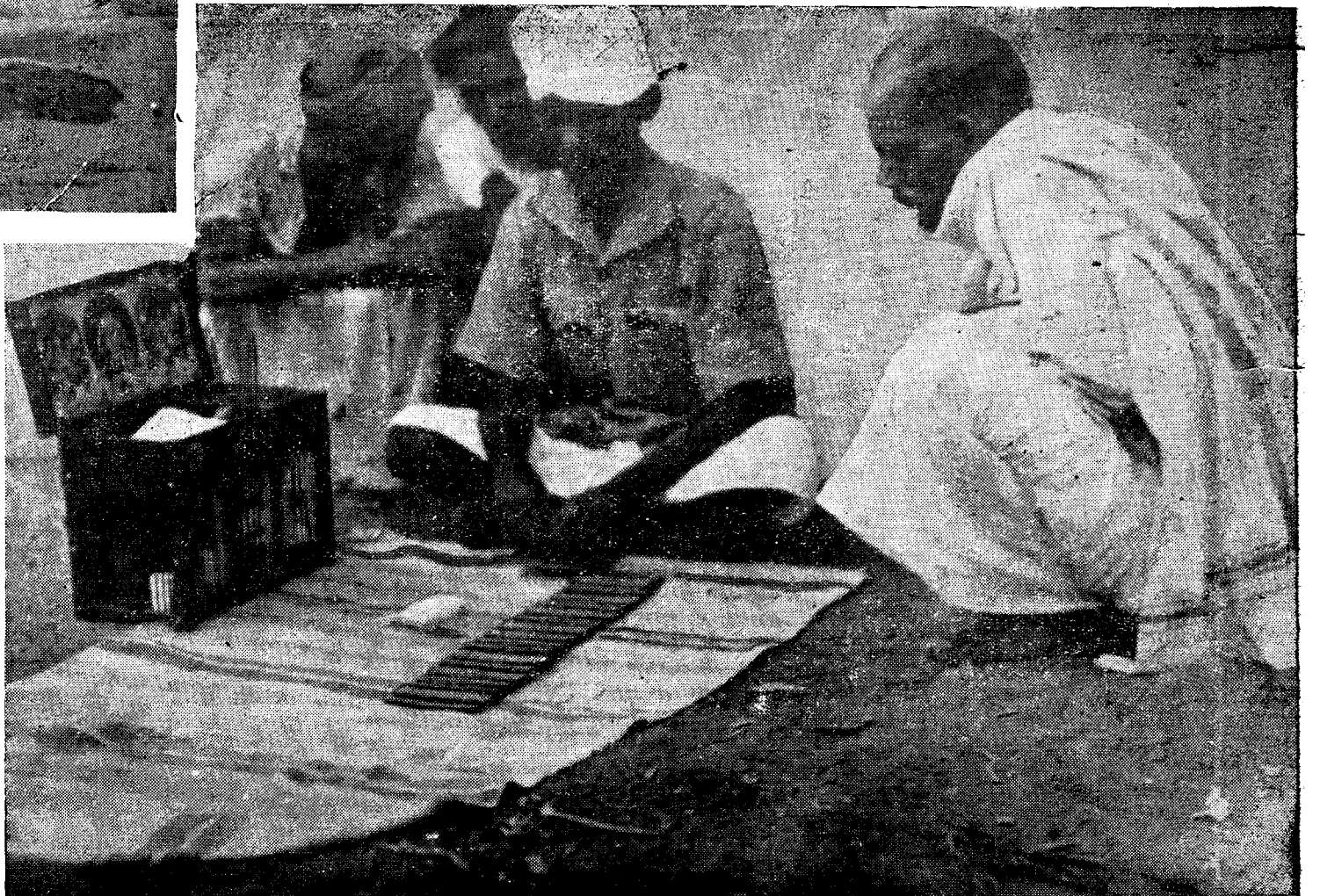
అదృష్ట శేఖలను అరపావులాతో బైటికి తీస్తాడు.

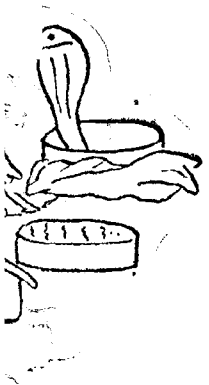
శిల్పం

కివతలకు తర్పణాలు.

కానీ ఇస్తే కేరళపక్షి పలుకుతుంది.

బాలనందం

౪

చూశారా? పాపం! యీ వెట్టి పిచ్చయ్యని ఏ పాపం ఎరగకపోయినా జైలులో పెట్టాడు. ఆ తుంటరి పినాక రావుని అలాగ వదిలేశారు. పాడి కేం అడ్డం? తనయిష్టం! పొలాలకి అడ్డం బడి ఇంటికి పరుగెత్తాడు. ఆ తొండ్లర కొద్ది చెట్లూ, గట్లూ, పుట్టలూ, ముళ్ల పొదలూ, మురికిగుంటలూ ఇవన్నీ దాటేశాడు. ఒక చిన్న మేకో, లేవో కుప్పిగంతులు వేసినట్టు ఎగిరిపోయాడు. ఇల్లు చేరుకొని చూడగానే తలుపు తీసిఉంది. ఆ తలుపు తోసి లోపలికి వెళ్లి, లోపల గడియ వేసుకున్నాడు. అమ్మయ్య! అని నేలమీద పడి, తేరు కుని కన్ను మూశాడు. కన్నుమూయ నిస్తేనే, ఇంతలో ఎవరో—‘క్రా క్రా’ అని పిలిచినట్టు అయింది.

ఎవరు నన్ను పిలిచేవారు అని పినాకిగాడు భయపడిపోతూ అడిగాడు.

“నేను”

పినాకి గదిలో అన్ని వైపులా చూశాడు; ప్రక్కగోడమీద ఒక పెద్ద బొద్దింక మెల్లిగా పాకుతూ వైకివస్తోంది.

“ఎవరు నువ్వు? బొద్దింకా? చెప్పు!”

“నేనా? నేను మాటలు చెప్పే బొద్దింకని. నేను నూరేళ్ళనించి వైగా రూ గదిలోనే ఉంటున్నాను.”

“అహ! అలాగే-నరే-ఇప్పుడీ గది నాది. నువ్వుక్కడనించి పో! వెనక్కయినా చూడకు, తెలుసా?”

“అలాగే పోతానులే. పోయేముందు మీసంగతి చెప్పనా?”

“ఏమిటది? త్వరగా చెప్పు”

“ఒక్కసంగతి జ్ఞాపకం పెట్టుకో! తల్లిదండ్రులకి ఎవరు ఎదురు తిరుగు తారో, ఎవరు ఇల్లు విడిచి పారిపోతారో, ఆ పిల్లలకి అన్నీ కష్టాలే. వాళ్లకి ఎన్నడూ సుఖ మనేదే ఉండదు. ఎప్పటికైనా చేసిన తప్పుకై వాళ్లు విచారపడక పోవద్దు.”

“నీయిష్టం వచ్చినట్టు చెప్పగాని నీ మాట ఎవరు వింటారు? రేపు తెల్లారే టప్పటికి నే నిక్కడనించి పోలేను. ఇక్కడే ఉంటే, మిగిలిన పిల్లలలాగే నన్నుకూడా స్కూలికి పంపిస్తారు. నయానో భయానో నన్నుకూడా చదివిస్తారు. నిజానికి-నీతో అంటున్నాను, ఎవరితో చెప్పకేం! నాకసలు చదవా లనేలేదు. తూనీగల్గి తర మడం, చెల్లెక్కడం, పిట్టగూళ్లు పడ

పిల్లల నవల:

గొట్టడం - ఇలాంటి పనులు చేయడం అంటే నాకు సరదా. “ఓరి వెట్టి వెంకటేశ్వ! అలాగ నువ్వువాళ చేస్తే పెద్ద గాడిదలా గవుతా వని తెలియదా? నిన్ను చూచిఅందరూ నవ్వరూ?”

“నవ్వితే వాళ్ళ పళ్ళే కనిపిస్తాయి, నాకేం?”

“పోనీ చదువుకోవాలని లేకపోతే, ఏదైనా పని నేర్చుకో. పోనీ, అలాగయినా నీ పొట్ట నీవు పోషించుకోగలవు”

“నాకు ఏ పని వద్దు. అన్నింటిలోకీ ఒకటిమాత్రం...”

“ఏమిటది?”

“హాయిగా తినడం, తాగడం, తిరగడం దొర్లడం. పొద్దున్నించి సాయం కాలంవరకు ఆనందించడం”

బాలగేయాలు

శ్రీ చింతా దీక్షితులు

(సంపాదించినవి)

జలక్రీడలు

గొల్లభామ అమ్మా చక్కని
గోపిక స్త్రీలమ్మా
పదహారువేల స్త్రీలూ చక్కని
పడుచు కన్యలమ్మా
చామంతి వనమందూ భామలు
చల్వ తోడినారూ
మామిడి వనమందూ భామలు
చల్వ తోడినారూ
మల్లెల వనమందూ భామలు
చల్వ తోడినారూ
ఊరికి ఉత్తాన భామలు
దారికొచ్చినారూ
తేకు ఆకుతోనూ భామలు
తెరలు కట్టినారూ
మోదుగాకుతోనూ భామలు
మొలలు చుట్టినారూ

“అలాంటి పనులు చేసేవాళ్లకి ఆఖరికి ఏ జైలులో, ఆస్పత్రిలో గతి అవుతుంది.”

“శుభం పలకరా, మంకెన్నా అంటే, అలా గంటా కేమిటి? నాకు కోపం వస్తే ఏంచేస్తానో చూడు!”

“పినాకి, నిన్ను చూస్తే నాకు నిజంగా జాలి అవుతోంది.”

“ఎందుకూ జాలి?”

“నువ్వు బొమ్మ వని. కట్టి బొమ్మ వయినందుకు నీకు అటువంటి కట్టిబొమ్మ కలిగింది.”

పినాక రావు కామాట వినిగానే కోపం వచ్చింది. చట్టు మని లేచి, అక్కడ బల్లమీద పడివున్న సుత్తి తీసి బొద్దింకమీద విసిరాడు.

బాదమాకుతోనూ భామలు

పమిటలు వేసినారూ

యమునానదిలోనూ భామలు

జలక్రీడ లాడినారూ

చిలకల చీర యేదే అక్కా

అనంతరక యేదే

అనంతం చీర యేదే అక్కా

చిలకల రైక యేదే

నుడిగ లి వచ్చునేమో అక్కా

చుట్టుకు పోయేనేమో

వాసగాలి వచ్చునేమో అక్కా

వరదను పోయేనేమో

కొంతుకృష్ణుడు వచ్చునేమో అక్కా

యెత్తికు పోయేనేమో

చీరలు మా కియరా కృష్ణ !

నిలచి నీకు మొక్కే మూ

కృ- గోవులను కాసేటి నేను

గోపాలుడిని కానా

పశులను కాసేటి నేను

బాలుణ్ణికానా

గో- పాలువెన్నతాగే కృష్ణ

బలిసియుంటివి కదరా

మా పిథికి రారా కృష్ణ

మర్దన చేసేమూ.

బహుశః నిజంగా కొట్టాలని అనుకొని వుండదు. కాని ఆ బొద్దింకకి సరిగానే తగిలింది. దెబ్బతో ‘క్రా క్రా క్రా’ అంటూ గోడకి అల్లాగే అంటుల్లా అయిపోయింది. అంత కంతకి చీకటి ఎక్కువవుతోంది. రాత్రి చాల ప్రొద్దు పోయింది. అప్పుడు జ్ఞాపకం వచ్చింది మన పినాక రావుకి తనకి ఆక లవుతోందని. పిల్లలకి ఆకలివేస్తే త్వరత్వరగా ఎక్కువవుతుంది తినడానికి ఏమీ కనిపించడంలేదు. ఏది దొరికితే అది తినాలని బాబాకరంగా ఉంది. ఎదురుగుండా కుండ కనిపించింది; మూత తీసి చూశాడు; అందులో ఏమీ లేదు, పాపం! ఆశాభంగం. అసలే పొడుగైన ముక్కు మరికొన్న అంగుళాల పొడు గయింది.

గది అంతా కలియ వెదకాడు; ఏ మూలనైనా పట్టెడు మెతుకులుగాని, చిట్టెడు రొట్టెగాని దొరుకుతుండేమో నని. ఊహూ, ఏమీలేదు. ఆఖరికి తిని పారవేసిన ముక్కలుకూడా లేవు. బండి సున్నా.

ఆకలిమాత్రం కడుపులో కేక లేస్తోంది. ఏమీ దొరిక్క ఆవలింతలు వస్తున్నాయి. ఆవలించి ఆకలితో ఏడవడం మొదలు పెట్టాడు

అయ్యో! ఆ బొద్దింక మాటలు నిజం. నాన్నకి ఎదురుతిరిగి, చెప్పకుండా పారిపోయాను. తప్పు చేశాను. మా నాన్నే ఇక్కడవుంటే ఆకలితో ఇలాగ ఆకలిస్తానా? అబ్బా? ఆకలిబాధగా ఉంది.”

ఏ గడ్డి అయినా తినడానికి సిద్ధంగా ఉన్న వాడికి ఆ చెత్తలో తెల్లగా ఏదో కనిపించింది—గ్రుడ్డు! వెంటనే పరుగెత్తాడు; అది కోడిగ్రుడ్డే. అతని ఆనందానికి మేరలేదు. అది ఆలోచించుకోవా లే గాని చెప్పడానికి తరంకాదు. కలా! నిజమా? ఆ గ్రుడ్డు చేతిలో పట్టుకొని అటూ యిటూ తిప్పి, దానిని మెల్లగా నిమిరి ముద్దుపెట్టుకొన్నాడు. ఇది వండనా? లేక అట్టువేసుకోనా? ఆకలేస్తోంది. ఇలాగే అట్టుచేస్తే?

వెంటనే ఒక చిన్న అట్టపెనం తీసుకొని, బాగుపొయ్యిమీద పెట్టాడు. దానిమీద నెయ్యో, నూనో నెయ్యోడానికి బదులు నీళ్లు పోశాడు. అవి సలసల మన్నాయి. వెంటనే గ్రుడ్డు చితక గొట్టి దానిమీద వేశాడు. ఆశ్చర్యం! అందులోంచి సొన చందమామ రావడానికి బదులు ఒక చిన్న కోడిపిల్ల

క్రీ. పూ. 460 నుండి 470 వరకు లూసిఫ్యూసు శిష్యుడు డెమాక్రిటసు తన పద్యాల్లో, కలనపదార్థాలు అణువులతో నిర్మింపబడాయని చెప్పాడు. ఈ ఏటం సిద్ధాంతప్రకారం పదార్థ స్వభావాలను విశదీకరించాడు. డాంట్ కవి, రస హరిషిపో (స్వర్గం) అన్న కావ్యంలో, డెమాక్రిటసు మతవిరుద్ధసిద్ధాంతాలవల్ల, నరకంలోపడి మూలుగుతున్నాడని పేర్కొన్నాడు. ఈ ఏటము (ద్వాంతాన్నే ఇంగ్లాండు లో డాల్ డు ను 1736-1844) వ్యాప్తపరిచాడు. ఈ రోజుల్లో ఏటంబాంబు గురించి విననివా డెవడు?

ఎమ్మిడోగ్లసు (410-435 క్రీ. పూ.) మన శరీరానికి ఆధారం ప్రాణమవుతుంది, రక్తమే నని, నుండేకాయ మన శరీరాలకు కేంద్రం, ఆధారం అని చెప్పాడు. హిక్టూసు (500-475 క్రీ. పూ.) అనుమలేటూసు నగరవాసి, దేశాటనం చేసి, భూగోళ శాస్త్రాన్ని స్థాపించాడు. భూగోళశాస్త్రానికి మూలపురుషుడు (Father of Geography) హిక్టూసు అని చెబుతారు.

తరువాత 50 ఏళ్ళలో సోఫిస్టులనబడే ఉపాధ్యాయ వృత్తివాళ్ళు రావటం, సోక్రేటిసు అను వేదాంతి వారిని ఖండించి అద్భుతమైన బోధలు చేయడం, సోక్రేటిసును విషం యిచ్చి, కోగ్లు వారు చంపడం, వేదాంతవిషయంగనక మనకు ప్రస్తుతం అనవసరం. కాని అతని శిష్యుడు ప్లేటో, ప్లేటోశిష్యుడు అరిస్టోటిలు వీరు మనకు ముఖ్యులు.

క్రీ. పూ. 389 లో సోక్రేటిసు మరణించాక అతన్ని శిష్యుడు ప్లేటో, ఏభేన్న నగరం, విడిచి పారిపోవలసి వచ్చింది. కాని తిరిగి సుమారు 380 లో ఏభేన్న నగరానికి వచ్చి, ఉదవతల తోటలో ఆశ్రయం కల్పించి బోధించే వాడు. ప్లేటోకుప్రార్థన గ్రీకువిజ్ఞానులు అందరూ భూమి, ఆకాశం, మహావిశ్వం గురించి చెప్పించే వారు. ఈ విజ్ఞానాన్ని Natural Philosophy (ప్రకృతి విజ్ఞానం) అంటారు. కాని సోక్రేటిసును అనుసరించి ప్లేటో, మన మనస్తత్వం గురించి ఆలోచించాడు. ఈ విజ్ఞానాన్ని, మానసిక విజ్ఞానం లేక మైతిక విజ్ఞానం (Mental or moral Philosophy) అన్నాడు. ప్లేటో ఎకాడెమియా (కళాశాల) 380 సంవత్సరాలు నడిచింది. (క్రీ. శ. 529 వరకు). 16 ఏళ్ళవరకు విద్యార్థి సంగీతం నేర్చుకొని, 2 ఏళ్ళు గణితశాస్త్రం, దానికిగాని ఇచ్చుపుంటే ఇంకో ఏడాది విజ్ఞాన పరిశోధనకు కావలసిన శాస్త్రజ్ఞానం, విద్యాార్థి నేర్చుకోవాల్సి తన 'రిపబ్లిక్' (ప్రజారాజ్యం) అను పుస్తకంలో వ్రాసేడు ప్లేటో.

ప్లేటో శిష్యుడు అరిస్టోటిలు, ప్లేటో సిద్ధాంతానికిరూప రూపుంటే అరిస్టోటిలు అన్ని విధా

నిట్టి రెక్కలతో ఎగిరివచ్చి, చిరునవ్వు చెప్పుతూ వచ్చి నిలబడింది.

"గుల్ల పగలగొట్టే బాధ లేకుండా, బయటికి తీసినందుకు మీకు నా వంద నాలు. మరి వెళ్ళొస్తాను. జ్ఞాపకం ఉంచుకోండి!" అని చిన్న రెక్కలు విప్పకొని కిటికీ జువ్వలలోంచి, కోడిపిల్ల తుట్టు మని ఎగిరిపోయింది.

పాపం ఆ కొయ్యబామ్మ కొయ్య బారి పోయాడు! రెప్పవాల్చుకుండా కన్ను లగ్నించి, నోరు విప్పకొని, ఆ గుల్ల చేతిలోపెట్టుకొని అలాగే నిలువ బడి పోయాడు. కాళ్ళూ చేతులూ కొట్టు కొని గట్టిగా ఆరుస్తూ మొత్తుకున్నాడు.

"బాద్రిక నిజమే చెప్పింది. ఇల్లు వదలి పారిపోకపోతే యీ అవస్థ లేకపోదు గదా? మా నాన్న యింట్లోవుంటే యిలాగ ఆకలిమంటలతో నన్ను చావ నిచ్చేవాడా? ఆకలి ఎంత ఘోర బాధ!"

కడుపు మరి ఖాళీగా ఉంది. పోనీ, ఊరులోకి వెళ్ళే ఏ ధర్మదాత అయినా పట్టుడు మెతుకులు వేస్తాడేమో?

అరిస్టోటల్

శ్రీ జయంతి దర్శితేజ్

భాలసు పరీక్షించి, మొట్టమొదటి శాస్త్ర పరిశోధకుడని పేరుపడ్డాడు. ఇదొక్కటే కాదు; మొట్టమొదటి జీవశాస్త్రజ్ఞుడు (Bio-logist), అరిస్టోటల్ ఇప్పటి రోజుల్లో, హాక్సు, హాక్సులీ మొదలైన విఖ్యాత శాస్త్రజ్ఞులు అంతా జీవ శాస్త్రజ్ఞులే. అరిస్టోటిలు అప్పటివరకూ వాడు కలలో ఉన్న విజ్ఞానాన్ని సేకరించి, ఒక పుస్తక సర్వస్వము (Encyclopedia) 60 భాగాల్లో రచించాడు. తన పరిశోధనలు, ఆలోచనలు, తత్వాలు, సిద్ధాంతాలు, చర్చలు కూడా ఈ పుస్తక సర్వస్వములో వ్రాసేడు. ఇతని వ్రాతలు శాస్త్ర విజ్ఞానప్రపంచాన్ని 2 వేల ఏళ్ళ పాటిం చేయి. ఈ పరిపాలన మంచికే వచ్చిందో, చెడకే వచ్చిందో మనం చూద్దాం. అయితే అరిస్టోటిలు జీవితగాథ ముందు చెప్పకుండా.

సవన టర్కి ఆ రోజుల్లో, మేసిడోనియా రాజ్యంగా ఉండేది. అల్బాండరు చక్రవర్తి తాతగారు, మేసిడోనియాను పరిపాలించాడు ఆ రోజుల్లో. అరిస్టోటిలు తండ్రి నికో మెఖసు రాజవైద్యుడుగా ఉండేవాడు. ప్లేటోరా పట్టణంలో క్రీ. పూ. 384 లో అరిస్టోటిలు పుట్టాడు. అందుకే అతన్ని The Stagirite (స్టాగైరైటు) అంటారు. చిన్నతనంలో 18 ఏళ్ళ వరకు అల్బాండరు తండ్రి, ఫీలిప్పు రాజకుమారుడితో ఆడుకునేవాడు అరిస్టో. కాని 18 ఏళ్ళు వచ్చాక తండ్రి చచ్చిపోవడంవల్ల, విద్యాభ్యాసానికి, అప్పుడో ఫేడనబుల్ పాఠశాల అని పేరుబడ్డ ప్లేటో కళాశాలకు, ఏభేన్న వెళ్లాడు. పాపం రాజకీయంలో ప్రవేశించడానికి ఈ విద్య తోడ్పడుతుందని ఆనుకున్నాడు అరిస్టో. ఆ కాలంలో అందలు యువకులకు రాజకీయోద్యోగాల కోరిక వలసి ఉండేవి. ఇప్పుడు మన దేశంలో కూడా ఈ అభిలాషే అందలు యువకుల్లో ఉండడం చూస్తూనే ఉన్నావు కదా? కాని అరిస్టో, ప్లేటో బోధలవల్ల శాస్త్రజ్ఞుడు, వేదాంతిగా మారిపోయాడు.

ప్లేటోక్రింద 20 ఏళ్ళు (347 క్రీ. పూ.వరకు) శిష్యుడికం చేసాడు అరిస్టో. నా పాఠశాలకు మొదడు అరిస్టో అని ప్రేమగా చెప్పుకునేవాడు ప్లేటో. అరిస్టో ఇల్లును చూపుతూ ప్లేటో అనే వాడు—'ఆ ఉద్గ్రంథ పాతి ఇల్లు చూడండి' అని. అంత ప్రేమ, గౌరవం, గురుశిష్యుల మధ్య ఉండేది. 347 క్రీ. పూ.లో ప్లేటో చనిపోగా, అతని మేనల్లుడు స్పెసిప్పసు కళాశాలకు అధికారి అవడంతో తనకు ఇష్టంలేకపోగా అరిస్టో, ఏభేన్న విడిచి పోయాడు. క్లెన్స్క్రేటూసు, తనూ, ఇద్దరూ కలిసి హెర్మియూసు రాజు కొలువులో, ఏషియా మైనరులో ఏభేన్న నగరానికి పోయాడు. కాని ఏవరో హెర్మియూసును హత్య చేయగా అరిస్టో, క్లెన్స్క్రేటూసుతో నూ, హెర్మియూసు పెంపుడు మామగారు, పిలిగూసుతోనూ మైటిలిను నగరానికి పారిపోయాడు. అక్కడ పిలిగూసును పెళ్లాడాడు అరిస్టో. వైటిలీను నగరం, రెస్సానుదీవిలో, మధ్యభాగా సముద్రంలో ఉండేది. అక్కడ సముద్రంలోని జీవ జాతులను పరిశోధిస్తూ, చేపలను పరీక్షించేస్తూ, 2 ఏళ్ళు కృషిచేశాడు అరిస్టో. ఇంతలో మేసిడోను రాజు, బాల్య స్నేహితుడు, ఫీలిప్పు పిలిస్తే, అల్బాండరుకు విద్యగరపటానికిని, ఉపాధ్యాయుడుగా వెళ్లాడు, మేసిడోనియాకు అరిస్టో. విఖ్యాత చక్రవర్తి అల్బాండరుకు అప్పుడు 14 ఏళ్ల బాల్యం. ఇంకో 5 ఏళ్ళు అరిస్టోటిలుక్రింద విద్యలు నేర్చుకున్నాడు అల్బాండరు. కాని 19 ఏళ్ళ అల్బాండరు, తండ్రి విదేశాలకు దండయాత్ర నెల్లినప్పుడు, తన యాత్ర రాజ్యం చేయవలసివస్తే, అతని కొలువువిడిచి అరిస్టో తనదారిన తాను చక్కాపోయాడు, ఎల్ల

ప్పుడూ అరిస్టోకు ఒకటే ధ్యాన—ఆది శాస్త్ర విజ్ఞాన పరిశోధన. రాచనగరాలూ, కొలువులూ, పదవులూ ఎందుకూ ఆతనికి తరువాత అల్బాండరు, చక్రవర్తి అయిన రోజుల్లోకూడా అరిస్టో అతన్ని ఏమీ అవగలేదు. బహుశా తన ఏభేన్నలో స్థాపించిన 'లైసియం' అను పాఠశాలకు, ధనసహాయం తనంతట తానే చేసేవాడేమో అల్బాండరు.

50 ఏళ్ళు నిండిన అరిస్టోటిలు, రాచకొలువు విడిచి, విశాలమైన భ్యాతిగలవాడై, ఏభేన్న నగరానికి వచ్చాడు. ఎవలోదేవుడి కోవెలలో వరండాలు అద్దెసు పుచ్చుకొని లైసియం అను కళాశాల స్థాపించాడు. ఆ ప్రేన దాదాకాన్న వరండాలో బోధించేవాడు గనుక, అతని శిష్యులకు పెరిపేటెటిస్సు (Peripatetis=పేరున్న విద్యనేర్చుకునేవారు) అను పేరు వచ్చింది. మన దేశంలో వేదపారాయణకూడా ఏ దేవుడి గుడి లోనే చేసేవారు. పేరుగన్న ఘనపాముల కోవెల్లోలోనే వేదవిద్య, తర్కం, వ్యాకరణం, ఘన మొదలైనవి నేర్పారు. వీరిగురించి చెప్పి నప్పుడుకూడా, ఇప్పుడు పెరిపేటెటిస్సు అని ఆంగ్లంలో అంటారు.

లైసియంలో బోధిస్తున్న అరిస్టోటిలు సకల విజ్ఞానాన్ని అనేక భాగాలుగా విభజించాడు. సిద్ధాంత విజ్ఞానం (Theoretical Science), ప్రయోగ విజ్ఞానం (Practical Science), వినియోగ విజ్ఞానం (Productive or Applied Science) అని మూడు విజ్ఞాన కక్షలను ఏర్పరచాడు. వీటిలో భాగాలుగా, వేదాంతం (Metaphysics), గణిత శాస్త్రం, భౌతిక శాస్త్రం, జీవశాస్త్రం మొదలైన వాటిని చేర్చొన్నాడు. ఇతడు చేసిన విభాగాలే ఇప్పటికీ మన విశ్వవిద్యాలయాల్లో ఉన్నాయి. ఈ బోధనాపద్ధతి కంటటికీ ఆదిపురుషుడు అరిస్టో టిలు. ఆధురకు, వాతావరణ శాస్త్రాన్నికూడా (Metereology) ఆయన విశదీకరించాడు.

అరిస్టోటిలు జీవశాస్త్రాన్ని ఎలా క్రమపద్ధతులమీద స్థాపించాడో చూద్దాం. పొలాలు దున్నే గైతులు, చేపలుపట్టే పల్లెవాళ్ళూ, పేట కాళ్ళూ, దేశాటనం చేసేవాళ్ళూ, వీళ్ళందరినీ సుప్రభలానా జంతువునుగాని, చెట్టునుగాని చూసేవా, చూస్తే దాని అలవాటు లేమిటి, ఆకారం ఏమిటి, విల్లులు పెడుతుందా, లేక గ్రుడ్డా అని ప్రశ్నించి ప్రశ్నించి వారిదగ్గర నుండి కొంతజ్ఞానం సంగ్రహించుకొని, తన పుస్తకాల్లో వ్రాసేవాడు. తరువాత కొన్ని పద్ధతుల మీద, నెత్తుగన్నవీ, నెత్తురు లేనివీ జంతువులు, తిన్నట్లు వీటన్నిటిని కొన్ని భాగాలుగా చేసే వాడు. ఎంతటిసిగ్గిరూసేవా! ఇప్పుడు జీవశాస్త్ర

జ్ఞానం కూడా ఈ పనే చేస్తాడు. కాని జంతువున్న ఫలానికి పోయి తనే పరీక్షిస్తాడు. ఆతనికి మాతృదర్శని యంత్రసహాయం కూడా ఉంది. కదలడానికి మోటారులూ, అవీలేని ఆ రోజుల్లో 2200 ఏళ్ళక్రితం అరిస్టోటిలు శాస్త్రకృషి ఎలాగ చేసేవాడో చూడు! కాని పాపం, మనం ఊపిరి తిత్తులను చల్ల పరుచుకుందుకని గాలి పీలుస్తాం అనుకునేవాడు, ప్రాణవాయువు సంగతిలేక. ఈ విషయం ఎలా మనకు తెలుసుకొచ్చిందో ముందువారాల్లో చెప్పకుండా. బురదగుంటల్లో జలప్రాణులు, చేపలు sp nges పుడతాయని నమ్మేవాడు. అయినా మనిషిలో, సకలప్రాణుల్లోనూ, ప్రాణశక్తి ఒకటిఉందని తర్కించాడు. ఇప్పటికీ బెన్జనుమంటి, నోబెలు ప్రయోజ పుచ్చుకున్న వేదాంతులకూడా ఈ పరమ జీవ శక్తి సిద్ధాంతాన్నే చెబుతారు. ఇదే సకల జీవ జాతులకు ఆధారం అంటారు (Elao Vial Theory). అరిస్టోటిలుకు ఈ నాటి వేదాంతులకు ఎంత సంబంధమో చూడు! ఈ విధంగానే బరువు ఎక్కువ ఉండే వస్తువు, లేతదానికన్నా త్వరగా నేలమీద పడుతుంది అని భౌతిక శాస్త్రంలో వ్రాశేడు. కాని 2 మణుగులబరువు 1 మణుగు బరువు, రెండింటినీ 100 అడుగుల ఎత్తునుండి పడస్తే, రెండూ ఒకేసారి నేలమీద పడుతాయి అని నీకు ఇప్పుడు తెలుసు. ఈ సూత్రాన్ని 15 వ శతాబ్దంలో గెలిలియో ఎలాగ ప్రదర్శించాడో ముందువారాల్లో చెప్పకుండా.

అరిస్టోటిలు స్థాపించిన ఇంకో సిద్ధాంతం ఈ విధంగానే తప్పుఅయినది ఇంకొకటి ఉంది. భూమి స్థిరంగా ఉంటుందని, దానిచుట్టూ వలయాలు, వలయాలుగా ఆకాశంలోని నక్షత్రాలు 24 గంటలకు ఒకసారి వాదించాడు. దీన్ని భూ కేంద్రవాదం(Geoctric theory)అంటారు. బ్రహ్మాండం అంతటికీ కేంద్రస్థానంలో మన భూమి ఉందని ఈ వాదం చెబుతుంది. ప్రభా గొరాసు చెప్పిన సూర్యమండల సిద్ధాంతాన్ని వెనుకకు త్రోసేడు ఈ విధంగా అరిస్టో. అరిస్టో పేరుప్రఖ్యాతులు, సర్వజ్ఞత అందరికీ ఆస్పర్యం కలిగించడంవల్ల సుమారు 2 వేల ఏండ్లు, ప్రభా గొరాసు చెప్పిన సత్యం అదృష్టమయిపోయింది. ఈ అభ్యాసకుల కారణం అరిస్టోటిలు కాదు, మానవుల్లో సుతాలవల్ల ఉంకిన మాధ్యం లేని గుర్తించుకో!

అదే అరిస్టోటిలు భూమి గోళాకారంగా ఉందని నిరూపించాడు. మీరు భూగోళ శాస్త్రంలో భూమి గుండ్రంగా ఉంది అన్న దానికి చదువుకున్న తార్కాణాలన్నీ అరిస్టో చెప్పినవే. గ్రహణంఅప్పుడు సూర్యుడు, చంద్రుడుమీద పడే భూమినిత సుందరిరూపం, మొదలైన తార్కాణాలన్నీ అతనివే.

తర్కవాదంలోకూడా అరిస్టోటిలు క్రొత్త తర్కపద్ధతులను సూచించాడు. మీలో తర్కం (Logic) చదువుకునే వారికి ఇది తెలుసుంది.

క్రీ. పూ. 323లో అల్బాండరు హతాత్తుగా మరణిస్తే, అరిస్టోను, ఆ చక్రవర్తికి ఉన్నసంబంధంవల్ల, ఏభేన్న ప్రజలు, ఆ ఊరులో అరిస్టో టిలు ఉండవలసిందా చేసారు. దాంతో అరిస్టో యూకోయా ద్వీపంలో, తన జమిందారీఉన్న చాల్సిసు నగరానికి పోయి క్రీ. పూ. 322 లో మరణించాడు. ఏభేన్నను వీడిపోకు అన్నాడు— "ఏభేన్న నగరం రెండోసారి వేదాంత విజ్ఞానం పట్ల పాపకృత్యం చెయ్యకూడదు" అని.

శాస్త్ర వేర్లు అరిస్టోటిలును అనుసరించ

భారత లక్ష్మీ బ్యాంకు లి॥

(షెడ్యూల్డ్ బ్యాంకు)

హెడ్ క్వార్టర్స్ : మచిలీపట్నం.

క్రాంతి లు :

కాకినాడ, కావలి, గవర్నరుపేట, (తెజనాడ), గుడివాడ, గూడూరు, నరసాపురం, నూజివీడు, తెజనాడ, బొబ్బిలి, రామారావుపేట (కాకినాడ), రాజోలు.

మద్రాసు బ్రాంచి: 15-ఎ, ఆర్మీనియన్ వీధి,

అన్నివిధములైన బాంకింగు వ్యాపార సౌకర్యములు చేయబడును.

భో॥ వెంకటరత్నం, మేనేజింగు డైరెక్టరు.

ఆర్థిక పారిశ్రామిక వ్యాపార విషయాలు

బర్మా నోట్లు

బర్మాలో వున్న భారతీయులు చాల మంది మనదేశానికి వస్తూవుంటారు. వారిలో చాల మంది బీదవారు. తమ తమ కుటుంబాలను ఇక్కడ జీవించివేసి వెళ్ళి, డబ్బు సంపాదించుకుని కొంతకాలమునకు తిరిగి వస్తూవుంటారు. ఇటు వంటివారు తాము వచ్చేటప్పుడు తమతోపాటు రూపాయల నోట్లనే తెచ్చుకుంటారు. ఇదివరకు బర్మా, మనదేశము బ్రిటిషు పరిపాలనలో వుండగా, రెండు దేశములలోను ఒకే రకపు నోట్లు చలామణిలో వుండేవి. మన రిజర్వ్ బ్యాంకు రిజర్వ్ బ్యాంక్ లో ఒక శాఖనుపెంచి, బర్మా చలామణి వ్యవహారాలు నిర్వహిస్తూ వుండేది. కాని ఇప్పుడు బర్మా ప్రత్యేకంగా ఒక చిల ముడి బోర్డును ఏర్పరచుకున్నది. యుద్ధకాలములో బర్మాలో పైకి పరిపాలననాగినప్పుడు, పైకి పరిపాలకులు మామూలు నోట్లపై ఒక ప్రత్యేక ముద్రవేసి చలామణిలో పెట్టారు. ఈ రెండు కొత్తకాల నోట్లు మనదేశంలో చెల్లు కాలబట్టి బర్మానుంచి నోట్లు తెచ్చుకున్నవారు ఆ నోట్లను మన దేశపు నోట్లలోనికి మార్చుకోవాలి. ఈ మార్కంలో కూడా మధ్యవర్తులు ప్రవేశించి, లాభాలు కాజేస్తూవుంటారు. కాబట్టి అట్టివారి దగ్గరకు పోకుండా బర్మానుంచి వచ్చినవారు సేరుగా, తమంత తామే తమ నోట్లను మన దేశపు నోట్లలోనికి మార్చుకోవడం మంచిది. కలకత్తా, బొంబాయి, మద్రాసు, కరాచీలలోవున్న రిజర్వ్ బ్యాంకు శాఖలలోను, చిట్టగాంగ్, కొచ్చిక్, నాగపట్నం, విశాఖపట్నంలోగల ఇంపీరియల్ బ్యాంకు శాఖలలోను బర్మా నోట్లను మనదేశపు నోట్లలోనికి మారుస్తారు. కాబట్టి బర్మానుంచి వీధి దిగివచ్చిన వారందరూ, ఆ తేపు పట్టణంలో వున్న బ్యాంకుకు వెళ్ళి, తమ వద్దనున్న బర్మా నోట్లు మార్చుకో వచ్చును. అయితే పెద్దవారికి తలకు 100 రూ. అనొప్పన 12 సం.ల లోపలి పిల్లలకు తలకు 50 రూ. అనొప్పన మాత్రమే డబ్బు బర్మానుంచి తెచ్చుకోవచ్చును. అంతకన్న ఎక్కువమొత్తం తెచ్చి యీ దేశంలో మార్చరు. బర్మా నోట్లు మనదేశపు నోట్లపై ప్రత్యేకంగా ఒక ముద్రవేసిన నోట్లని పైననే చెప్పాను. కొందరు ఆ ప్రత్యేక ముద్రను చించివేసిగాని, అరగదీసి చెరిపివేసి గాని బర్మా నోట్లను మనదేశపు నోట్లుగా రియారు చేయాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు. అట్లా చిరిగి పోయినగాని, చెరిపివేయబడిగాని వున్న నోట్లు వెల్లుపు. అందువలన డబ్బు సాంఘిక నష్టంమేరకుంది. కాబట్టి బర్మానుంచి వచ్చిన వారు కాగితగా తమ నోట్లను మార్చుకోవాలి.

హైదరాబాద్ ఆదాయస్వయంసేవక భారత దేశంలోని సంస్థానా ల్నిటిలోను హైదరాబాద్ సంస్థాన చాల పెద్దది; భౌగోళికంగా పెద్దది. కాని హైదరాబాద్ చాల సంస్థానాలకన్న, చాల చిన్నదాల్లో ఎక్కువగా నిమగ్న బడివున్నది. సంస్థాన ప్రజల శ్రేయోభివృద్ధికి ప్రభుత్వం, మొన్న మొన్నటివరకు చాల కున్న వధనం ఖర్చు చేసేది. కాని ఈ మధ్యనే ప్రజాశ్రేయోభివృద్ధి కార్యములు కొన్ని ప్రారంభించ బడినవి. పెద్దపరమ సెలలో హైదరాబాద్ శాసన సభలో ప్రవేశ పెట్టబడిన ఆదాయ వ్యయపట్టికలో ఈ కార్యక్రమం వివరాలు కొంతవరకు తెలియజేయ బడినవి.

1947 వ సం. అక్టోబరు నెలనుండి 1948 వ సం. సెప్టెంబరు నెలవరకు జరుగు సంవత్సరము (1957 ఫస్ట్) నకు సంబంధించిన ఆదాయవ్యయ పట్టిక అంచనాలను శాసనసభకు తెలియజేస్తూ, గత సంవత్సరం, అంటే 1946-47 వ సం. (1956 ఫస్ట్) నకు సంబంధించిన తెక్కల వివరాలు తెలియజేయబడినవి. 1946-47 వ సం.లో హైదరాబాద్ సంస్థాన ఆదాయం రూ. 2126.79 లక్షలు; వ్యయం రూ. 1979.12 లక్షలు. రానున్న సంవత్సరమునకు (1957 వ ఫస్ట్) ఆదాయం రూ. 2678.10 లక్షలు; వ్యయం రూ. 2373.04 లక్షలు అని అంచనా

వేయబడినది. ఈ సంవత్సరమే కొత్తగా ఆదాయపు పన్ను విధించారు. ఇదివరకునుండి వున్న వర్తకలాభాలపన్ను ఈ ఏడుకూడా వుంటుంది. కొన్ని విలాసవత్తులపై కొత్తగా అమృతపు పన్ను విధిస్తున్నారు. వ్యవసాయ ఆదాయంపైన కూడా పన్ను విధించవలెనని నిర్ణయించవలెనని ఆలోచిస్తున్నారు. నాణెంజలు, నాణె ఎగుమతులపై పన్ను వృద్ధిచేశారు. సిగరెట్లపై అమృతపు పన్ను విధించారు. హైదరాబాద్ సంస్థాన బ్యాంకును సంస్థానంలో కేంద్రబ్యాంకుగా తయారుచేయుటకు తగిన ఏర్పాట్లు చేయబడినవి. నిమ్మజాతుల అభివృద్ధికి 1 కోటి రూపాయలు ప్రత్యేకించబడినవి. విద్యాభివృద్ధికి రూ. 297.90 లక్షలు ఖర్చుపెట్టవలెనని నిర్ణయించబడినది. ఈ మొత్తములో గా. 45 లక్షలు ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయమును స్వయంపోషక మొనర్చుటకుగాను విశ్వవిద్యాలయమునకు యివ్వ బడినది. వైద్యశాలలకు, వైద్యులకు ప్రోత్సాహ మిచ్చుటకు గాను రూ. 113.03 లక్షలు ప్రత్యేకించారు. శిక్షణ పొందిన వైద్యులు గ్రామ సీమలకుపోయి, స్థిర

శిక్షణా ప్రయత్నిస్తున్నది. ఆస్ట్రేలియా దేశము నుండి రానున్న సంవత్సరం 10 లక్షల టన్నుల గోధుమలు కొనటానికి వీలగుతుందేమో పరిశీలించి, ప్రయత్నించుటకుగాను, ఒకరాయబార వర్గం త్వరలోనే ఆస్ట్రేలియా వెళ్ళనున్నది. ఈ రాయబార వర్గమునకు ఆహారకాఖ మంత్రి రా|| రాజేంద్ర ప్రసాద్ స్వయముగా నాయకత్వము వహించదలచాడు. కాని ఆరోగ్యంబుగా లేనందువలన ఆయన క్రయాణం సాగలేదు. ఆస్ట్రేలియా దేశంలో 1943-47 వ సం. లో 18 కోట్ల బుమెల్ల గోధుమలు పండినట్లు అంచనా వేశారు. 1947-48 వ సం.పు పంటలు కూడా ఇప్పుటివరకు బాగానే వున్నవి. 1948-49 సం. గోధుమ పంట 1,55,00,000 ఎకరాలలో నాటబడునని అంచనా వేశారు. గోధుమపంట పండించ దగిన పొలము విస్తీర్ణముపై యిదివరకు, గైతులనుబట్టి, కొన్ని బంధనలు చేశారు. ఇప్పుడు ఆ నిబంధనలన్నీ తొలగించి ప్రతిరైతు, తన యిష్టం వచ్చినంత పొలంలో గోధుమపంట పండించ వచ్చునని ప్రకటించారు. అంతేగాక ప్రపంచ ఆహార కార

యధానంతరంకూడా బ్రిటిష్ వశ్రమలలో శ్రీలుముఖ్యపాత్ర వహిస్తూనే ఉన్నారు. కుశలుంగు శ్రీ కార్మికులు వాషింగ్ యంత్రభాగాలను యంత్రాలుగా కూకుస్తూన్న దృశ్యం.

నివాసం ఏర్పరచుకొనుటకు తగిన ప్రోత్సాహం యివ్వ బడును. వ్యవసాయాభివృద్ధికి రూ. 29.93 లక్షలు; పశువైద్యమునకు రూ. 19.76 లక్షలు; సహకారోన్మాభివృద్ధికి రూ. 12.82 లక్షలు; నీటిపారుదల, సాగుబడి సౌకర్యములకు రూ. 55.58 లక్షలు; కొత్త నవాజా సౌకర్యములు ఏర్పరచుటకు రూ. 175.59 లక్షలు; పరిశ్రమల అభివృద్ధికి రూ. 49.12 లక్షలు; ఔషునివారణకు రూ. 89.90 లక్షలు ప్రత్యేకించబడినవి. మొత్తముగా, బర్మా నాటికి 34.11 వంతులు మాత్రమే బాహ్యభివృద్ధికొరకు ఖర్చు పెట్టబడును. ఈ విధములు పెట్టవిగా కన్పించినా, హైదరాబాద్ సంస్థాన జనాభాను, వసుకబడియున్న పరిస్థితిని బట్టి నచో ఈ మొత్తములు చాల చిన్నదియని తెలియును.

ఆస్ట్రేలియాలో గోధుమపంట మన దేశంలో ఆహారం కొరతగా వున్న సంగతి మనకందరకు తెలియును. అందువలన గానుండా దేశమున కాపాడుటకు అర్హుల సరంగా విదేశాలనుండి ఆహార వాన్యాను దిగుమతి చేయవలెనని భారత ప్రభుత్వము తాదా

తను గూపు మాపుటకు ఎక్కువ పొలములో, సక్రమ విధానములో ఆధిశ్రేయ జరుగునట్లు కృషిచేయవలసిందని కూడా గైతులకు ప్రోత్సాహం ఇస్తున్నారు. ఈ సంవత్సరం పండే పంటలో ఆస్ట్రేలియా ప్రజల భుక్తికి 5 కోట్ల బుమెల్ల వారి గొప్పమేతుకు మరొక 3 కోట్ల బుమెల్ల గోధుమలు కావలసి యుండును. ఇది పోగా, మరొక 10 కోట్ల బుమెల్లైనా గోధుమలు అవసరంగా వుంటుంది. వీటిలో 5-8 కోట్ల బుమెల్లు బ్రిటన్ కొనివేయవచ్చునని తెలుస్తున్నది. కాబట్టి మిగిలిన సరుకులో మనదేశమునకు కావలసిన భాగం ఎంత త్వరలో ఖరీదు చేసుకుంటే అంత మంచిది. తమదేశపు గోధుమలను విదేశ సలు ఈ విధంగా అమ్మి వుంటుంది. ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వం ఆదమగాతీసుకుని, తమదేశంలో గోధుమల ఎగుమతి ధరను, బుమెల్ 15 పిల్లించు నుండి 17 పిల్లించుకు పెంచింది. ఇతర దేశాలలో గోధుమల ఎగుమతి ధరలు ఆస్ట్రేలియాలో ధరల కన్న హెచ్చుగా వున్నవనీ, అందువలననే ఇక్కడ పెంచబడిందనీ కూడా ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వం తెలియజేసింది. మనకు ఆహార భాన్యాలు అత్యవసరంగా కావలసివున్నవి. కాబట్టి గత

కొంచెం హెచ్చయినా, అవసరమై సంత భాన్యం తప్పకుండా లభించేట్లు ఏర్పాటుచేసుకోవటం మంచిది.

తూర్పు పంజాబ్ ఆర్థిక పరిస్థితి పంజాబ్ విభజనవలన ఏర్పడిన తూర్పు పంజాబ్ రాష్ట్రము భారతదేశమునకు పశ్చిమోత్తర సరిహద్దురాష్ట్రమైంది. భారతదేశంలో పశ్చిమోత్తర సరిహద్దురాష్ట్రమై చీడరై, కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద ఆధారపడివుండటం పరిపాటి అయిపోయింది. పంజాబ్ విభజనవలన తూర్పు పంజాబ్ ప్రాతం చాల వ్యవస్థిపోయింది. ఎక్కువ ఆదాయం కచ్చే ప్రాంతాలన్నీ పశ్చిమ పంజాబుకే పోయినవి. విభజనకుపూర్వం, 1946-47 వ సం. పంజాబ్ మొత్తం ఆదాయం రూ. 29.85 కోట్లు అని అంచనా వేశారు. ఈ ఆదాయంలో భూమిశిస్తు, నీటిశిస్తు, కొత్తభూముల అమృతం సగానికిపైగా ఆదాయం చేకూర్చినవి. విభజనవలన ఈ ఆదాయము చాలవరకు పశ్చిమ పంజాబ్ కే చెందుతుంది. తూర్పు పంజాబ్ లో బఖారా ఆనకట్ట కట్టవలసియున్నది. ఈ ఆనకట్ట కట్టుటకు 8 సంవత్సరాలు పడుతుంది. దీని నిర్మాణం పూర్తి అయితే, తూర్పు పంజాబ్ లో మరికొంత భూమి సాగుబడిలోనికి వచ్చి, ప్రభుత్వమునకు ఆదాయము వస్తుంది. ఈ ఆనకట్ట నిర్మాణానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం ధన సహాయం చేయవలసియున్నది.

తూర్పు పంజాబ్ ఆదాయం ఈ విధంగా తక్కువై పోయింది. ఇదే సమయంలో ఖర్చు మాత్రం పెరిగింది. కార్యాలయాలన్నీ కొత్తవి ఏర్పరచు కొనుటకు చాలమొత్తము కావలసి వచ్చును. ప్రస్తుతం జరుగుతున్న మత సంక్షోభము, జనాభా మార్పిడి వలన తూర్పు పంజాబ్ ఆర్థిక వ్యవస్థయే తారుమారుచున్నది. కొన్ని సంవత్సరముల వరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పెద్ద పోలీసు దళమును పోషించి రాష్ట్రములో శాంతిని కాపాడి, సరిహద్దు సంఘటనలు జరుగకుండా కాపాడ వలసియుండును. కాబట్టి తూర్పు పంజాబ్ లో ఖర్చు చాల పెరిగిపోతుంది. తూర్పు పంజాబ్ ఆదాయం మూడు కోట్ల రూపాయలనీ, వ్యయం 5 కోట్ల రూపాయలనీ అంచనా వేశారు. ఈ కొరతను కేంద్ర ప్రభుత్వమే భరించి, దేశము యొక్క సరిహద్దు రాష్ట్రమును కాపాడ వలసి యున్నది.

గ్రంథ స్వీకారము

శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతము - బ్రాహ్మణ నక్క-పర్వము. ప్రథమాశ్వాసము.

ఇది సామెత్తూ వేదవ్యాసమునాని తెల్పునలో సచ్చాస్త్రుగారి ముఖతః ప్రచురింపించింది. సంపాదకులు సచ్చాస్త్రుగారి దుగ్గిరాల రాఘవచంద్రయ్య సచ్చాస్త్రుగారు. ప్రకాశకులు: సచ్చాస్త్రుగారి శ్రీమం దెబవాడ. వెల 0-10-0.

మూడువందల యోగాలు

(Three Hundred Important combinations)

రచయిత : బి. వి. రామకృష్ణ సంపుటవలన కలిగే వివిధయోగాలు, యోగాలు ఎల్లావెప్పవలసింది, సుయోగముగోగా లేవేవో ఇ వన్నీ చేక్కొని, స్వానుభవంలోని జాతక, చక్రాల ఉదాహరణలతో చర్చించిన జ్యోతిషగ్రంథము. ప్రకాశకులు : రామచంద్రమఠము, పి. బి. మల్లేశ్వరం, బంగళూరు, వెల రూ. 4-8-0.

శ్రీ కృష్ణభూషణము

శ్రీకృష్ణ విరాచి చరిత్రను వస్తువుగా గొన్న పద్య కావ్యము. రచయిత విద్వాంస డి. శ్రీనివాసశర్మ. ప్రచురణ: దేశికవితా మంసలి, బెజవాడ. వెల 1-4-0.

నౌకా చరిత్రము

(సంస్కృతము), త్యాగరాజస్వామి రచించిన నౌకా చరిత్ర మను హరికథకు వేంకట సూరి సంస్కృతానువాదము. మధుర, సౌరాష్ట్రాధికారిచే ప్రచురించబడినది. వెల 0.12-0.

కాశ్మీర్ సంస్థాన చరిత్ర

జమ్మూ-కాశ్మీర్ అనే ప్రదేశము ఉత్తర ఆంధ్ర కను 32 భాగం మొదలు 87 భాగం వరకున్న తూర్పుబరేఖలు 78 భాగం వరకు 80 భాగంవరకు మధ్యనుండి. ఈ ప్రదేశము అంతా పర్వతప్రాంతమే కాబట్టి సరిహద్దు ప్రాంతాలలో మాత్రము సమానమట్టులో ఉన్న భూమి అక్కడ కనిపిస్తూ ఉంటుంది. ఈ ప్రదేశము పర్వత పంపులమధ్యను లాల్ తరమైన లోయలున్న ఆ లోయలలో ప్రపంచ కానిక అంతటిన్నీ రమణీయము అయిన పరస్పరము ఉన్నవి ఈ కాశ్మీరు సంస్థాన భూభాగాన్ని వైశిష్టిక నిర్మాణములను బట్టి మూడు భాగాలుగా విభాగించవచ్చును. ఎవరభాగము సింధునదితోనూ దాని ఉపనదులతోనూ ఉన్నది. సింధునది ఈ ప్రదేశములో పుట్టింది. మధ్యభాగములో చీలంపడి కిందకొంగనదులుఉన్నవి. ఈ రెండునదుల జన్మప్రదేశము ఇది. ఇక దిగువను అనగా దక్షిణపుదిక్కున భూమి పడుముగా పల్లవపుగా పర్వతశ్రేణుల వరకున్నా ఉంది. మొత్తము ప్రదేశము అంతా హిమవత్సరపర్వతశ్రేణులలో ఉంది. ఈ ప్రదేశము విస్తీర్ణము 84471 చతురపుమైళ్ళు.

ఈ రాజ్యము వంశాలు సమతల మైదానములను ఉత్తరాన ఉన్న పర్వతశ్రేణులలో ఆరంభము అయి ఉత్తరాన అర్ధము వరకు పర్వతముగా ఉన్న కరకరోమ్ శ్రేణులవరకున్నా వ్యాపించి ఉంది. ఈ కాశ్మీరు ఉత్తర సరిహద్దు న మూడు సామ్రాజ్యాలు కలిసిపోయినా ఉంది. ఉత్తర హిందూ స్థాన పురాణములను అన్నిటికి ఈ కాశ్మీరురాజ్యము పుట్టినిల్లు. ఈ రాజ్యములో 36, 45, 243 జనము నివసిస్తూ ఉన్నార.

ఈ రాజ్యాన్ని గురించి అనేకమంది మహాకవులున్నా చరిత్రకారులున్నా చాలా ప్రాచీనకాలమునుంచి వాస్తవమయిన విషయాలను తెల్పాడు ఉన్నాడు. 1586 వ సంవత్సరములో ఢిల్లీ వీరిన ఆక్రమించుకొని ఈ రాజ్యాన్ని మొగలు సామ్రాజ్యములో కలుపుకొన్నాడు. ఈ రాజ్యానికి శ్రీనగరము అనేది ముఖ్యపట్టణము. ఈ పట్టణాన్ని ప్రాచీనకాలములో ప్రవరపురము అనే వ్యవహరించేవారు. ఈ ప్రదేశములో హిందూరాజులు నిర్మించిన అనేక రమణీయ సౌందరాలు ఉండేవనీ, 14వ శతాబ్దములో ముగ్లులు దండయాత్రలు సాగించిన రోజులలో ఆసాధములన్నీ ధ్వంసము అయిపోయినవనీ చరిత్రకారుల అభిప్రాయము. నిశ్చయముగా ఈ ప్రాంతాన్ని పరిపాలించిన కాలములో ఈ ప్రాంతీయులందరినీ ఇస్లామ్ మతములో కలిపివేసి నాడు.

ఈ ప్రదేశాన్ని మహామణియము చేయడానికి జహాంగీరు చాలా పాటుపడ్డాడు. ఔరంగజేబ్ పరిపాలనము ఆయిపోయిన తరువాత యారాజ్యములో అరాజకము ఆరంభమయింది. 18వ శతాబ్దము మధ్య కాలములో ఈ కాశ్మీరుకు మొగలునుబాదర్ గా ఉన్నవాడే స్వాతంత్ర్యాన్ని ప్రకటించినాడు. ఆతరువాత ఆఫ్ఘనుల ధాకకు ఈ ప్రదేశము చాలా బాధలను అనుభవించింది. 1819లో మహారాజా రంజిత్ సింగ్ ఈ ప్రదేశమును దాక్ తన సిక్కు సేనలను కంపించినాడు. సిక్కు రాజ్యస్థాపనము అయినతరువాత ఈ కాశ్మీరు ప్రజలు సుఖము అనుభవించసాగినారు. ఇప్పుడు కాశ్మీరు సంస్థానాధీశుడుగా ఉన్న గులాబ్ సింగ్ పూర్వము జమ్మూసంస్థానము రాజవంశీకుడు. ఆ కాలములో ఆజమ్మూరా జరంభియుడు మహారాజా రంజిత్ సింగ్ కొలువులో లాహోర్ లో పనిచేసి మెప్పించినందుకల్ల రంజిత్ సింగ్ ఆతనిని జమ్మూ సంస్థానాధీశుడిగా 1820 సంవత్సరములో చేసినాడు. ఆతరువాత బ్రిటిషువారికిన్ని సిక్కులకున్నా జరిగిన యుద్ధాలలో జమ్మూసంస్థానాధీశుడు ఏ పాతా చేరకుండా కేటెనడగా ఉండిపోయాడు.

తరువాత 1846 బ్రిటిషు కింగ్ డొమినియన్ లనున్న మధ్యకర్తగా పరిపాలనాను. బ్రిటిషువారు ఆరువ సంవత్సరాల పనిచేసినందుకు కాశ్మీరురాజ్యాన్ని ఇ.కా.కొన్ని ప్రదేశాలను సునికకాంతిలో పరిపాలనను వాసింకేటందుకు జమ్మూసంస్థానాధీశునికి ఇచ్చివేసినారు. ఆరువ సంవత్సరముల రాజారణవీర్య స్థిరాచర్యప్రాయము, హిందూరాజుగా కాశ్మీరు రాజ్యాన్ని 1857 మొదలు 1885 వరకున్నా పరిపాలించినాడు. ఈయన బ్రిటిషువారికి ముఖ్య మిత్రుడుగా ఉంటూ ఉండేవాడు. ఈయన తరువాత ఈయన భూమి మహారాజా ప్రతాపసింహ 1925 వ.కా.కాశ్మీరు జమ్మూ రాజ్యాన్ని పరిపాలించినాడు. ఈయన తరువాత ఈయన క్రీ.పూ.రాజా నారి సింగ్ బహదూరు సంస్థానాధీశుడు అయినాడు. ఇదివరకటి మహారాజా కాలములోనే అనగా 1925 వ పూర్వమే భూమి అమర కపువర్తిలో పెద్దపూర్వము కలగచేసి నాడు. కిందటి మహారాజా పరిపాలనము ఆరంభించగానే రాజ్యాంగ నిర్వహణానికి ఒక కార్యనిర్వాహకవర్గాన్ని ఏర్పాటుచేసి ఆ కార్యనిర్వాహకవర్గానికి మహారాజా అధ్యక్షుడుగా ఉంటూ రాజ్యాంగ నిర్వహణను చేసినాడు. అయితే 1905 లో ఆ కార్య నిర్వాహకవర్గాన్ని రద్దుచేసి వేసి ప్రధానమంత్రి సహాయముతోనూ ఇంకా ఇతరకాలపు మంత్రిమండలిని ఆయా మంత్రిుల సాయముతోనూ మహారాజా రాజ్యాంగ నిర్వహణ పూనుకొన్నాడు. ఈ విధముగా 1922 జనవరి మాసమువరకున్నా జరిగినతరువాత మహారాజా తిరిగి రాజ్యాంగనిధానములో కొన్ని మార్పులనుచేసి తిరిగి రాజ్యాంగ కార్యనిర్వాహకవర్గాన్ని ఏర్పాటు చేసినాడు.

కాశ్మీరు రాజ్యానికి బ్రిటిషు రెసిడెంటు శ్రీనగరులోనూ వంశాలులో ఉన్న సెయింట్ పాల్స్ ఉంటూ ఉండే వాడు. జిల్ బిల్ లో పాలిటిక్స్ ఏజెంట్ ఉంటూ ఉండేవాడు. కాశ్మీరు రాజ్యమునందా ఇ.కా.కా.మధ్య ఆసియా కంటింటిలో వరకాస్యపార విషయాలను అన్నిటిని పరిశీలించడానికి బ్రిటిషు అధికారి ఒకడు లేక అనేక ప్రదేశములో ఉంటూ ఉండేవాడు. డోగ్రాలు (నగర యుద్ధము - వీరు హిందువులు ముస్లిములు ఉభయమున్నా) చాలాసమస్యలనుబాధ కాశ్మీరుకు 8800 వరకున్నా ఉన్నాడు. వీరే కానందా ఇండియా ఆర్మీలో అనేక వేల మంది డోగ్రాలు పనిచేస్తూ ఉండేవారు. ఈ సంస్థానాధీశులలో వీరి ఏమీ లేదు. జాగీర్ వల్ల ను యింకా ఇతర గాలదులకల్లగా ఈ సంస్థానానికి సాలీనా ఆదాయము 2,70,00,000 రూపాయలు ఈ ఆదాయము ముఖ్యముగా భూమిశిస్తువల్లనూ, ఆవవులవల్లనూ, సుంకాలవల్లనూ ఇంకా పట్టుపరిశ్రమలవల్లనూ వస్తూవుంది. ఈ సంస్థానానికి నిలవజల్లు ఉంది. దణము ఏమీలేదు. ఈ ప్రదేశములో ముఖ్యమైన వృత్తి చేర్యము. భూజీవనము. వరిధాన్యము, మొక్కజొన్నలు, గోధుమలు యిక్కడ విరివిగా సాగుచేస్తారు. నూనెగింజలున్నా సాగుచేస్తారు. బార్లీ, పత్తి, వంకరుపువ్వు, పొగాకు, బాదంకాయలు, ఇంజులు మొదలైనవన్నీ పంటలు అవుతూ ఉన్నవి. ఇక్కడ పర్వతశ్రేణులలో ఉన్న పండ్ల రోట్లులో చేరీకాయలున్నా, ఆపికోపండ్లున్నా బాగా కాస్తా ఉంటవి. ఈరెంటినీ ఇక్కడనుంచి విరివిగా ఎగుమతి చేస్తూవుంటారు. ఈ సంస్థానానికి చాలా

దేవులు ఉన్నవి. అవన్నీ నామమాత్రమే అయినవి. దేవదారు, నీలమైక్ మొదలైనవి ఆతిలాభప్రసమైన కర్రబాతులు ఈ ఆదవులలో అత్యంతా ఉన్నవి. ఈ రాజ్యములో బాస్య యిల్, బొస్, షేల్ ర్వుడున్నా, కపోరైన్, సుత్తురాగము (శుక్) రాగి మొదలైన ఖనిజములు దొరుకుతనవి ఇటీవలే కనిపెట్టినారు. బర్మిస్తాన్ లోనూ జిల్ బిల్ లోనూ చాలా గాఢములు ఉన్నట్టున్నా తెలుస్తున్నాడు. కాశ్మీర్ పట్టణప్రముఖ జగన్మొహమ్మదు అయింది. ఒకట ప్రాచీన కాలము నుంచి పట్టునస్తాగిలు ఇక్కడ తయారు అవుతూ ఉన్నవి. ఇక కాశ్మీర్ ఉన్నా పెద్దప్రతి ప్రముఖ గుడిచి చెక్కనడకలతోనూ ఇతరాలతోనూ కాశ్మీర్ కాలంకాల జగన్మొహమ్మదులు అయినవి. ఈ రాజ్యములో రవాణా సౌకర్యము లోపలు రవాదారులు తయారాకి చాలా జాటుపడినారు. జమ్మూశేతోపుర్ రైలు మార్గము ఒక్కటే ఈ రాజ్యములో ఉంది. పర్వత ప్రదేశము అయినందువల రైలువారులకు తయరానికి సాధ్యముకాక పోయింది. 1904 నుంచి చీలము మొదలుకొన వరకు గ్రామీణులు కట్టించిన రాకపోకలను విలుఅయ్యేట్టుగా అనేక కాలములు వేసినారు. ఇటీవలే భారత ప్రభుత్వము తెలిసో సరిలో ఈ ప్రదేశములో తెలిసో సరియవకలికి చేసి, శ్రీనగరు అయిదు మైళ్ళు దూరములో విమానాశ్రయ స్థాపనను చక్కనిది నిర్మించినారు. చీలమునదినుంచి ఎత్తైన నీటిని తీసి దోగానికి ఉపయోగిస్తున్నారు. 1931 వ సంవత్సరపు జనాభా లెక్కల ప్రకారము నగర ప్రాంతముల తెలిసిన వారు 1,23,800 మంది ఉన్నారు. వీరిలో స్త్రీలు 9000 ఉన్నారు. అంతే చదవనూ చ్ఛాయనూ తెలిసినవారు నూటికి నల్గురు. 1929 నుంచి మున్సిపల్ పట్టణాలలో ప్రాథమికవిద్య నిర్వహణ చేసినారు.

ఇప్పుడు నాగెనులు ఎంత శుభ్రముగాను ప్రకాశముగాను యున్నారో చూడు!

అవును - అదేందుచేతనంటే నేను సన్ లైట్ ను ఉపయోగించుటకు మొదలుపెట్టాను!

సన్ లైటు సబ్బుతో సురక్షితమైనట్టుకు బట్టలు ఇదివరకుంటే రెట్టగాను ప్రశామముగాను లగుచున్నాను. ఈ సబ్బుయొక్క సమృద్ధిమైన సురుగు చ్చలో ప్రవేశించి బాదురులగనే బిత్తముగా ముతకమైన వాగుములనుండినాను నుడిచివేయవచ్చు.

సన్ లైట్ సబ్బు మింట్టులకు ప్రాత్రసువాసనను చేకూర్చును. మరియు అది మీ చేతులనుబాదమందినది.

సన్ లైట్ సబ్బు

S. 90-178 TL

LEVER BROTHERS (INDIA) LIMITED

ఆంధ్ర రాత్రియ రాజకీయాలు

(7-వ పేజీ తరువాయి)

విక్రయ రాజ్య సమితి రాజకీయ సంఘం బాల్కన్ రాజ్యాల పరిస్థితి—ముఖ్యంగా గ్రీసు అంతర్గతాన్ని—విచారణ చేసే నిమిత్తం ఒక ప్రత్యేక సంఘాన్ని నియమించింది. సోవియట్ రష్యా ఎంత ప్రతిఘటించినప్పటికీ ఆమె రికా చేసిన ఈ ప్రతిపాదన చివరకు వెళ్ళింది. భారతదేశం, ఆరబ్ రాజ్యాలు, స్కాండినేవియన్ రాజ్యాలు ఈ తీర్మానంపై వోటుచేయలేదు. తీర్మానానికి అనుకూలంగా 40 వోట్లు, ప్రతికూలంగా ఆరువోట్లు వచ్చినవి. ఈ ప్రత్యేక సంఘంలో పాకిస్తాన్, ఆస్ట్రేలియా, బెజిల్, చైనా, ఫ్రాన్సు, మెక్సికో, హోలండు, బ్రెజిల్, అమెరికా లకు సభ్యత్వం వచ్చింది. రష్యా పోలండులకు కూడా సభ్యత్వం ఇచ్చారు గాని తీర్మానాన్ని ప్రతిఘటించిన ఈ రెండుదేశాలు సభ్యులుగా వుండడానికి నిరాకరించినవి. గ్రీసులో అంతర్గతంగా ఆనాటికానాడు ఉద్భవించిన పరిణామిస్తున్నప్పటికీ, ప్రభుత్వం సాహసోపేతంగా ప్రతిఘటించి నిలవగలుగుతున్నది. గ్రీసు గొరిల్లా లకు సహాయపడుతున్న కమ్యూనిస్టులను చాలా మందిని ప్రభుత్వం ఉరితీసి వేస్తున్నది. ఈ బాల్కన్ రాజ్యవిచారణ సంఘం గ్రీసులో శాంతిస్థాపనకు ఎంతవరకు దోహదం చేయగలుగుతుందో చూడాలి.

* * *

బాల్కన్ రాజ్యాల విచారణ సంఘాన్ని నియమించిన తర్వాత, విక్రయరాజ్య సమితి రాజకీయ సంఘం యుద్ధప్రచారంచేస్తున్న వ్యక్తులను, ప్రత్యేక కలను తీవ్రంగా వ్యతిరేకించడం అవసరమని సోవియట్ ప్రతినిధి విమన్ స్క్రీ తెచ్చిన ప్రతిపాదనపై చర్చ సాగిస్తున్నది. సోవియట్ రష్యా ప్రతిపాదనను ఆమోదించినట్లయితే ప్రతిరాజ్యంలోనూ కేవలం తీవ్రమైన నిర్బంధాలతో పోలీసు రాజ్యాన్ని స్థాపించడమే ఆవుతుందనీ, వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యం గాని, వాక్ స్వాతంత్ర్యంగానీ, పత్రికా స్వాతంత్ర్యంగానీ వుండనీ, కాబట్టి ఈ ప్రతిపాదన ఏ మాత్రం వాంఛనీయమైనది కాదనీ, అమెరికా, ఆస్ట్రేలియా, మొదలయిన దేశాలు గట్టిగా వాదిస్తున్నవి. గ్రీసుమంచి విడత సేవలన్నీ ఖాళీ చేయడం అవసరమని పోలిష్ ప్రతినిధి ప్రతిపాదించిన తీర్మానానికి ఏగతీ పట్టేదో, రష్యా చేసిన ఈ తీర్మానానికి చివరకు అక్షేపం వస్తుంది. లోలోపల విపరీతమైన ఆయుధ బల నిర్మాణంతో యుద్ధ సన్నాహం చేయవచ్చు గాని, నిజపరిస్థితి బయటపెట్ట కూడదని వాదించడంలో రష్యా ఉద్దేశమేమిటో రష్యాకే తెలియాలి. యుద్ధ సన్నాహాలు జరిగినంత కాలం యుద్ధప్రచారమా సాధారణంగా సాగక తప్పదు. దాన్ని ఆరికట్టడం, సత్యాన్ని కప్పిపుచ్చడమే అవుతుంది.

* * *

పర్షియా-రష్యా పెట్రోల్ సమస్య మీద పర్షియా కాసన సభలో ప్రధాని ఖువాం నుల్లానే ఒక ప్రకటన చేశాడు. ఏ పరిస్థితులలో సోవియట్ ప్రభుత్వంతో తాను ఒక బహుపక్షిక చేసు కొన్నదీ, ఏ విధంగా పర్షియానుంచి సోవియట్ సేవల ఉపసంహారాన్ని సాధించ గలిగిందో సవిస్తరంగా కాసన సభ్యులకు తెలియజేశాడు. తాను చేసుకొన్న బహుపక్షికను ధృవపరచ వలసిందని గాని, నిరాకరించ వలసిందని గాని ఖువాం నుల్లానే ఆ ప్రకటనలో సిఫార్సు చేయలేదు. ప్రధాని ప్రకటన పూర్తి కాగానే కాసన సభ్యులలో ఆధిక సంఖ్యాకులు ఆ బహుపక్షికను తోసి వేశారు. ఉత్తర పర్షియాలోని పెట్రోల్ బావుల విషయంలో రష్యాతో వున్న సంప్రదింపులు జరిపి కొత్త బహుపక్షిక చేసుకోవడం అవసరమని మజ్లీస్ నిర్ణయించింది. ఇంగ్లండుతో వున్న పెట్రోల్ బహుపక్షికను కూడా దీనితోపాటు పునరాలోచన చేయడానికి కాసన సభలో కొత్త బిల్లు నాకదాన్ని ప్రవేశపెట్ట బుచ్చినట్లు స్పష్టమవుతుంది.

మొత్తం మీద పర్షియా కాసన సభ నిర్ణయం సోవియట్ రష్యా కంటకు కలలకు గొడ్డలి పెట్టు అనే చెప్పాలి. ఇక రష్యా ప్రభుత్వం ఏ విధానాన్ని అనుసరిస్తుందన్నదే ప్రశ్న.

అమెరికాను రాష్ట్రాన్ని తాము ఆక్రమించి వున్నప్పుడు, అక్కడ పెట్రోల్ బావులు తవ్వడానికి ఏమైనా కిలుంటుందేమో నని రష్యాలు ఒక తాపత్రయ పడ్డారు గాని, అదేమీ లాభంలేక పోయింది. 1915 మేలో అమెరికాను జాబ్బునుంచి ఖాళీ చేయడానికి పూర్వం చాలావోట్లు తవ్వించిన చూశారు. వృథా ప్రయాస అయింది. పర్షియా పెట్రోల్ కోసం ఇంత తాపత్రయ పడే రష్యాకు ఇక ఏమి చేస్తాలో?

ద్వితీయ ప్రపంచ సంగ్రామం ముగియడం జరుగుతుండగా పరియా ప్రభుత్వం రష్యావద్ద 11 టన్నుల బంగారాన్ని ధయపడి దాచుకున్నది. పెట్రోల్ విషయంలో కలిగిన తీవ్ర ఆకాంక్షల కారణంగా ఈ బంగారాన్ని, రష్యా పర్షియాకు తిరిగి ఇవ్వడానికి నిరాకరిస్తుండేదానిని పర్షియా భయపడుతున్నది. బంగారం వాపసు చేయడం మాట అలా వుండగా, పర్షియా పరిపాధు లో రష్యా సేవలు ఇప్పటికప్పుడే అక్కడక్కడ చిన్న చిన్న సంస్థలకు ఉపక్రమించినట్లు ధృవపడని వార్తలు వస్తున్నవి. పర్షియా స్వాతంత్ర్యానికి ఎట్టి భంగమూ రానివ్వమని హామీ ఇచ్చిన అమెరికా ఏ విధంగా సహాయ పడుతుందో చూడాలి.

* * *

మంచూరియాలో చైనా కమ్యూనిస్టు సేనలకు మధ్య యుద్ధం విజృంభించి సాగుతున్నది. ఈ మధ్య మాన్చూర్ చాంగ్-కై-షేక్ కొన్ని

చాంగ్ కై షేక్

సార్లు పీ పీ ఎం గ్ స గ రా ని కి జేర్చి యుద్ధ పూర్వకమనలో స్వయంగా పాల్గొన్నాడు. ఇవచ్చుటకీ కమ్యూనిస్టు సేనలకే వైద్యులుగా వున్నట్లు వార్తలు వస్తున్నవి. మంచూరియా మొత్తంలో నూరింటి 90 వంతులు కమ్యూనిస్టుల ఆక్రమణకిందనే వున్నది. హోంకోంగ్ 90 మైళ్ళు ఆక్రమణకు వున్నా అనే వట్టణం కమ్యూనిస్టుల పశ్చాత్తాపం, మంచూరియా రాజధాని చాంగ్-చుక్కు ఈ రోజు 50 మైళ్ళలో కమ్యూనిస్టు బాలు వున్నవని నిన్ను మొన్నటి వార్తలు తెలుపుతున్నవి. యాంగ్ త్సీనదీని చాట దానికి కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం జరుగుతున్నది. జపాన్ దురాక్రమణుడు దాదాపు తొమ్మిది సంవత్సరాలు స్వయంతృప్తితో ప్రతిఘటించి విజయం సాధించిన చైనా, సేను కమ్యూనిస్టు ప్రతిఘటనను తుడుపుట్టించలేకపోతున్నది. మార్చిలో చాంగ్ కై షేక్ చెప్పినట్లు జపాన్ సేనలు సాగించిన దురాక్రమణ చర్మవ్యాధిలాంటిది; దాన్ని ఏదో విధంగా నివారించగలిగారు; ఆంతరంగికంగా ఏర్పడిన కమ్యూనిస్టు ప్రతిఘటన నుండే జయి లాంటిది; ఇది అంత ముఖ్యంగా నివారణ అయ్యేదేకాదు.

* * *

అమెరికా ప్రభుత్వం చైనా ఆంతర్యక్ష పరిస్థితిని పరిశీలించడానికి, రాయబారం తర్వాత రాయబారాన్ని పంపించడమేగాని, సత్యం సహాయానికి దోహదంచేసినట్లు కనబడదు. రాయబార సభ్యులు అందజేసే నివేదికలోనే కాం

వేడిమేయర్

పారణం జరుగుతున్నది. ట్రూమన్ ప్రత్యేక ప్రతినిధి జనరల్ వేడిమేయర్ చైనాలో పర్యటన చేసి ప్రనివేదికను అందజేశాడు. ఈ నివేదికాంతా లేమిటో ప్రపంచానికి స్పష్టంగా, పూర్తిగా తెలియవు. దీన్ని ప్రకటించమకూడాలేదు.

అమెరికా సైన్యశాఖ ఉపసంఘానికి చెందిన కాసనసభ్యులు ఎడ్వర్డ్ హెబెర్ట్, విలియం హెన్ ఇటీవల చైనాలో పర్యటించేసి, ఆయుధ పరికరాలను సత్వరమే సవ్యయి చేయకపోతే 1948 జనవరి 1-న జేదినాటికి చైనా ప్రభుత్వ సేనలు కమ్యూనిస్టు విజృంభణకు దాహసా మన వలసి వస్తుందిమనూ అని హెచ్చరిక చేస్తున్నారని. అమెరికా సహాయం సకాలంలో అందక పోవడమే ప్రభుత్వ పరాజయానికి కారణభూతమవుతుందని చాంగ్ కై షేక్ అభిప్రాయం వదులుతున్నట్లు కూడా వీరు అంటున్నారు. అమెరికా వివాసమేసాలు టెక్సాస్ పెట్టడం హునిజేసి తగిన సహాయం చేస్తేనే చైనాకు ఈ ప్రమాదం తప్పకుండా. చైనాలో కమ్యూనిస్టు విజయం ఒక్క చైనాకే కాక, ఆసియా ఖండమంతటికీ ప్రమాదం!

* * *

మలయా ద్వీపకల్పంలో కూడా మిగతా ప్రాంతాలంత రాజ్యాలతోపాటు స్వాతంత్ర్య బావుల ప్రజ్వలిల్లుతున్నది. ఇండియా, పర్షియా, సింహళ రాజ్యాంగ సంస్థలనుసంపూర్ణ స్వారంత్వాధికార దత్తతతో పరిష్కరించిన, పరిష్కరిస్తున్న బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం, మలయా విషయంలో ఒక అతుకుల బొంత రాజ్యాంగాన్ని ప్రకటించింది. ఈ రాజ్యాంగ సంస్థలు 1948 లో అమలులోకి రాబోతున్నవి.

మలయా ప్రజలు ఈ రాజ్యాంగ సంస్థలకు పట్ల తమ ప్రాతికూల్యాన్ని తెలుపుతూ, మొన్న 20-న జేదిన ద్వీపకల్ప మంతటా (సింగపూర్ లో కూడా) బ్రహ్మాండమైన హవాల్ జరిపారు. రాకపోక సౌకర్యాలన్నీ ఎక్కడికి వక్కనడంబించి పోయినవి. మలయా యూనియన్ కు బ్రిటిష్ గవర్నర్ సర్ ఎడ్వర్డ్ కెంబ్, ఇచ్చిన దానితో తృప్తి పడం దని గత మాసంలో నిత బోధించాడు.

ఇండి-చైనా, ఇండి-సింహళ సమస్యల లాంటిదే మలయాసమస్య కూడా అనీ, రాజ్యాంగ పరిపక్తు ద్వారా చూస్తూ రాజ్యాంగ రచనను సాగించే అవకాశం తమకు ఇవ్వాలనీ, తాము కోరేది సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమనీ మలయా ప్రజలు కోరుతున్నారు. మలయా ఇండియన్ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు సర్గార్ బుద్ధ సింగ్ బ్రిటిష్ వారికి ఇదే మాదిరి హెచ్చరిక చేశాడు. మొన్న జరిగిన ప్రదర్శనలలో చైనా వారు, భారతీయులు కూడా సహానమైన ఉత్సాహంతో పాల్గొన్నారు. ఆసియా ఖండంలో కొంతభాగం అస్వంత్రంగా, మరి కొంతభాగం స్వంత్రంగా వుండడానికి వ్యతిరేక, శ్వేతజాతి ఆధిపత్యాన్ని వలస ప్రజలు అంగీకరించరనీ బ్రిటిష్ వారు తెలుసుకొని కూడా మలయా విషయంలో ఈ అవకతవక విధానాన్ని అనుసరిస్తున్నారు. మిగతా ఆసియా రాజ్యాలతోపాటు మలయాకూడా సర్వస్వతంత్రమైన నాడే ఆసియాలో శాంతి స్థాపన సాధ్యమవుతుంది.

ఆంధ్రవాజ్మయ చరిత్ర

కర్త: కళాప్రపూర్ణ కీ. శే.

కాళీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు సరికొత్తపద్ధతిని, సంగ్రహరూపంలో నడచిన సమగ్రమూడు. వెద్యేండ్ల వాఙ్మయ చరిత్రకూ విశుద్ధదగ్ధం. పాఠాచరిత్ర నన్నిటిని అవలోడనచే, సరిగా సమన్వయించి క్రోడీకరించిన సిలయిన చరిత్ర. కాసనలలోనూ వాటిలోనూ అవ్యక్తస్వరూపంలో ఉండిఉండి, నన్నయ ధర్మదా అని ఒక్క ఊపున దివ్యాకారంతో వైబు, నానాటికి నవనవో జ్వలంగా వికసించిన ము వాఙ్మయం పోయిన పలుపోకడలను పోడిమితో చూపెట్టబాలిన ఉత్తమోత్తమ గ్రంథము వెల రూపాయలు 2.

తపాలాఖర్చు 0-6-0.

ఆంధ్రగ్రంథమాల, తపాలాపెట్టె 212, మద్రాసు.

కురువు బాధతో పొక్కిన పాదాలు శీఘ్రంగా నయమై తేలికయిచ్చినవి

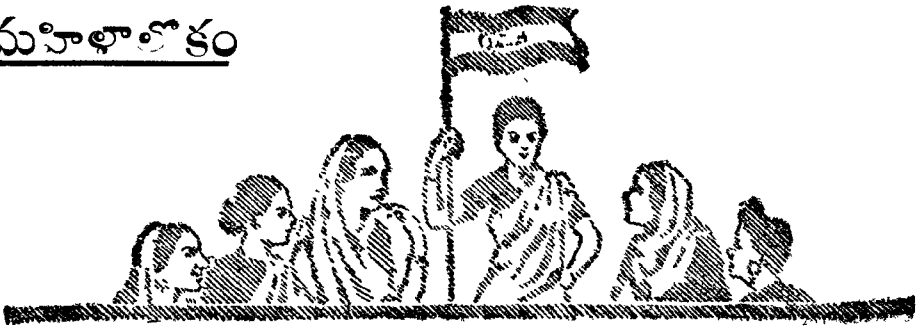

జాంబక్ ఆయింటుమెంటు వేసకువేలమందికి పాదాలబాధ పోగొట్టింది. దీనిలోని పుష్టచేసిన మూలికల తైలములు బాధను పోగొట్టి, వాపును తగ్గించును. పగుళ్లు, పొక్కులు, కురుపుల మీద జాంబక్ రాస్తే అది వాటిని చీము పట్టకుండ నివారించి శీఘ్రంగా మాన్పును. చర్మసంబంధమైన గాయములకు, వ్యాధులకు మెటిమలు, దద్దుర్లు, యెగ్గివా, కాళ్ళు, పాదాల కురుపులు మొదలైనవాటికి జాంబక్ అమాఘమైన చికిత్స.

Zam-Buk

ప్రపంచఖ్యాతిగాంచిన మూలికలతైలము. ఇందులోజంతువులక్రొత్తులేదని గ్యావరంటీయవ్వబడినది. ఏబిల్లు: దాదా అండ్ కంపెనీ, వైనియప్పనాయక్ వీధి, పి.టి. మద్రాసు.

మహిళా లోకం

పూర్వగాథలు :

రాణి భవాని

శ్రీమతి చిల్లరిగె స్వరాజ్యలక్ష్మి

ఇప్పటికి రెండువందల సంవత్సరముల క్రిందటి ముచ్చట అయినా ఆనాడుగూడా ఈనాటి లాగే భారతదేశపు భవిష్యత్తు చాలా చిక్కాకు గానే ఉన్న పరిస్థితులు కనుకనే ఇప్పుడు వాటిని మరొకమారు స్మరించవలసిన అవసరం వచ్చినది. ఆనాడు బంగాళాదేశమున పరిపాలిస్తున్న అలీ వర్దిఖానురాజ్యం అంతమయినది. అనంతరం సురాజ్దౌలా ప్రభు వయినాడు. కాని రాజ్యం పైకి గంభీరంగా ఉన్నా లోలోపల కుళ్ళుకొని వస్తున్నది. ఎంతోకాలం నిలిచేసితిలో లేదని అందరికీ స్పష్టమయిపోయినది. కాని తరవాత అధికారం చెలాయించేనా రెవరనే ప్రశ్న అందరినీ కలవర పెట్టుచున్నది. అప్పటికి రాజకీయరంగంలో పాల్గొన్న ప్రధాన పాత్ర లారుగురు. 1. కృష్ణగిరిరాజు, రాజాకృష్ణ, చంద్ర, 2. డాక్టరప్రభురాజారాజవల్లభ, 3. పాట్నారాజవల్లభ, 4. నాతూరురాజప్రభురాజు రాణిభవాని, 5. జగన్నేట్ అనే కోటిశ్వరుడు, పెద్ద మహాకారు, 6. సురాజ్దౌలాగారి పెద్ద సేనాని మీర్జాఫరు. ఈ మీర్జాఫర్ అప్పట్లో మహాద్రోహముచేసి, ఏ పరతులకైనా లోబడి, ఎవరి సాయమువలననైనాసరే అసలు నవాబును గూలద్రోసి తనే నవాబుకావలెనని ఉద్విగ్ధులగు చున్నవాడు. ఇప్పట్లాగే అప్పుడు గూడా బ్రహ్మాండమయిన గూడుపురాణీలు జరిగినవి. అందులో 1, 2 అయినా మనమిప్పుడు చర్చించ వలసిన అవసరం వచ్చినది.

రాణి భవాని

ఈమె భర్త రమాకాంతుడు పరమదుర్మార్గుడు; నైతికంగా పరమనిచుడు; పెద్దలు ఎవరేమిధంగా చివాట్లుపెట్టినా మాకలేసినా లక్ష్య చెట్టలేదు. రాణి భవాని ఏప్తినా, మొత్తుకున్నా, బతిమాలినాకూడా లాభం లేకపోయినది. నాతూరురాజ్యం సామాన్యమయినది కాదు. ఇంచుమించుగా స్కాట్లాండుదేశమంత రాజ్యం. రాజు ఒక కోటి ఏళ్ళయిలక్షలు, కట్టవలసిన కప్పు ఏభయరెండులక్షలు. రౌతులు, యుద్ధ భటులు ఏభయవేల సైన్యం. ఇంత ఉన్నప్పటికీ రాజు వట్టి కునిష్టివధన అయిపోయినందున కోత పడి, ప్రజలు వాని నిసింహాసనం మీంచి జుట్టు పట్టుకొని ఈ ద్వైవారం. ఆ ఉద్రేక సమయంలో ప్రాంతాధికారం రాజు రాణికూడా కోటవిడిచి పారిపోయి జగన్నేట్ ఇంట్లో తలదాచుకున్నారు. కాస్త చల్లబడ నిచ్చి రాణి భవాని చాలా చాకచక్యంగా పనిచేసుకొచ్చింది. అటుపైనుంచి రాజ్యభారం, తాను వహించి పరిపాలన చేస్తానని ప్రజలకు నమ్మకం కలిగించింది. ఆ ప్రకారంగా నవాబు తాబేదార్ల సాయంవల్ల నవాబుచేతగూడ బిప్పించి ఘర్జానా పొందినది. “ఉదితోత్సాహముతోడ నేలగల రి యుర్వికా ప్రతిష్ఠించుచో” అను వాక్యము నక్షరాలా ఋజువుచేసిన రాజకీయవేత్తలైన శ్రీ రత్నములలో యీమె యొకతే. పాత దివాను, దయారామును పిలిపించి దివాన్ గిరి నిచ్చి, నామకా భర్తను గద్దెనెక్కించి రాజ్యంపై మంతయు నడిపించి, రాజ్యభారమంతయు తానే వహించి అమాల్వాబాయివలెనే ప్రజా మోడరనుగా రాజ్య మేలుచుండెను.

ఎందుచేతనోకాని భగవంతుడు వెతకి వెతకి సజ్జనులనే కష్టముల పాలు చేయుచుండును. రాణి భవాని భర్త కాలముచేసెను. అప్పటి కామె

వయస్సు ముప్పదిరెండు సంవత్సరములు. ఆమె కుమార్తె దుర్గ గతించిరి. ఆమె కుమార్తె, తార, భర్త గూడ గతించెను. భీరచిత్తాంగు రాణి భవాని ఈ కలాములు వేటికి లొంగలేదు. కత్తిచేత బట్టి భవానివలె యుద్ధము చేయగల కిరవనిత. శౌర్యధైర్యులకు తోడు ఆ రాణి గొప్ప రాణి కీయవేత్తయని చరిత్ర వేవిధముల జాటుచున్నది. రాజ్యప్రజలందఱును తన కన్నబిడ్డలవలె చూచుకొనుచు పరిపాలన చేయుచున్నందున ప్రజల మెను మాతృభావముతో గౌరవించుచుండిరి. సురాజ్దౌలా పేరట అతని రాజ్యములో రాజకీయోద్ద్యోగులు జరిగించుచున్న దౌష్ట్య దౌర్జన్యము ఆ యమామకునకు రవంతయైన తెలియుటలేదు. ఈ సమయమిది బంగాళా దేశములో తిరిగి హిందూరాజ్యమును స్థాపించుటకు అదను వచ్చినదని ఆమె చక్కగా గ్రహించెను. కాని ఈ హిందూ రాజులు వికమత్యములేక కుక్కలవలె తమలో తాము పోరాడుకొనుచుండిరి. వారిలో వారి కలహము లుకిసి వికమత్యమును పెంపొందించి బంగాళా దేశమున హిందూ రాజ్యము పునః ప్రతిష్ఠించుటకు బలమైన సైన్యము కావలెను అందుకు తరిఫీదు చేయవలెను. ఆ ప్రకారమామె సైన్యమును వృద్ధిచేసి క్రమశిక్షణలో నుంచెను.

రాణిభవాని భాగ్యవంతురా లనీ, ఆమె కుమార్తె తార బహుచక్రవర్తి దనీ, సురాజ్దౌలా క్రింది యువకులు వారిపై కన్ను వేసిరి. కుమార్తెతో సహా రాజ్యమును వశము చేయవలసినదని ఆమెక నవాబు తాకిడు వచ్చెను. ఈ దుర్విచయమునకు పండ్లూక గొట్టించెదనని ఆమె జవాబు చెప్పెను. రాణిభవాని సేనలు యుద్ధమునకు వెడలెను. రాణిసైన్యములకును సురాజ్దౌలా సైన్యములకును ఘోరయుద్ధము జరిగెను. క్రమముగా యుద్ధ శిక్షణము బడసిన రాణి యోధుల యెదుట దొడ్డి ఆశతోచేసిన సురాజ్దౌలా సైనికులు ఓడి పారిపోయిరి. రాణియోధులు వారి వెంట తరిమి అనేకులను పట్టుకొని హతమార్చిరి. నవాబుగారి యుద్ధపరికరములు, రాణిగారి భటుల వశమయ్యెను. పారిపోవుచున్న నవాబు సేనలను ఎక్కడి గ్రామములకక్కడే పట్టుకొని చితుక గొట్టిరి. గ్రామములే నవాబుగారి సైనికులను దోచుకొనిరి.

నవాబు సైనికుల నిఘోషించి నాశనముచేసిన పిదప రాణిభవాని మూర్తి దాబాదులో జగన్నేట్ ఇంటిలో రహస్యముగా కార్యసమాలోచన సభ జరిపించినది. ఆసభకు బంగాళములోని సామంత హిందూరాజుల నందరిని పిలిపించినది. వారిలో ముఖ్యులు ఆ సభకు హాజరైరి.

“నా సోదరులారా! హిందూ రమారాజ్య ధురంధరులారా! చూచితిరా, ఈ నవాబు చేసిన పని? నా రాజ్యమును, నా కుమార్తెను నవాబున కొప్పజెప్పి నన్ను పాముని కబురు పంపినాడు. చూడండి! ఓడిపోగరు! వానికొచ్చిన పాత్యేకాలము. దేవుడు నాలోనున్నాడు కనుక వాని సేనలను చితుకగొట్ట గలిగితిని. చావక మిగిలిన నవాబు సైనికులు చెట్టుకొకపట్టుయై పారిపోయిరి. వీరి సత్తువ ఇంతేనని నేలిపోయినది. ఈ సమయములో మీ రెవరైనా యావద్దంగాళా రాజ్య పాలనాధికారము వహించి మన హిందూ ప్రభుత్వము తిరిగి స్థాపించి రాజ్య మేలి న నెంతో బాగుండును గదా” అంది.

కృష్ణ చంద్రు “అమ్మా! మేమందరము మనస్సు కోరే దనే కాని, చిరకాలనుంచి తురక ప్రభుత్వము సాగుతూ వచ్చినందున మనకు నీరసము వచ్చినది. ఆత్మగౌరవము నశించిపోయినది. ఎవరైనా పైనించి దండెత్తి వస్తే ఎదుర్కొని పోరాడగల శక్తి మనలో లేదు. పోనీ మనలోమనకి వికమత్య మున్నదా అంటే అదీలేదు. ఒకరినిచూస్తే ఒకరికనూయ. కేవలం మత్సరగ్రస్తుల మయిపోయినాము. ఒకరు బాగుండిన ఒకరు చూచి ఓర్వలేము. “ఎప్పు ఎండకు ఎనుబోతు నీడకు”! ఒకరు ఏటికి దారితీస్తే ఒకరు కాటికి దారి తీస్తున్నారు. కాబట్టి మనలోఒక హిందూరాజును గద్దెక్కించామంటే అందుకు ఓర్వలేక సామంతరాజులంతా ఒకరిమీద నొకరు డికోవడం, దేశమంతా కల్లోలం కావడం సంభవిస్తుంది. ఊహారా యుద్ధాలే! ఈ సందడిలో వచ్చి పడతారు, మహారాష్ట్రీలు, వాళ్ళ సంగతి బాగా తెలిదు. గాని వాళ్ళు గద్దెగ్గా తన్నుకు పోతారు. సీమగుల్షి గూడా పీక్కుతింటారు. చాలా కాలంనుంచి తురకల క్రింద ఉండడంచేత వాళ్ళకి మనకి జట్టు కుదిరింది. కాబట్టి దుర్మార్గుడైన తురకను తీసిసి అంతకంటే మంచివాణ్ణి గద్దె ఎక్కించి వాడిక్రింద మనం రాజ్యాంగాలు సాగిస్తామంటే బాగుంటుందని నాఅభిప్రాయం. కనుక సురాజ్దౌలాను దింపి మీర్జాఫరును ఎక్కిద్దామంటాను.”

రాణి “సరేబానుంది. సురాజ్దౌలాను దింపుతారు మీర్జాఫరుని ఎక్కిస్తారు. నవాబుకా మీర్జాఫరుకూడా సురాజ్దౌలా లాగయితేనో?”

కృష్ణ “అదీ ఆలోచించాం. అందుకే ఇంగ్లీషువారి సాయంకూడా కోరాం. ఇంగ్లీషువారు కేవలం వర్తకులు, అయినా బలవంతులు లాభసాటికోసం ఎంతైనా దేవులడుతారు గాని రాజ్యా లేలడం వాళ్ళ ఉద్దేశ్యం కాదు. వాళ్ళకి రాజ్యకాంక్ష లేదు. కనక మన చెప్పిన ప్రభులలో ఉంటారు. వాళ్ళసాయం వల్ల మీర్జా ఫరును కట్టులో ఉంచగలము”.

అంటే, జగన్నేట్ “అంతేకాకుండా ఇంగ్లీషు వాళ్ళకోటను సురాజ్దౌలా నాశనం చేశాడు. కాబట్టి కంపెనీ వాళ్ళు వానిమీద కనితీర్పుకుంటారు కూడాను. అదిగాక గద్దె ఎవరెక్కినా కొత్తనవాబు ఇంగ్లీషువారితో నేస్తం కడితేనే తప్ప లేకపోనే వాళ్ళతో జట్టలు పడవలసివస్తుంది.” అప్పుడు, రాజుదర్లభ “దక్కా దేశంలో తురకనవాబును కంపెనీవాళ్ళు అప్పుడే ఓడించారట” అన్నాడు.

రాణి “మీరు పెద్దలు రాజనీతి ధురంధరులును నే నింట్లో పడి ఉండవలసిన ఆడ కూతుర్ని. విధిలేక నేను ఇలాగ బైటకువచ్చాననుకోండి. నేను మీకు సలహా చెప్పవలసిన దాననుకాను. అయినాఒక్కసంగతి మనవిచేస్తా. క్షేమించి మేలెంచుకున్నారు. కంపెనీవాళ్ళకూడా మర్యాదండువాళ్ళలాగా క్రూరులూ, దుర్మార్గులూ, దురాశాపరులూ, అయితేనో? అధికారం రుచి చూచినతర్వాత, నెత్తురు రుచి మజిగిన, పులివలె రాజ్యం వాళ్ళు వదలడం కష్టసాధ్యం. అలా సాధారణంగా జరిగే పనికాదు. ఏమంటే పాలు వొల్లని పిల్లి ఉండదు. మేకులు అక్కణ్ణి పులి ఉండదు. అధికారం అక్కణ్ణి ఆడ్డి ఉండదు. కొద్దికాలం అయినా రాజ్యం రుచిచూచిన తర్వాత వదులుకోవాలని బుద్ధిపుట్టుకు. నూదితో దారం లాగ లోభ మోహ మద మాతృర్యాలు అధికారాన్ని ఆక్రమించి దాంతోకూడానే ఉంటవి. అధికారంతో రాజ్యకాంక్ష ఉంటుంది. వస్తే ఒకరాజ్యం చాలదు. ఒకరాజ్యం వస్తే మరొకరాజ్యం ఇలా రాజ్యతృప్తకు మరీ అంతం ఉండదు మహారాష్ట్రీలు లొంగని పైవాళ్ళనీ, ఇంగ్లీషు కంపెనీవాళ్ళు మనకు లొంగి మనయిష్టం వచ్చినట్లు నడచుకొనే మనవాళ్ళనీ, మీరు అనుకుంటున్నారు. మీ ఊహ ఎంతమాత్రము సరికాదని తోస్తున్నది. మహారాష్ట్రీలది కూడా భారతీయ సంస్కృతి కావడంవల్ల ఏకాడికైనా మనవాళ్ళనుకోవడం మంచిదికాని, కంపెనీవాళ్ళు మనవాళ్ళనుకోవడం సందర్భం లేనిమాట. ఎక్కడో సత్త సముద్రాల అవతలనుండి వచ్చిన తెల్ల బాతులవాళ్ళు మనవాళ్ళలా అవుతారో చెప్పుండి? వాళ్ళ జాతివేరు; మతంవేరు; భాషవేరు; సాంప్రదాయం వేరు “హయిసరబాజ్జా” అని అధికారం

కాస్త చేజిక్కించుకొని, పగం చేతపట్టుకొని నెత్తెక్కి పిండిదంపితే మనం ఏం చెయ్యగలమో? చెప్పండి. “పడ్లు పెరుగు కలబోసినట్లు” అంతా చిక్కుగా ఉంది. జాగ్రత్తగా ఆలోచించి మాడండి. మీర్జాఫరు వద్ద, ఇంగ్లీషువాళ్ళూ వద్ద. మహారాష్ట్రీలూ వద్ద. నాకు తోచిన మాట చెపుతున్నాను వినుండి. మీలో ఎవరైనా ఒకరు అధికారం చేచిక్కించుకోండి.” అన్నది. కృష్ణచంద్రు “అది జరిగేపని కాదు”

రాణి “అది జరిగేపని కాకపోతే సురాజ్దౌలా కుటుంబములో నుంచే మరొక బొమ్మ నెక్కించండి; గ్రంథం సాగిస్తూ ఉండండి.”

రాజా కృష్ణ చంద్, “అమ్మా యీ, పెద్ద వాళ్ళ మాట పెరుగూ అన్నమాట. అనుభవశాలిని అడిగి చూడమన్నాను. ముందు మీర్జాఫరునే పెడదాం, వాడు పనికిరాకపోతే ఇంగ్లీషువారిని పెడదాం.”

రాణి భవాని “నామాట పో మొత్తి మీరంతా ఇలా అంటూంటే, ఆడ కూతుర్ని నే నొక్కతెను ఏమనగలను? నా అంత రాత్రి ఏమి చెపుతున్నదంటే మీరు చెప్పే ఏర్పాటు మన దేశక్షేమానికి ఎంతమాత్రము మంచిదికాదు. మనం అంతా ఏకమయి, మన యిష్టమువచ్చిన హిందూప్రభువును గద్దె ఎక్కిద్దామంటే మీరు వప్పుకోరు. సముద్రాలు చాటి వచ్చినవాణ్ణి నమ్ముతాంగాని మనలోమనకి నమ్మకాలు లేవు. మన భరతఖండపు మహారాష్ట్రీలను మీరు నమ్మదలచుకోలేదు.”..... అని నిట్టూర్పుపుచ్చి, నిరాశతో, “ఇదంతా మన భరతమాత దురదృష్టం! కారణార్థం ఒకలా ఉన్నప్పడు మనం మరోలా ఎలానడచుకోగలం? ఊహ..... కానియ్యండి; కంపెనీవాళ్ళనే తెచ్చిపెట్టండి. మన అదృష్టం ఎలాఉంటే అలా అవుతుంది. అయితే కంపెనీవాళ్ళు మంచివాళ్ళు కావచ్చునేమో? కాలగర్భంలో ఏం ఉండో ఏం చెప్పగలం.”

* * * * * 1757 సం. జూను 23వ తేదీన స్థానీ యుద్ధం జరిగినది. రాణి భవాని యీ యుద్ధం చూస్తూనే ఉంది. తీరాసమయానికి సేనాపతి మీర్జాఫరు సురాజ్దౌలాను నీకర్కమని వదలివేసి సైన్యంతో ఇంగ్లీషువారితో కలిసిపోయాడు. సురాజ్దౌలా పారిపోయాడు. కంపెనీ, యజమాని కైపుదొర జయజయ ధ్యానాలతో మూర్తి దాబాదు నగరంలో ప్రవేశించి నవాబుగారి కోట, ట్రెజరీ లాక్కొన్నాడు. అట్టహాసంతో మీర్జాఫరుని గద్దె ఎక్కించాడు. కంపెనీవాళ్ళ వర్తకానికి చాలా సులువు లేర్పడవి. లోపలంతా చల్లపడినది, తూర్పుబంగాళం రాజవల్లభుడున్నా, దక్షిణ బంగాళం రాజాకృష్ణచంద్రుడున్నా, పశ్చిమ బంగాళంరాజుదర్లభుడున్నా, ఉత్తర బంగాళం రాణి భవానిన్నీ నవాబుపేరున కంపెనీవారికి కప్పము కట్టుకుంటున్నారు. ఎక్కువడబ్బు కంపెనీకి ఎవడు చెల్లిస్తే వాడి నవా బయినాడు. రాజ్యాంగం వేలంపాటకింద దిగింది. ఎక్కువ పాడిన వారికే నవా అధికారం.

రాణిభవాని స్థానీయుద్ధమయిన తరువాత నలుబది యారేండ్లు బ్రతికినది. రాజా రామ కృష్ణుని దత్తత చేసుకొన్నది. మూర్తి దాబాదునకు నాలుగువైళ్ళ కుత్తరాన గంగాతీరాన గొప్పసౌధం నిర్మించింది. సంస్కృత విద్యాప్రాప్తికి ప్రోత్సాహ మిచ్చినది. అనాథలయిన శ్రీలకు, నిస్సహాయులయిన పురుషుల కనేక విధముల ఉపకారం చేసింది. దేవాలయాలు నిర్మించింది. జలసమృద్ధికి ఎన్నో చెరువులు త్రవ్వించినది. ధర్మశ్రమముల గట్టించినది. సాలీనా పాతిక లక్షలు తక్కువ లేకుండా ధర్మంక్రింద ఖర్చుపెడుతూ ఉండేది.

నెరసిన వెంట్రుకలబౌషధము

రంగు పూ మువక్కరలేదు. అయిర్వేద చికిత్స. తెల్లని, రంగును మార్చి కాళవ్రతము గ వెంట్రుకలకు నలుపు నిచ్చును. గుణం కానిదో, ధబ్బు వాషమ చేయబడును. తెలుపు కొంచమైయుండిన రూ 2-8-0; మధ్యరకమైయుండిన రూ 3-8-0; పూర్తిగా యుండిన రూ 5-0-0. గమనింపు:-ఇది మెదడుకు కంటికి మంచి పోషణ నిచ్చు బౌషధము.

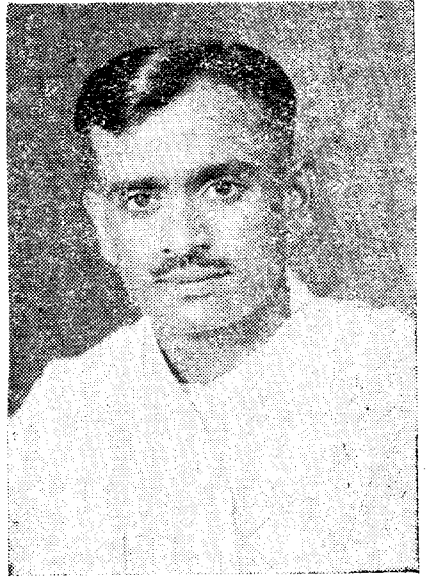
Bharat Kalyan Aushadhalaya. No. 18, P O. Katri Sarai, (Gaya)

రాయల సీమకు ప్రత్యేక రక్షణలు

శ్రీ నీలం సంజీవరెడ్డిగారి

అధ్యక్షోపన్యాసం

సంద్యాలలో ఈనెల 25, 26 తేదీలందు రాయల సీమ మహా సభ 5 వ సమావేశము రాజ్యాంగపరివర్తు సభ్యుడు శ్రీ నీలం సంజీవరెడ్డిగారి అధ్యక్షతన జరిగింది. శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు రాయల సీమ స్థితిగతులను సాక్షాత్తుగా విచారించి ప్రస్తుత సమయంలో రాయలసీమ ప్రజల కర్తవ్యమును సర్వ రాష్ట్రుల బాధ్యతలను తమ అధ్యక్ష ప్రసంగమున వివరించిరి. అధ్యక్షోపన్యాస పూర్తి పాఠము నిచట ప్రచురించడమైనది.

ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణము కను మూపు మేరలో ఉన్న ఈ తరుణంలో మూ సభ జరగడంవల్ల దీనికొక ప్రత్యేకత ఏర్పడింది. ఇప్పట్లో మనం ప్రతి విషయమునీ శాంతంగానూ, మెదత మూటలు లేకుండాను నిర్మల హృదయాలతో ఆలోచించి ఒకటయినట్లు లేని చక్కని మార్గాన్ని నిర్ణయించుకోవలసి వుంది. సంకుచిత భావాలకు సభా కార్యక్రమంలో తావుండరాదు. ఐతేనూ "తన్ను మరలిన ధర్మమూ - మొదలుచెడ్డ పేరమూ" పనికి రావుకదా!

రాష్ట్ర విషయంలో మన సీమలోని వారి అభిప్రాయాలు నాకు తెలిసినంతలో మూడు రకాలుగా ఉన్నవి.

మొదటి అభిప్రాయము: మన మిక్కిలుండే విధంగా ఉమ్మడి రాష్ట్రంలోనే ఉండమనడం. రెండవ అభిప్రాయము: మన రాయలసీమ జిల్లాల ప్రత్యేక రాష్ట్రముగా ఉండవలసిన వాదం. మూడవ వంధా: ఏర్పడబోయే ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ప్రత్యేక రక్షణలను చట్టరీత్యాపొంది అందులో ఉండడము.

ఈ మూడు విధాలైన అభిప్రాయాల్లోనూ ఉండే సాధకబాధకాలను కొంత వరకూ మనం తరచి చూడవలసిఉంది.

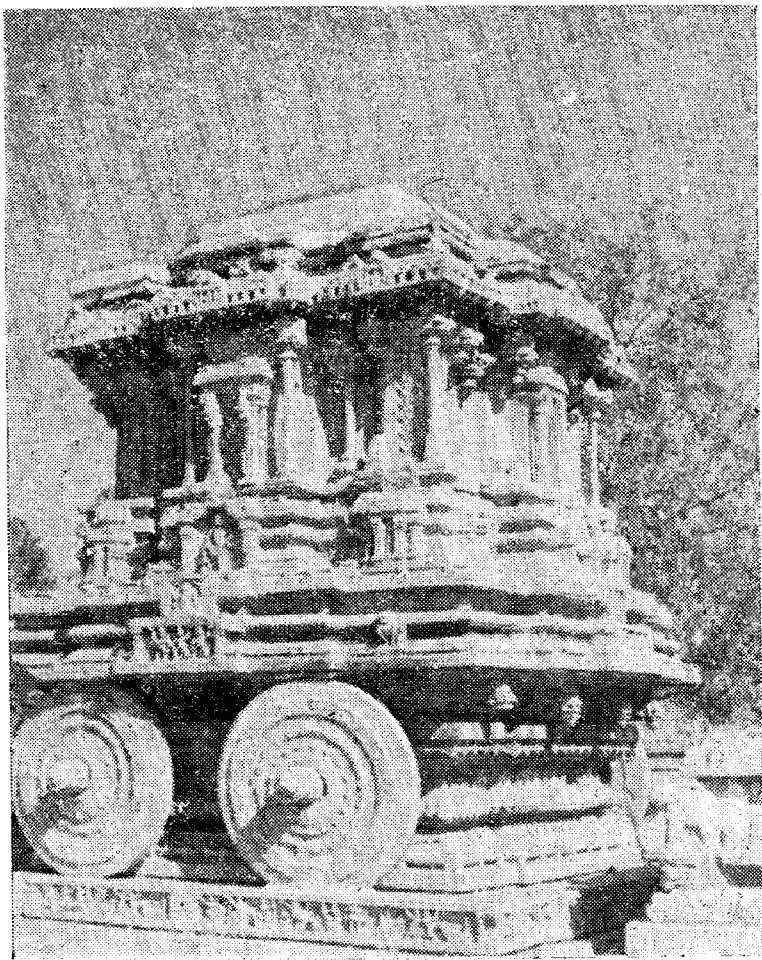
ఉమ్మడి రాష్ట్రములోనే వుండిపోవామనే వాదం నిరుపయోగం. ఎందుచేతనంటే ఇప్పటి మన మదరాసురాష్ట్రంలో ఆంధ్ర కర్నాటక కేరళ తమిళ ప్రాంతాలు చేరియున్నవి. ఆంధ్రులు తమిళ ప్రాంత ల్యం చేత పైకి రాలేమని వేరుపడ్డానికెంతో తిప్పలుపడుతున్నారు. ఆంధ్రులతో మనకు కనీసం ఉండాలి? వేరైపోవామని తమిళులు స్వరాష్ట్రాన్ని కోరుతున్నారు. అందరికంటే అధ్వాన్నంగా వుండి కర్నాటకులసంగతి. వారిలో కొందరు బొంబాయి రాష్ట్రంలోనూ, కొందరు మైసూరులోనూ, కొందరు మైసూరులోనూ, మరికొందరు మైసూరులోనూ చేరిపోయి వారి సంస్కృతి, ప్రత్యేకత విచ్చిన్నమై పోవడంచేత కర్నాటక ఏకీకరణకై కర్నాటకులంతా తమతపాడుతూ ఆహర్నిశాలూ కృషి చేస్తున్నారు. తర్వాత కేరళులసంగతి. పిరు తిరువాన్కూరు, కొచ్చిన్ లోకలసి విక్రమేశ్వరాన్ని స్థాపించవలెనని బాధకడుతున్నారు. ఇందులో బేసబబేదీలేదు. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిభజన సిద్ధాంతాన్ని రాజకీయ పార్టీలలో ప్రధానమైన కాంగ్రెసు ఒప్పుకుంది కాబట్టి దాని ఆనశక్తికా చర్చ చరిత్రచర్యగా మారుంది. ఈసిద్ధాంతానుసారంగానే వీళ్లందరూ, తమతమ అభివృద్ధికొరకు వేరుపడిపోవామని అంటువుంటే ఆపని వల్లకాదు, మాకోసం మీరందరూ యీరాష్ట్రంలోనే ఉండండి అనడం అనుచితం, అసంబద్ధం, అసాధ్యం. కాబట్టి యీవాదం నిరసయోగం.

రెండవవాదం రాయలసీమ ప్రత్యేక రాష్ట్రంగా ఏర్పడవలెనట. ఇప్పటి రాయలసీమ రాయలవాటి సీమ కాదనీ అందరికీ తెలుసు. ఆవాటితీరు సాభాగ్యం మన కుండియుంటే మనం ప్రత్యేకంగా ఉండదాని కే ఆక్షేపణ ఉండేదికాదు. కాని ఇప్పుడో మనం బ్రతికి చెడినవారం. పూర్వోన్నతి ఉద్ధాటిస్తూ మనం ప్రత్యేకంగా ఉండదలస్తే మన ప్రస్తుత దైన్యస్థితి విస్మరించినవార మాత్రము. అందుతో మనస్థితి బాగుపడదు. ఆంధ్రరాష్ట్రం రావడమే విశ్వ ప్రయత్న మైనప్పుడు మనకు ప్రత్యేకరాష్ట్రం రావలెనంటే ఎంతకాలం పట్టుకుందో ఆలోచించండి. ఒక వేళ వచ్చిననే అనుకొందాం. అప్పుడైనా - ఇప్పటి మన అసహనస్థితిలో - మనం

స్వయంపోషకంగా మనగలమా? అనేది మరొక ప్రశ్న. ఎల్లప్పుడూ కేంద్రప్రభుత్వపు ఈవిమిదనే ఆధారపడి ఒరిస్సాపరి హద్దు రాష్ట్రాలకన్నా కూడా దరిద్రదేశంలో ఉండమనడంలే తప్ప, ప్రత్యేకంగా మన మనగడ అంత లాభదాయకం కాబోదు.

చట్టరీత్యాపొందిన హక్కులతో ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ఉండమనడం మూడవవాదము. ఇప్పటికి ఇదే సబబైనమార్గ మేమో అని నాకనిపిస్తుంది.

న్నవి. నేను మొదట కావన సభలో మాట్లాడినప్పుడు ఇట్టి నానుభూతి వచనాలతో మా జీర్ణం కలిగిందనీ ఏదైనా మాకు చేయదలస్తే క్రియా రూపంలో చేయమనే తేగాని వట్టి మాటలు అనికొరకనీ చెప్పినాను. ఇప్పటివరకూ మన సీమ అభివృద్ధికి ఎన్నో కమిటీలను ఏర్పాటుచేసినారు. వాగు రియారుచేసిన రిపోర్టులను ప్రచురించినారు. కాని, తీగా ఫలప్రతికి వచ్చేటప్పటికి "హాల్వీహాల్వీ, నున్నాకునున్న." అంతా కొండనాట్రవి

హంపిలోని విశ్వేశ్వరస్వామి ఆలయమును గొప్ప రాతిరథము. బ్రహ్మోత్సవ సమయములందు ఈ రాతి రేరులోనే దేవుని ఊరేగింపు జరుగుచుండెడినట్లు.

ఇన్నివిధాలుగా మన మనగడనగుంచి మన మాలోచించుకోవలసిన అవసరమేర్పడదానికి అనేక కారణాలున్నాయి. మన మిక్కిలుగా మనతోడివారి కలిమిని నమ్మి ఉమ్మడిరాష్ట్రంలో ఉండినీ ఏ విధమైన లాభాలూ పొందలేకపోయినాము. ధనవతి కలికాడైనను శివుడనడినమును విచ్చమెత్తవలసినదేకదా? విద్యావిషయంలో నేమి, ఆరికంగా నేమి, పారిశ్రామికంగానీమి ఇతర విధాలుగా నేమి మన మందరికన్నా వెనుకబడియున్నాము. మనలను నిరంతరము బాధ పెట్టుతూవుండే మనాన్ని పోలీస్ దాని కిన్నాళ్లకంటే జరిగిన ప్రయత్నాలేయినా కనబడవు. వచ్చిన ప్రతిగవర్నమెంటూ రాయల సీమభివృద్ధి చాలా ముఖ్యమనీ, వాళ్లకు సహాయంచేయడం చాలా అవసరమనీ ఎంతో సానుభూతితో అధికారాల్లో ఉండగా కలకడమేగాని క్రియకు వచ్చేటప్పటికి మాత్రం ఆమాటలన్నీ మటుమాయమగుతు

ఎలకక పట్టే రకమే గాని వీపముత్రాణ ఉపయోగం కనపడలేదు. వట్టి చేతులతో మారవేసినట్లుదబ్బాదపా అధికారాలూ లేని కమిటీలు చేసే వట్టి శిఫారుసులల్ల యేమి మేలు కలగుతుంది! కొంతదబ్బిచ్చి చేసేందుకు సర్వాధికారమున్నే తప్పకుండా ఏదోకొక మేలు జరిగేదే. కాని, ఆ విధంగా లేదే! ఇప్పటి ఈ ప్రభుత్వం లో కూడా రాయలసీమ ఎకా మిక్ డెవలప్ మెంటుబోర్డు అనే పట్టణ మన అభివృద్ధికు గ్రాంట్స్ మరకై ఏర్పడి ఉంది. దీనివల్ల వట్టి డబ్బుదండగే అని ఫలితం మాత్రం మృత్యుమని చెప్పవలసి వచ్చినందుకు చింతిస్తున్నాను.

ఐతే నిజంగా మనం బాగుపడేందుకు మార్గాలుకేవా? ఉన్నవి చేసే మహాసభా తేరీ? ముచ్చుకు కొన్ని చెప్పతాను. ప్రతి మన సీమలో ముఖ్యమైన వంట. రాష్ట్రంలోపడే పత్తిలో ఎక్కువవంతు మనజిల్లాలలోనే పండుతూ వుంది. ఐతే

ఏమిలాభం? అంతా పెడకాలేవ ఎగుమతి కావలసిందే. దానితో ఏర్పడవలసిన ఒక్క పరిశ్రమకూడా ఏర్పడలేదు. ఏర్పరచడానికే ప్రయత్నము చేయబడలేదు. రెండవ ముఖ్యమైన వంట వేరుసెనగ. దీనితో ఏర్పడగల పరిశ్రమలు ఎన్నో ఉన్నవి. చాల్సా, పబ్బు ఫ్యాక్టరీలు ఇత్యాదులు. వ్యక్తులు యీ పరిశ్రమల్లో దిగడానికి తగిన ఆధికరణం లేకుండా ఉన్నారు. ప్రభుత్వ మేదైవా ఊరయిస్తుందా అదీలేదు "గోర చుట్టుపై రోకటిపోటన్నట్లు ఉండే కొంత పరిశ్రమ అడుగుంటి పోయేందుకు, లాకల్ పెట్టుబడిదారీ నాశనము అయ్యేందుకు యే బిర్రాకో మన జిల్లాల్లో ఫ్యాక్టరీలు కట్టుకోవడానికి లైసెన్సు లివ్వడమా? అంతమాత్రంకే త్రాగిజిల్లాల్లో బిర్రాలకు లైసెన్సు ఇచ్చిపప్పుడే మొదోసభికులకు తెలిసేవుంది మనం నెత్తిన నోరు పెట్టుకొని అలవికా వినిపించు కొన్నవాడేదీ? రాయలసీమ వట్టి రాళ్ల సీమ కాదు. రాళ్ళలోనే వజ్రాలున్నట్లు యీమరుభూమిలోనే ఎంతో ఖనిజపదార్థం ఉన్నదని పశ్చాత్తు చెప్పుచున్నాను. కాని దారిద్ర్యంలో క్రుంగిన మనసీమలోని యే శక్తికి యీ ఖనిజంపదార్థం వినియోగానికి తెచ్చుకోగలదా? ప్రభుత్వమే కొంతదబ్బు వెచ్చించి వీనిని వెతకి ఉపయోగానికి తెసే మనం బాగుపడలేమా? ఐతే అట్టి ప్రభుత్వమే?

ఇన్నటికంటే ముఖ్యమైంది ఎల్లెక్ట్రిసిటీ. స్త్రీలు మన సీమకు మైసూరురాజ్యం చాలా దగ్గరవుంది. వాళ్ళకు ఎల్లెక్ట్రిసిటీ ఎల్లెక్కా సరే చేయగల తాహతుంది. మన జిల్లాల్లో జీవనదులు లేకపోయినా అంత ర్యాపినిగా ఉండే గంగకు ఏ కొడువా లేదు. మంచి ఊటగల బావులు ఎన్నెక్కా ఉన్నాయి. పాతాళములో ఉండే అనీశను పైకితెచ్చి విషయంలో ప్రతిరేకు భగీరథ ప్రయత్నం చేయవలసివస్తుఉంది. కపిల, మొదలైనవానికి పెట్టుబడి చాలా ఎక్కువ. అందుచేతనే పంటలుపెట్టేది తక్కువ, కలుపు కాటకాలతో మన మలమటిస్తున్నాము. ఈ ఎల్లెక్ట్రిసిటీతో మనకు సరే చేసి ఎంజికలద్యారా యీ పాతాళగర్భము పైకిదచ్చే మలభోపాయము కలిగించేట్లుమేలే కొన్ని ఏడ్లలోనే మన సీమ అంతా సస్యశ్యామల మారుందనడం సత్యమారం కానీ, అతికయోక్తిగానీ కావరదు. ఈ పని నిజంగా అసాధ్యంకాదు. కొలసింది నిజమైన ఆసక్తి-ఇచ్చ - క్రేడా మాత్రమే.

ప్రత్యేకాచి మా జిల్లా (అనంతపురం) విషయం చెప్పతాను. మా జిల్లాలో ఉండే 9 తాలూకాలలోని 7 తాలూకాలలో విశాకినది పాతకూఉంది. కాని ఒక్క సీటి చుక్కకూడా ఎక్కడా ఉపయోగింపబడదు. అవకాశాలండినా ఒక్క

ప్రాజెక్టు కట్టబడలేదు. ఎన్ని వారు యీ విషయమై ఒత్తిడి తెచ్చినా నా ఆటంకం లెక్కలేనంతగా ఉంది.

గతాన్ని గురించి ఈ విషయాల చెప్పి నాను ఇప్పటి విషయం చూచినా యే మంత ఆశాభావములేదు. ఆంధ్ర చేతనే మనకు "రాజధాని రాజ్యమేలికా, రాజులు రాజ్యమేలికా ఒక్కటే" అనే మనస్తత్వం ఏర్పడదని కాపూర్ మొంది. అందుచేతనే మనకు ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రసక్తి ఉత్సాహాన్ని రేకెత్తించ లేకుండా పోతూ ఉంది. వేరే రాష్ట్రాన్ని వచ్చినా మనకు మోక్షం కలుగుతుందనే ఆశ, ఇప్పటి మన ఉత్తరాది సోదరుల ఉత్సాహ భావాన్ని చూస్తే సన్నగిల్లుతూ ఉంది. ఉదాహరణకు చూడండి: మన కోస్తాలో ఇన్ని జిల్లాలున్నాయి కదా? ఒక్క జిల్లాలో నయినా నాకు నాయకత్వం వాడుకలెక్కర, జడ్జి, డి.ఎస్.పి ఇత్యాది ఉన్నతాధికారాలు ఉన్నాయి! ఒక ఆంధ్ర మంత్రి ఎన్నో టెక్స్టైల్ కంపెనీలను ఉద్యోగాలను సృష్టించినాడని ఒక్క రాయలసీమ వాసియైనా ఆ ఉద్యోగాల కలం దాయవకు కనబడలేదు? వాసి, ఇతర పెద్ద ఉద్యోగాల విషయాలైనా మనవారకు ఉత్తరాదివారకు నిష్పత్తి తీసుకుంటే తెలుస్తుంది మన అభ్యాసాన్ని తుదికి ఒక ఇన్స్పెక్షన్ కంపెనీయే జేటు కావలసివచ్చినా మనవారకుంటే వచ్చే వాళ్ళే వాళ్ళు అర్హులుగా కనబడుతున్నారంటే మన దురదృష్ట మెంతటిదో మీరే ఆలోచించండి.

ఇకనీ పోనీ. ఏదో కొట్లాడి కొట్లాడి ఒక ఇంజనీయరింగు కళాశాలను అంత పురానికి సాధిస్తే దాన్ని మదరాసులోనే ఉంచి ఎక్కడో ఇక్కడికి తెస్తామని చెప్పారు. అదిగాక ఆ కాలేజీలోనూ విద్యార్థులకు మనవాళ్ళందరూనూ చూస్తే ఆ కాలేజీలో మనమెంత లాభపడుతున్నామో విశదమౌతుంది.

ఇంక ప్రాజెక్టుల విషయాన్ని పోలిస్తాము. నిన్ను లేక మొన్న ప్రారంభమైన రాజుపాడసాగర ప్రాజెక్టు విషయమై తీసుకోవడం వంటి శ్రద్ధ మన ప్రాజెక్టు విషయములో తీసుకోవడం వుందా? లేదు. అక్కడి పనులు ఇప్పుడు వాయిదా వేగ మనోరేలను కాలదన్ని జరుగుతున్నాయంటే నమ్మండి. ఈ ప్రాజెక్టు కంటే ముఖ్యమైన అగ్రతమమనం మేక్యరం, గండికోట, పెన్నార్, కృష్ణా, అప్పర్ పెన్నార్, మిడ్ పెన్నార్ మొదలగు ప్రాజెక్టుల విషయం తీసుకోండి. అలాచలంలోనే ఉంటున్నాయి ఎక్కిండ్లయినా ఎండకీ మందగమనం మన విషయమంటే. మనలో నుంచి సరియైన ఆదోక్షన లేకపోవడమే. ఆదోక్షన లేకపోవడానికి కారణమేమి? సామాన్య ప్రజల్లో చైతన్యము లేకపోవడమే తుదాధాపిడితులై ఉదయాస్తమానాలూ ఉదరపోషణకై ఊపిరితిప్పకోకుండా, ఉండే శాంతి మాపిరి ఊడిపోయేట్లు ఊహాతీతంగా రెక్కలాడించబడిన రాయలసీమ సామాన్య ప్రజకు ఈ రాజకీయచైతన్యం ఏవిధంగా వస్తుంది? ఈవిధంగా ఎన్నయినా ఉదాహరణలు చెప్పవచ్చు. కాని త్రవ్వకొన్న అంతవ్యభుక కారణమేగాని ఉపయోగ మేమిలేదు. ఇల్లుకాదుగాని మనకు జరక్కుండా మండ్రా మనం బాగ్రతపడవలసిన అవసరమేమైనా ఉందని యీ సందర్భములో హెచ్చరిస్తున్నాను.

ఈ ఆస్థాయాలన్నీ మన కంటో కాలనుంచి కలగుతూ ఉన్నవే ఇది దీర్ఘకాలిక దీనికి ప్రతికేయగానే ఒకప్పుడు శ్రీబాగ్ ఒడంబడిక అనేమేమో కొన్ని రేఖలు మనకు యిస్తామని ఉత్తరాదిసోదరులు ఒప్పుకొన్నారు. కాని పూర్తికేయకు వచ్చేటప్పటికి వానిని అనుపరిచేవారెవరు? అప్పటి పెద్దమనస్సులంతా తేపు ఆ విషయంలో బాధ్యత వ

హించక పోవచ్చు వహించినా వారిమాట జరక్కపోవచ్చు. అప్పట్లో మన గతి ఏమవుతుంది.

ఈ విషయానికికీ కొందఱు మనలకు విమర్శనాగ. మీకొక్కటి ఇక ఫీయూరిటి కాంపెక్స్ అని. కాని "నెయ్యమునకు వియ్యమునకు కచ్చుకునీ సమకలము" నన్నట్లు వారితో మనకు ఏ విషయంలోనైనా సామ్యం కంటేమో మాత్రము.

వాండ్ర జిల్లాలలో కృష్ణా, గోదావరి జీవదుండడమే మన సారవంతమైన భూములున్నాయి ఇవల మనవి మార్గములు వారి జనసంఖ్య లక్షలు లక్షలు మన జనసంఖ్య అత్యల్పము వారు మనంటే విశ్వసనీయులు, మనము నిత్యము పీడితులం సామాన్య ప్రజా అక్షరాస్యతలో కూడా వారికీ పైచేయి ఎల్లప్పుడూ లోటలో అల్లాడే బనజిల్లాలో నిద్రావ్యాప్తి కూడా తక్కువే ఈవిధముగా వుండడమే తేపు ఏర్పడబోయే కాసంభాగవారి ప్రాతినిధ్యం, ప్రజాస్వామ్యం ఉంటే ఈ ప్రజాస్వామిక యుగంలో మెజారిటీ ఓటుకే అధికారం కదా! అప్పటికీ మన మొక్కడూ టాము?—ఏమిటో? వారి దయాధర్మభిక్షు దోలార్ని కాళ్ళకిగ

నోలెమకొని ముగ్ధులనైన అవస్థ ఏర్పడుతుంది భారతములో ధర్మరాజున్నట్లు మన కందరికీ "గ్రాసవాసోదైన్యం బులు" రాగలకప్పుడు. కాబట్టి మనకు వాగ్రూపముతో కొక చట్టబద్ధంగా తగిన రక్షణ లిస్తేగాని వారినో మనము పొత్తుకొని నుభించడము అసంభవము, అసాధ్యము! ముడిమాండే కవో, హక్కు పూర్వకంగా మన ముద్దాడించి, విశేషపరచడానికి ఇదే సరియే, అదను: ఈ హక్కులన్ని స్థిరపడేందుకు ఏవిధంగా కాపనీర్లు గాము కావలెనో, ఆవిధంగా కాపన నిర్మాణము జరగడానికి, వ్రాయబడే రాష్ట్రీయ రాజ్యాంగంలో, తగిన వసతులు కల్పించబడవలెను. కాబట్టి గాష్ట్రం వేరవుతూనే, ఏర్పడే రాష్ట్రీయకాపనధిగా మన సీమ వారికి, ఉత్తరాదివారకు జిల్లా సంఖ్యను బట్టి స్థిర విగ్ధాలు కావలెను. మంత్రివర్గంలోనూ, ఉద్యోగాల విషయంలోనూ అంతే.

ప్రాజెక్టుల విషయంలో మన జిల్లాలు చాల పెక్కువికమున్నాయి. కాబట్టి మన పరిస్థితి బాలపడేకైతే, మన సీమలోని ఫిమర్ మేనర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణానికై, రాష్ట్రీయములో ఎక్కడగా ప్రతిసంవత్సరము వెచ్చించే తీరులను.

శ్రీ బాగ్ ఒడంబడిక

16-11-1937 తేదీన రాయలసీమ, నక్కాదుజిల్లాల నాయకులు మద్రాసులోని 'శ్రీబాగ్' (దేశోద్ధాక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి భవనం) లో సమావేశమై రాష్ట్రీయ గానానికి రెండు ప్రాంతాలవారూ సహకరించేందుకు ఒక ఒడంబడికను చేసుకున్నారు. రాయలసీమ నాయకుల్లో కోటికొడిగారు రామకృష్ణారెడ్డిగారు ఈ సందర్భంలో చాల కృషిచేశారు. ఒడంబడికలోని అంశాలు ఈ క్రింద పొందుపరచాడము.

1 రెండు విశ్వవిద్యాలయ కేంద్రాలు: ఆంధ్రకేంద్రం వైజ్ఞాన కేంద్రాలను వ్యాపింపచేయటాకీ, వైజ్ఞానకామనా, సాంజికామనా ఆంధ్రలోని తరఫుర సహకారం అభివృద్ధి చెందటాకీ, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయపు అధ్యక్షుడికింద వారే రులో ఒకటి, ఆంధ్రలో ఒకటి, రెండు కేంద్రాలను ఏర్పరచాలని ఈ ఒడంబడిక (సంప్రది పుల పంపు) అభిప్రాయపడు తన్నని కళాశాలలను ఏర్పరచే విషయం లో బోధించే కాస్తానికీ ఏ ప్రాంతం అనుకూలంగా వుంటుందో ఆ ప్రాంతంలో స్థాపించాలని ఒకటి అభిప్రాయ పడుతున్నది.

2 నీటిసాధన: రాయలసీమ, నెల్లూరు జిల్లాల ఆర్థిక, వ్యాపారసంబంధ సుఖము కోస్తాజిల్లాల సంపదతో సరితూగేట్లు చేసేందుకై, ఎన్నో, ముఖ్యంగా పెన్నార్ నదుల ప్రాంతము 10 సంవత్సరాల వరకు యెక్కర ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి ఈ కాలపరిమితి అవసరమయితే పెంచాలి.

ఈ నగలనీటి పంపిణీలో రాయలసీమ, నెల్లూరు జిల్లాల అవసరాలనే ముందు పరిగణించాలి ఈ విధానం రాష్ట్రీయరీతిలో అమలులోకి తెచ్చుకోవలసి అనుసరించాలి.

(3) కాపనధి - కాపనసహకారాలు జిల్లావారీగా సరిగ్గా ఉండేట్లు సాధారణంగా చూడాలి.

(4) రాజధాని, హైకోర్టు: విశ్వవిద్యాలయ కార్యాలయం, రాజధాని, హైకోర్టులను మూడిటిని వివిధ ప్రాంతాలలో నెలకొల్పటాకీ అంగీకరించబడదీ పరిపాలనా ప్రాధాన్యతకు ఒకే ప్రాంతంలో కేంద్రీకరించకుండా ఉండటమే దీని ఉద్దేశం. ఈ సూతాన్ని అనుసరించి విశ్వవిద్యాలయ కార్యాలయం ప్రస్తుతం ఉన్న చోటకీ (నల్లెల) లో ఉండటాకీ, హైకోర్టు, రాజధానిలలో ఒకటి కోస్తా జిల్లాలోనూ, ఒకటి రాయలసీమలోనూ ఉండేందుకు అంగీకరించబడదీ. అయితే ఏదీ ఎక్కడ ఉండాలనేది రాయల సీమ వాడుక నిర్ణయమైనది.

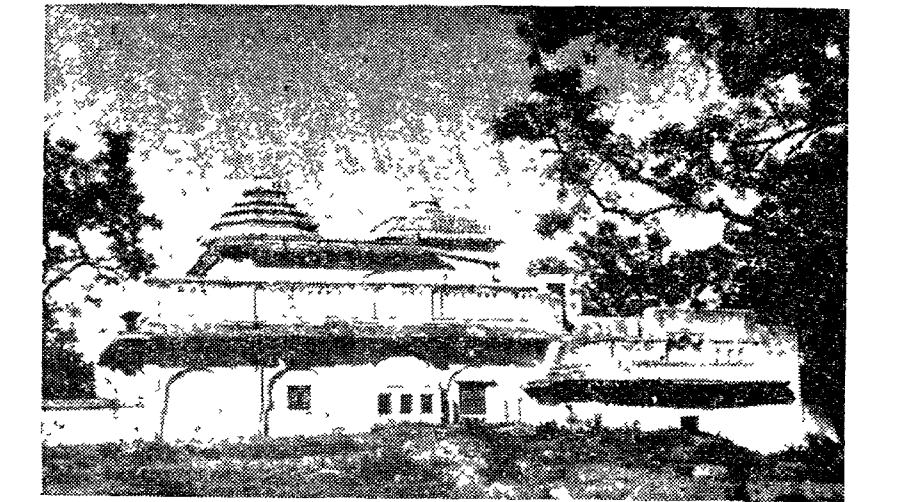
(5) ఇంజనీయరీ సమృద్ధి: ఈ ఆంధ్రలో మార్పులు చేయవలసి.

సాంకేతిక, వృత్తి విద్యాలయాలన్నిటిని, మిగిలితే, ఏ గుంటూరులోనో ఉంచకుండా, మన సీమలోనూ అనుకూల పరిస్థితులను గమనించి ఉంచడం, ప్రాథమిక విద్యావిషయంలో ఎక్కడూ లోటుతో యూడే మన జిల్లాలయందు ప్రత్యేక శ్రద్ధ చూపుతూ, ప్రత్యేక గ్రాంట్లుకూడా యివ్వడము; విశ్వవిద్యాలయ కేంద్రాన్ని ఏ విశాల పట్టణంలోనో ఉంచడంవల్ల, రాయలసీమ విద్యార్థులకు ఏవిధంగానూ ఉపయోగపడకుండా కాబట్టి రాయలసీమకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయాన్ని ఏర్పాటు చేయడం అత్యవసరము.

బెజవాడనే రాజధాని నుఖ్యపట్టణంగా ఏర్పాటుచేయకుండా, వేరే కొంత స్థలాన్ని (10 లేక 20 చ.మైళ్లు స్థలాన్ని) అందరికీ అనుకూలంగావుండే ఏ ప్రదేశాన్నినా ఏర్పాటుచేసి, అందులో జిల్లాలవారీగా, నివేశాలకు ప్రత్యేకం చి, ఆ జిల్లాలవారికే ఆ నివేశాల నమ్మి నగర నిర్మాణాన్ని చేయవలెను. లేకపోతే బానెడుధూమికీ నూర్ల రూపాయలమేరకు బెజవాడలో స్థలంకొని, ఏ రాయలసీమ వాని రాజధాని నగరంలో ఇల్లు కట్టుకోగలడు? రాజధాని అన్నతరువాత, ఎందరో, ఎన్ని వసులపెననో అచట నివాసాలు ఏర్పాటు చేసుకోవలసివస్తుంది.

పెద్ద కోర్టులు, ఆస్పత్రులు, పెద్ద పుస్తకభాండాగారములు, రేడియో స్టేషన్లు ఇట్టివాటి విషయాలలోకూడా మన సీమకు మరచకూడదు. ఈ సభలో కోరబడే ఇట్టి వ్యాయసముత్తమైన హక్కులన్ని ఇవ్వబడితే తప్ప మనము ఆంధ్రరాష్ట్రంలో చేరడానికి వీలుకాదు. ఒట్టిబాటలకు చేలు పోయే కాలము తీరిపోయింది. ఇప్పుడేమైన చేతలు కావలెనేకాని మాటలు కావు. ఈ విధమైన మన హక్కులు మనకు దొరకనివత్తుంటే మనమత్తుడు రాయలసీమ రాష్ట్రాన్ని ప్రత్యేకంగా కోరితీరవలసిందే కాని అన్యధా కరణం కానీ! ఇట్టి అవసరాన్ని మనకు మన ఉత్తరాది సోదరులు కల్పించకుండురుగాక యని ఈ తేదికనుండి వారిని హెచ్చరించుచున్నాను.

ఈ మన డిమాండ్ల నడగడంలో, మన సీమలో నుండే వారందరూ రాజకీయంగా, మతవిషయంగా, వ్యక్తిగతంగా ఎన్నెన్ని విశేషాలు కలిగియున్నా, ఒకటేగా వాటి నన్నింటిని విస్మరించి, ముక్కుతంతో ఏకనాయకత్వంకొంద పంచేస్తుంటే ఎవ్వరు మన అభివృద్ధికి ఆటంకంగా నిల్వలేరు, నిలవరారు-అని నా విశ్వాసము. కాబట్టి మన సీమవాసులందఱు ఇప్పుట్లో విశ్వకర్తతో మన రాళ్ల సీమను రత్నాలసీమగా మార్చేందుకు, రాయలసీమకు మన పూర్వోన్నతిని మనము పునః పొందకలిగే విధంగా కృషి చేయడానికి కంకణబద్ధులై కలసి రావలసిందని, మిమ్మందఱిని నేను అభ్యర్థిస్తున్నాను. "ఉద్ధర దాతృకాత్మానం" అనే గీతావాక్యాన్ని మనసించి మనలను మనమే ఉద్ధరించుకోవలసిన ఆగత్య మెంతయైనా ఉన్నది. కాబట్టి అందఱు ఏకముఖంగా ప్రయత్నించి రాయల సీమ సర్వతో ముఖాభివృద్ధికి ప్రయత్నింతురు గాక యని ఆశిస్తూ ఈ ఆపూర్వ ఆంధ్రకాన్ని నాకు కల్పించిన మీ ఆందరికీ కందనము లభిస్తూ నిరవిచ్ఛిన్నము.

పెనుగొండలో శ్రీకృష్ణ దేవరాయలవారి వేసవిభవనం 'గగనమహల్'

నెరిసిన వెంట్రుకల బెషదము
రంగు పూయనక్కరలేదు. అయిదేవదికత్తు. తెల్లని రంగును మార్చి కాక్రకముగా వెంట్రుకలకు నలుపు నిచ్చును. గుణం కావిచో, డబ్బు వాడుచేయరు. తెలుపు కొంచమై యుండిన రూ 2-8-0 మధ్యరకమై యుండిన రూ 3-8-0 పూర్తిగా యుండిన రూ 5-0-0.
గమనింపు:-ఇది మెదడుకు కంటికి మంచి పోషణ నిచ్చు బెషదము.
Kesh Ranjan Aushadhalaya,
M. 63, P.O. Raniganj (Burdwan.)

నారాయణ భట్టు

(6 వ పేజీ తరువాయి)

ఆ రాష్ట్రంబున నమూనా మైనది
యందలి 'పురి'యను పురము
పురములలోపల పురి యనదగినది
'పురి' యొక్క టియే భువిలో
భువనావళిలో భూరికి రిగల
బుద్ధాలయ మందుండు
తథాగతుని శ్రీ దంతధాతు వను
ధననితేపము కడు
జగన్నాథమని జగత్ప్రసిద్ధమై
జగత్పూజ్య మయ్యెను.

ధమ్మం శరణం గచ్ఛామి,
బుద్ధం శరణం గచ్ఛామి,
సంఘం శరణం గచ్ఛామి,
అయితే మహానైవ్యముతో విర్రవీగుచున్న
కళింగరాజు ఈ మహాధనము సురచిపోయినాడు.
గజబలము, అశ్వబలము, పదాతిబలము, మిత్రబలము,
అయుధబలము—ఇవి హస్త్రమే నమ్మకొని యా
కళింగరాజు అశోకచక్రవర్తి పంపినరాయబారము
తిరస్కరించినాడు. అందుపై చందా శో
కుని దేహము మండిపోయినది. ప్రచండనైవ్యము
సన్నాహము చేసికొని కళింగముపై దండెత్తి
వచ్చినాడు. ఆ నైవ్య సంఖ్యాదికము వివరించి
వర్ణించినాడు. ఆ మహాసేన—

పరిపరివిధముల బ్రాహ్మణ బృందము
స్వస్తివాచనము సలుపన్
అబ్ధి పొంగి నటు లందర ధర్మాధి
యాత్రచాగ నాదండు
పండిన పాపము పర్యవేదితని
ప్రాకిపోయె నాదండు
కళింగ భూమిలో గ్రామములన్నీ
కాల్చి వేసినారు.
కళింగభూమి సంఘారామములే
గంగ కలిసినారు.
కళింగ భూమిలో గల జనులందరు
కత్తికి బలియైనారు.
శిశువులు బాలురు స్త్రీలును వృద్ధులు
చెరలో గొనిపో బడిరి !
ఆహ!—అశోక నైవ్యము లప్పడు చేసిన
ఆసుర చేష్టలు చూచి,
అంబరంబు కను లట్లులే మోడిచి
యశ్రుధారలే కురిసెన్ !
అశోకు కృత్యము లరసి త్రిభువనం
బయ్యా యని విలపించెన్
బ్రాహ్మణ బృందము 'బహుపరాకనుచు'
'పతించె మంత్రము లయ్యె !

ధమ్మం శరణం గచ్ఛామి,
బుద్ధం శరణం గచ్ఛామి,
సంఘం శరణం గచ్ఛామి !

జనసమూహ మందుకొనెను. కలవరము
ప్రారంభించెను. అచ్చట చేరిన బ్రాహ్మణులు
కూడ కళింగ స్థితికి బానిపడుచు కన్నీరు కార్చిరి.
సందడి తగ్గిన తర్వాత నాగరాజు మరల గాథ
సాగించెను.

అరితిగా కళింగదేశి మంత్రా సంఘారామ
ములలో, చైత్యములలో, విద్యాలయములలో,
చైత్యశాలలలో, ధర్మశ్రమములలో— అన్ని
మూలల నున్న శ్రమణులు అసంఖ్యాకముగా
అశోకుని ఘాతక కృత్యముల కాహుతి యైనారు.
హతశేషులు బంధితులైనారు. వారందరను రాజ
పుత్రిక కారవాక్కితోపాటు పాటటిపుత్రమునకు
పట్టుకొని పోయినారు. కాని—

తథాగతేచ్ఛలు తర్కింపగ నవి
తరమా నొక్కొ మనకున్ ?
ఉండె నందులో నుపనత్తం డను
ను తమ జాగ్ర గురుండు;
అభిధమ్మమున నర్హ తనీతిని
అత డెరుంగనిది లేదు.
అశోకు సేవకు లాతని బెట్టిరి
అవధి లేని బహుబాధల్.
ఆగ్రహ మందడు నందడు దైవ్యం
బన్ని బాధలుం బడుచున్.
నిశ్చించలముగ నిరతము త్రిశరణ
నినాద జప పరవశుడో !

ధమ్మం శరణం గచ్ఛామి !
బుద్ధం శరణం గచ్ఛామి !
సంఘం శరణం గచ్ఛామి !

జన మత్సహముతో నందుకొనెను. వారిలో
పలువురు కన్నీరు ఏకధారగా కార్చసాగిరి.
కొందరికి గడ్డదికతో నోట మాటలుకూడ వచ్చుట
లేదు. నాగరాజు వారలచే మరలమరల త్రిశరణ
స్మరణ చేయించి వ్యవధాన మిచ్చి గాథ సాగించి
నాడు.

“ఆ ఉపసప్తాచార్యులవారి సాన్నిధ్యబలము
వల్లనే అశోక చక్రవర్తి హృదయము నెమ్మది
నెమ్మదిగా పరిణామము పొందసాగినది. కళింగ
యాత్రలోనతడు చేయించిన రాక్షసకృత్యములకు
విచారపడ నారంభించినాడు. రాత్రింబవళ్లు
వదలని దుస్వప్నమువలె నతని కా ఘోరకృత్య
ములు కన్నులముందు ప్రత్యక్షము కాజొచ్చెను.
ఆ కాలములో అశోకచక్రవర్తి సమస్త సరక
యాతనలు మానసికముగా అనుభవించినాడు.

కణకణలాడెడి కారు నిష్పలన్
కా లిడినట్లుల నుడువన్;
ఆపాదముగ శిఖాంతము శూలం
బాఠోపితమై తోచున్.
అసిపత్రంబుల నంగం బెల్లెడ
నాహత మెనటు లుండున్;
శేఖ్య జ్వల్లులును దేహము ప్రాకుచు
తివిరి కుట్టినటు తోచున్.
పితాచరూపములు పేర్చి దిక్కులను
బీభత్సంబుగ నుండున్;
క్రిమికీటకముల కీర్ణంబై తిను
క్రీడాన్నంబులు తోచున్.
రక్తము మాంసపు రాసులు మబ్బులు
రాల్చుచున్నట్లుల నుండున్;
దుర్గంధావళి దుర్బరమై ముకు
దురీణట్లుగా తోచున్.
శ్రుతికటపు లపశ్రుతి ఘోషంబులు
చొచ్చినట్లు చెపు లుండున్ !
అబ్బబ్బా! మన యరులకు గూడా
నట్టి బాధ లవి వద్దా !
అశోకుడు అది భరించలేక ఆసానములో
నున్న బ్రాహ్మణపండితులను పిలిపించి దీనికి
నివృత్తి చెప్పడని ప్రార్థించినాడు. ఆ బ్రాహ్మ
ణో తమలంతా,
శ్రవణాలంకృత శశ్వత్కుండల
సదముల కాంతులు వెలుగన్
మృష్టాన్నంబులు మెసవిన బొజ్జలు
మేని నిగనిగల గలియన్
కట్టిన పట్టులు కప్పిన శాల్వలు
కడలుచుండ కళలన్
కరముల కాంచన కంకణావళుల
ఘళం ఘళారవ మెసగన్,
వారందరు దీర్ఘముగా నాలోచించి పూర్వము
శ్రీరామచంద్రమూర్తి, ధర్మరాజు చేసినట్లు అశ్వ
మేధము చేయుటే యుపాయమని యేకగ్రీవ
ముగా నుపదేశించిరి. ఆ మాటలు విని ఆ అశోక
మహారాజు ఆసనముమీదినుండి ఒక్కసారిగా
త్రుళ్లి పడినాడు.

హింసా నివృత్తి హింస చేయుటా ?
ఈ మృతలే వినబాలన్ !
అని చెవులు రెండును గట్టిగా రెండు చేతు
లతో మూసికొని వారినందరిని ఆ సభలోనుండి
రాజభటులచే తరమ గొట్టించినాడు. మరు
క్షణమే మహారాజ గౌరవముతో ఆ మహాసార్వ
భౌముడు ఉపసప్తాచార్యులను పిలిపించినాడు.
ఆ మహాత్ముని పాదసేవచే జాగ్రత్తము సమగ్ర
ముగా సరహస్యముగా తెలిసికొన్నాడు. జీవ
హింస రాజ్యమంతటను అపివేయించినాడు.
యజ్ఞములు ఒక్కసారిగా ఆగిపోయినవి. పిషిలి
కాదీ సమస్త జీవరాశి ఆనందించినది. అంత
బుద్ధభగవానుని పవిత్రాసుల కొరకు రాజ్య మంత
టను వెదకించినాడు. ఒకానొక వృద్ధభిక్షువు
తాను యువకుడుగా నుండగా ఆచార్యుడు
నిర్యాణము నొందుచు కాననాంతమునకు తీసి
కొని పోయి యాప్రదేశమునకు తన్ను వందనము
చేయించినా డనువార్త తెలిసినాడు.

చక్రవర్తి యుపసప్తాచార్యుల య ను జ్ఞ

నొంది వెంటనే యా ప్రదేశము త్రవ్వించినాడు.
నవరత్నాతిగ నానా నవనవ
నవ్యదీధితులు చెలగెన్
మందారాతిగ మధురగంధముల
మందగతులై మలసెన్
కిన్నర నృత్యము కింపురుష శ్రుతి
కిలకిలారవము కెరలెన్.

యథావిధిగా ఆ చి తా స్థుల నన్నిటిని
పూజించి సముద్ధరించి తన రాజ్యమంతట దశ
లక్ష చైత్యములు దివ్యరూపములతో నిర్మించి,
యవి బుద్ధధాతుగర్భములచేసి పదిలము చేసి
నాడు. అట్టివానిలో నీ సారంగధరుని మెట్టలో
నున్న దివ్యచైత్య మొకటి !
అట్టివే ధరణికోటలో, శ్రీశైలములో, భట్టి
ప్రోలులో, ఘంటసాలలో, విజయవాడలో,
మంగళాద్రిలో, శోభనాద్రిలో, నాగార్జునుని
కొండలో, కొలనిపాకలో నున్నవి. ఎక్కడ
లేవు ! ఈ ఆంధ్రమండలమే తథాగతుని ధాతు
గర్భము !
తన రాజ్యములోననేకాదు. త్రివిష్టపము,
చీనా, బ్రహ్మదేశము, సూర్యోదయ రాజ్యము,
మలయము, యవద్వీపము, సువర్ణద్వీపము, సింహ
ళము, పారశీకము, బర్మము—సమస్త భూమం
డలములో జాగ్రత్తరమ్యము ప్రచారము చేయ భిక్షుల
బంపినాడు.

అడవి మాకలు పుళిందులు నివసించుచుండిన
యీ యాంధ్రమండల మా మహానుభావుని ధర్మ
బోధకుల యాశీర్వాదానము వలననే పాడి పంట
లతో వృద్ధిలోనికి వచ్చినది.
చందాశోకుడు ధర్మాశోకుడైనాడు. అది
కేవలమా బుద్ధ ధర్మప్రభావము. అంతట నా
ధర్మాశోకుడు—

దేవానాం ప్రియదర్శి విరుదుతో
లేజరిల్ల భువనాళిక !
ధరణీచక్రము ధర్మప్రభుడై
దయతో పరిపాలించెన్.
ధర్మి యెల్లడ ధర్మ శాసనాల్
సావరంబుగా నిలిపెన్
తీర్థికంబై బలు దయతో ప్రేమను
ధాత్రిజనుల రక్షించెన్.
ధర్మము నిండెను దశదిక్కులలో
ధమ్మం శరణం గచ్ఛామి !
బుద్ధధాదులై పూజలు చేసిరి
బుద్ధం శరణం గచ్ఛామి !
సంఘసేవకులై సమస్త జనమును
సంఘం శరణం గచ్ఛామి !
ధర్మాశోకుని కీర్తి నిండి పోయిన దీ భూలోక
ముననే కాదు. చతుర్దశ భువనములలో గూడ
నిబిడీకృత మయ్యెను.
అశోక కీర్తన లాలాపించిరి

యక్ష గరుడ గంధర్వల్
అశోకు కథలే యాడిరి పాడిరి
అప్పరసలు కింపురుషుల్
ధమ్మం శరణం గచ్ఛామి !
బుద్ధం శరణం గచ్ఛామి !
సంఘం శరణం గచ్ఛామి !
నాగలోకమున నాగకన్యకులు
నాగరాజు నెడరెన్
అశోక గీతము లాలాపించుచు
నాడుచుండు రా కథలే !
ధర్మాశోకుని ధర్మపాలనము
ధగధగిత మయ్యెన్
ధర్మమే మూలము ధర్మి కంతకు
ధమ్మం శరణం గచ్ఛామి !
బుద్ధులై బోధలు భూ చక్రంబున
బుద్ధం శరణం గచ్ఛామి !
సంఘమే బోధికి సమాశ్రయస్థలి
సంఘం శరణం గచ్ఛామి !

కథ యద్భుతముగా పూర్తి యగుచున్నది.
నాగరాజు మంగళము చెప్పబోవుచున్నాడు.
ఇంతలో సంఘారామములోనుండి 'దొంగలు
దొంగలు!' అని పెద్దకేకులు వినవచ్చెను. జను లం
దరు నొక్కసారిగా గందర గోళముగా సంఘా
రామములోనికి పరుగెత్త సాగిరి. ఆ యల్లరి పట్ట
శక్యము కాక మంగళము సాగకుండగనే నాగ
గాథ పూర్తిచేయ వలసి వచ్చెను.

జేతారినాగుని వెంట బిట్టువులును, రా పర్తి
జేతయ నాయకుని వెంట రాష్ట్ర మాటులును
సంఘారామములోనికి పరుగెత్తిరి. దొంగల
పలువురు సామానుకొట్టలో ప్రవేశించిరి. అమా
ల్యములగు రజత రత్న కాంచన వస్తువు లందే
భద్రపరతురు.

పరిక్షింపగా నచ్చట బలిష్ఠముగు నొక ద్వార
ము చిత్రమార్గమున వేరు చేయబడి యుండెను.
భిక్షువులు చూచి పరిశీలించి యే వస్తువును బోలె
దని చెప్పిరి. కాని వా రేదో పోయినదాని కొరకు
మిక్కిలివ్యగ్రులై వెదకుచున్నట్లు జేతనాయకునికి
స్పష్టమయ్యెను. అత డెంత యడిగినను వా
రేమియు లే దనిరి.

మాతృముగా నచ్చట పరిశీలించి రెండు పత్ర
ములును, శిథిలమైయున్న యొక పీతపత్రమును,
రెండు ఆయన సాధనములును జూచి వానిని
తన స్వాధీన పరచుకొని ముద్రకవేసి రాజ
భటుల కప్పగించెను.

జను లందరు నా దొంగల చిత్రచర్యల కాశ్చర్య
పడిరి. పవిత్రులగు జాగ్రత్తమణుల ద్రవ్యము
హరించుటకు ఆ దొంగలకుగూడ సాధ్యము కాక
పోయి యుండునని, యాసంఘారామ మహాతృప్తి
మును, నాగగాథను పొగడు కొనుచు ప్రజలు
నెమ్మదిగా విచ్చి పోయిరి.

నీవు
యావనోచితమైన
శక్తి, సౌందర్య
మాధుర్యములు
కలిగి యుండవచ్చును.

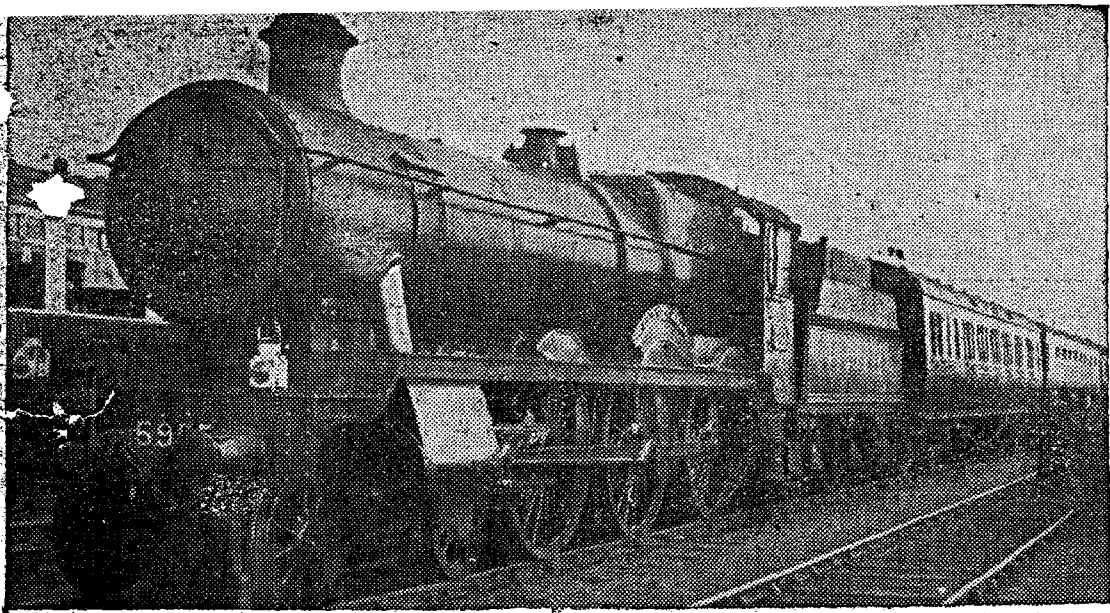
ఆమె మగన్నేహితులెల్లరు ఆ యావన
శక్తిని, ఆ విలాస సౌందర్యమును కొని
యాడుదురు. నిత్యము బైల్ బీన్స్ సేవించుచు
ఆమె తన లాభాన్నియు శ్రద్ధగా నిలుపు
కొనును. అంతరాలోగ్యములననే, బైల్ బీన్స్ సౌందర్యము సాగ్యమి
ఆమె యెరుగును. బైల్ బీన్స్ వనస్పతి సంబంధమైన టానిక్ -
విరేచన మాత్రలు. అవి ఆహారములోని మలినములను నిర్మూల్యము,
వెలికి త్రోసివేయును. రక్తవాహినుల శుభ్రపరిచును జీర్ణ శక్తిని
వృద్ధిపొందించును కేవల వనస్పతి సంబంధమైన బైల్ బీన్స్ వాడి
నచో నీవుగూడ శక్తివంతమైన సౌందర్యములతో తులనాగవచ్చును.

బైల్ బీన్స్

ఆరోగ్యశక్తులకు సహజదోహదకారియైన కేవలము వనస్పతి బిల్ బీన్స్

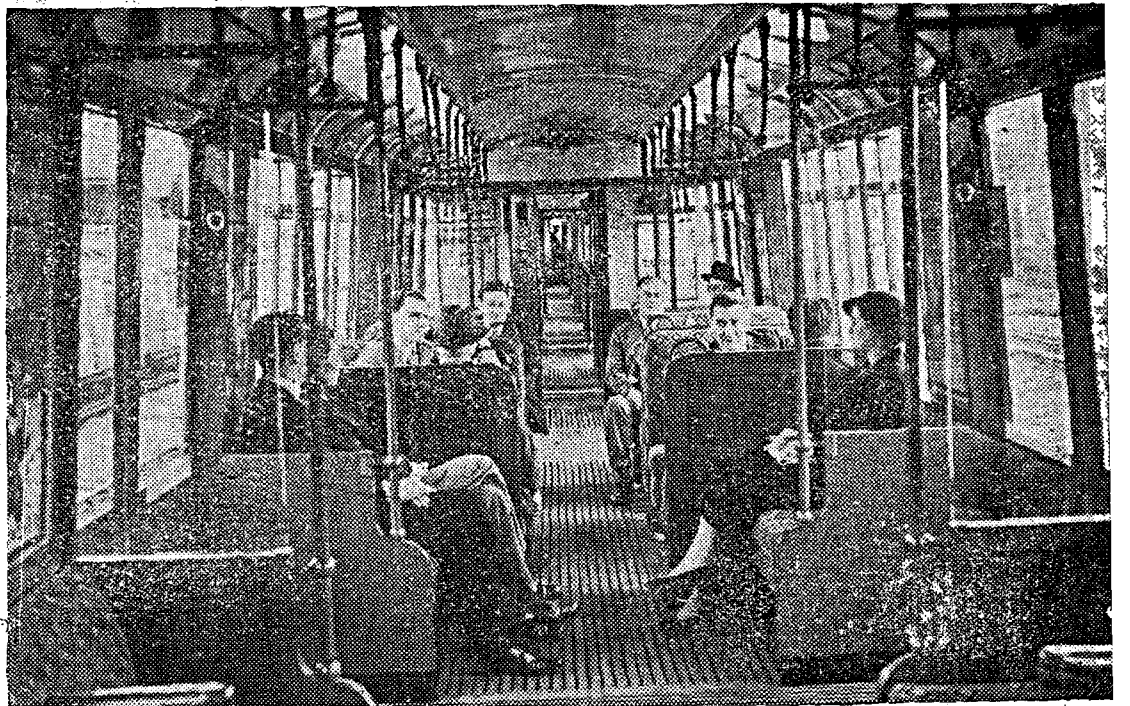
BILE BEANS

'బైల్ బీన్స్'ను వాడుము.
ఏజెంట్లు: మెసర్సు దాదా అండ్ కంపెనీ, నైనియప్పనాయక్ బీర్, పి. టి. మద్రాసు.

★ బ్రిటన్పునర్నిర్మాణాలు

బాగ్మన్ సాగించిన నూతన ఉపయోగించి రైళ్ళను
నడవటం సాగించారు ఇది మొదటి ప్రయాణికుల రైలు.
ఇట్లాంటి వప్పుడే 18 పెద్ద పెద్ద గుడ్డు రైళ్ళున్నాయి.
బాగ్మన్ తక్కువ వటంతో నూతన వాడుకొనే మార్పు
చేసుకోవలసి వచ్చింది

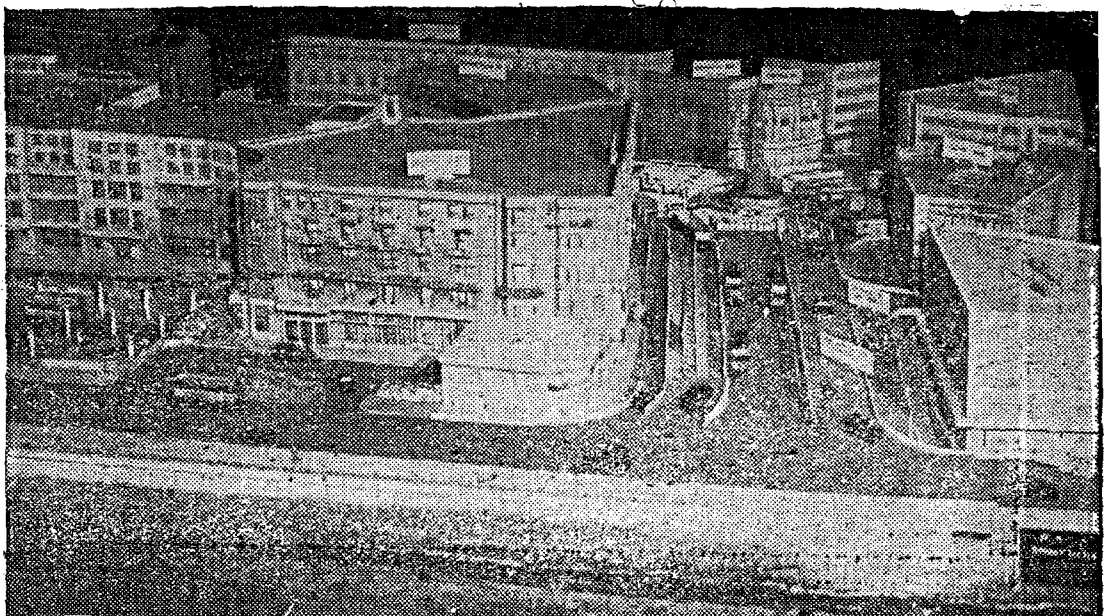
పునర్నిర్మాణమంత్రి, జాన్ విల్సన్, "మికోసం" అన్న పేరున ప్రజోప
యోగార్థం తయారుచేసిన నిర్మాణంలో పనిచేస్తున్న శాస్త్రీయ
పునర్నిర్మాణ పరికరాలు పనిముట్లు మొదలైనవి ప్రచారం చేసే, యంత్ర
ప్రదర్శనశాల ఆరంభిస్తున్న దృశ్యం

బ్రిటన్ భూగర్భంలో పోయే రైలు ప్రయాణం, ప్రపంచమంతటా ప్రసిద్ధి పొందింది.
అట్లాంటి రైలు బాడీలో ప్రయాణ సౌకర్యాలు.

ముద్దానంతరం ప్రభుత్వం కట్ట నారంభించి పూర్తిచేసిన తాత్కాలిక నివాసగృహాలలో 100,000 వ
గృహ ప్రవేశోత్సవం నిర్మాణశాఖ మంత్రి టార్లీన్ ను జరుపుకున్న దృశ్యం

పెన్సిల్వేనియా నూతన పరిశోధనలను ప్రజోపయోగార్థం,
ప్రచారంచేస్తూ ఈ రైలులో ప్రదర్శనం అమర్చారు.

రెండంతస్తుల పట్టణం హేప్పింగ్సు నగరాన్ని
నగరం మొత్తంగా రెండంతస్తుల పట్టణంగా చేయాలనుకుంటున్నారు ప్రపంచంలో ఈ పథకం ఉన్నదే పట్టణం
ఇది మొదటి దశ ఉంది. మాపులు, పాదచారులుగా
జనం, అంతా ఒక అంతస్తున ఉంటారు
ఇట్లు మొదలైన రహదారి అంతా రెండవ
అంతస్తున జరుగుతుంది

1895, నుండి నగల పర్తకులు

313, నేతాజీ రోడ్, మద్రాసు

~~SECRET~~

(3) రథం

సాక్షాత్ పాటించునట్టి విషయం

బెజవాడ	-	అక్కిలి	రాజమండ్రి	-	మినర్వ	విశాఖపట్టణం	-	పూర్ణ
గుంటూరు	-	న్యూసిటి	కాకినాడ	-	మెజిస్ట్రేట్	విజయనగరం	-	పూర్ణ

30-10-47 తెనాలి - రత్న

తాతా సంబోధం అద్దంకి, పారుశిల్లి, రఘురామయ్య, ప. వి. సుబ్బారావు, సదాశివరావు, శ్రీవత్స, కోటిశ్వరరావు, కుంపట్ల, యం. సి. రాఘవన్, పి. సత్యనారాయణ, రామారావు, రామమూర్తి, రామనాథశాస్త్రి, కె. వి. సుబ్బారావు, జయమ్మ, సరోజ, పాదామిణి, శ్రీరంజని, కుమారి అనసూయ, టి. కనకం, చిట్టి, ఇంకా ఎంతో మంది నటించారు.

కవి : బలిశేషలి. సంగీతం : మోతీబాబు. నృత్యం : వెంపటి. అద్భు : శర్మ. ఛాయ : మారి. శబ్దము : వాల్మే. స్టూడియో : శోభనాచల.
కర్మకుడు : చిత్రపు నారాయణమూర్తి.

అంధ్ర విమల

పూర్ణా విశ్వరూప, గాంధీనగరం, బెజవాడ.